

ДАВАР

ГОДИНА 2006.

БРОЈ 34

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

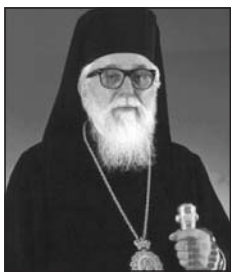
В **К**о хоће да напредује у врлини, **Р** треба да плаче за своје грехе **Л** и да моли Бога дан и ноћ да му **И** опрости. Врлина захтева сва- **Н** кодневни подвиг. Ко не умре за **А** грех и све што је за њега веза- **но**, увек ће духовно заостајати **и** неће никада осетити задовољство. Жалост, сузе, моли- **тве**, изучавање божанског Писма **и** милостиње, треба да буду **свакодневна** храна душе.

1 - 4: На Велику Госпојину 28. 08. 2006. у Манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну, Митрополит Николај осветио је шест нових звона, поклон привредника и хришћана Увца, Прибоја, Ваљева, Младеновца, Чајнича.

5 - 8: Свечаном академијом у Источном Сарајеву у сали „Славија“ завршена је прослава 125 година Сарајевске богословије.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Мај

3. У великој дворани Коларчеве Народне Задужбине у Београду, поздравном бесједом отворио Свечану академију поводом прославе 125 година Сарајевске богословије.
6. На празник св. Великомученика Георгија, а поводом манастирске славе, служио св. Литургију у манастиру св. Георгија на Равној Романији, преломио славски колач и освештао новосаграђени манастирски конач.
9. У великој дворани Банског двора у Бањој Луци, поздравном бесједом отворио Свечану академију поводом прославе 125 година Сарајевске богословије.
12. На празник св. Василија Острошког, уз саслужење Епископа хумског Г. Максима, служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи и преломио славски колач поводом славе ових двију школа, а потом присуствовао свечаној академији те додјели диплома и награда.
14. Служио св. Литургију у храму Покрова Пресвете Богородице у Београду и извршио вјенчање Славка и Ане Аничих.
15. У сједишту Међурелигијског вијећа у Сарајеву, са осталим члановима МРВ, примио у посјету Високог представника у БиХ г. Кристијана Шварц-Шилинга.
- 15-26. У Патријаршијском двору у Београду учествовао у раду Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве.
18. У патријаршијском двору у Београду, примио највише одликовање Српске православне цркве - орден Светог Саве првог степена - за педесетогодишњи просветни рад и тридесетогодишње ревносно архијерејско служење у епархијама Аустралијско-Новозеландској, Далматинској и Дабробосанској
21. У манастиру Лелићу код Ваљева служио св. Литургију и присуствовао Свечаној академији поводом 125 година од рођења, 50 од упокојења и 15 од преноса моштију св. Николаја Охридског и Жичког.
22. На празник Преноса моштију св. Николаја, служио св. Литургију у Николајевском храму у Земуну и преломио славски колач.
24. На празник св. Кирила и Методија, присуствовао св. архијерејској Литургији у манастиру Пећкој Патријаршији.
28. Служио св. Литургију у храму св. Николаја у Дражевину - метоху манастира Добруна.
29. У патријаршијском двору у Београду, присуствовао састанку између Његове Светости Патријарха срп-

ског Г. Павла и Високог представника у БиХ г. Кристијана Шварц-Шилинга.

Јун

5. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету г. Зухaira Ал-Шуна, новоименованог амбасадора Палестине у Босни и Херцеговини.
8. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио, у одвојеним посјетама, одлазећег амбасадора Француске г. Анрија де Фабијанија и г. Сташу Кошарца, посланика у Народној скупштини Републике Српске.
10. У митрополитској резиденцији у Сарајеву дао интервју за Радио-телевизију Републике Српске.
- У Саборној цркви у Сарајеву присуствовао Годишњем концерту Камерног хора Одјека за црквену музику и појање Музичке академије у Источном Сарајеву.
11. На празник Силаска Св. Духа на Апостоле, служио св. Литургију у манастиру Свете Тројице у Возућици код Завидовића и преломио славски колач.
12. На Духовски понедељак служио св. Литургију у храму Свете Тројице у Устиколини.
16. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету г. Груицу Спасовића, новоименованог амбасадора Србије у Босни и Херцеговини.
18. У манастиру Подлашти Грбљској код Тивта, са Митрополитом црногорско-приморским Амфилохијем служио св. Литургију и парастос за српске родољубе побијене на крају Другог свјетског рата.
22. У сједишту Међурелигијског вијећа у Сарајеву учествовао у раду редовне сједнице МРВ БиХ.
25. Присуствовао св. Литургији у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
29. Поводом заједничке исповијести и причешћа свих свештеника Митрополије дабробосанске служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу, а потом одржао предавање на братском састанку свештенства.

Јул

2. У Романијској Лазарци - храму св. пророка Илије у Сокоцу, поводом 14. Видовданског сабора на Романијском Косову, са епископима: нишким Иринејем и банатским Никанором служио св. Литургију, преломио славски колач и присуствовао свечаној академији.
5. У Амбасди Сједињених америчких држава у Сарајеву присуствовао пријему поводом Дана независности.

6. Присуствовао пријему у резиденцији Високог представника у БиХ г. Кристијана Шварц-Шилинга.
7. На празник Рођења св. Јована Крститеља, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Турбету и преломио славски колач.
12. На празник св. Апостола Петра и Павла, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Рудом и преломио славски колач.
14. У Саборној цркви у Београду присуствовао чину наречења изабраног Епископа аустралијско-новозеландског Иринеја (Добријевића) и свечаном бденију.
15. У Саборној цркви у Београду, заједно са Митрополитом црногорско-приморским Амфилохијем и Архијерејима СПЦ, служио св. Литургију на којој је у чин епископа хиротонисан архимандрит Иринеј (Добријевић).
18. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадора Вадима Кузњецова, замјеника шефа Мисије ОСЦЕ у Босни и Херцеговини.
21. На празник св. Прокопија, поводом храмовне славе, у Високом служио св. Литургију и преломио славски колач.
- На Палама, поводом Крсне славе СОД „Јахорина“, преломио славски колач.
22. У Саборној цркви у Београду присуствовао чину наречења изабраног Епископа моравичког Антонија (Пантелића) и свечаном бденију.
23. У Саборној цркви у Београду, заједно са Патријархом српским Павлом и Архијерејима СПЦ, служио св. Литургију на којој је у чин епископа хиротонисан архимандрит Антоније (Пантелић).
26. На празник Сабора св. архангела Гаврила, а поводом манастирске славе, заједно са Епископом милешевским Филаретом, служио св. Литургију и преломио славски колач у манастиру Куманици у Милешевској епархији.
29. У манастиру Милешеву, у Епархији милешевској, служио св. Литургију.
30. У храму св. Јована Крститеља у Вишеградској Бањи служио св. Литургију.
31. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету г. Зорана Тешановића, замјеника министра цивилних послова Босне и Херцеговине.

Август

1. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету г. Младена Иванића, министра иностраних послова Босне и Херцеговине.

2. На празник св. пророка Илије служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром.
9. На дан св. великомученика Пантелејмона, а поводом славе храма на Вучијој Луци, служио св. Литургију и преломно славски колач.
11. Поводом традиционалног народног сабора на Равној Романији, у храму св. великомученика Георгија служио св. Литургију и присуствовао свечаној академији.
12. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету др Јозефа Хомејера, умировљеног бискупа Хилдесхајма и предсједника Савјета бискупских конференција Европске Уније.
13. Поводом 200-годишњице Битке на Мишару, са Епископом шабачко-ваљевским Лаврентијем служио св. Литургију и парастос мишарским јунацима у цркви на Ориду у Епархији шабачко-ваљевској.
15. Заједно с Надбискупом врхбосанским кардиналом Винком Пуљићем, посјетио међународни и екуменски камп мира Фриденсгрунд у Фрањевачком самостану у Гучој Гори код Травника.
19. На празник Преображења Господњег служио св. Литургију, те извршио чин освећења грођа и ломљења колача у Преображењском храму у Сарајеву.
20. Присуствовао св. Литургији у храму св. Петра и Павла у Борикама.
25. У Равном код Купреса извршио чин освећења темеља храма св. пророка Илије у обнављању, те служио св. Литургију.
27. Служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице на Палама.
- Уочи празника Успења Пресвете Богородице, у Успенском храму у Чајничу присуствовао празничном Вечерњем богослужењу.
28. На празник Успења Пресвете Богородице, поводом манастирске славе, служио св. Литургију у манастиру Добруну код Вишеграда, преломно славски колач, те освештао нова манастирска звона.
31. У капели Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светога Духа поводом почетка нове школске године у Богословији св. Петра Дабробосанског.

Септембар

3. У манастиру Соко град у Епархији шабачко-ваљевској, поводом завршетка јубилеја св. Николаја охридског и жичког, уз саслужење више епископа и свештеника служио св. Литургију и присуствовао свечаној академији.
10. На дан Сабора српских светитеља, поводом крсне славе Епархије бихаћко-петровачке и обиљежава-

- ња 15 година архијерејског служења Епископа бихаћко-петровачког Хризостома, са Митрополитом црногорско-приморским Амфилохијем и Епископом Хризостомом служио св. Литургију у храму св. Петра и Павла у Босанском Петровцу и присуствовао свечаном програму у храмовној порти.
11. На празник Усејковања св. Јована Крститеља, служио св. Литургију у капели Богословског Факултета и Богословије у Фочи.
 12. У делегацији Светог архијерејског синода посјетио Високог представника у Босни и Херцеговини г. Кристијана Шварц-Шилинга.
- У Источном Сарајеву присуствовао донаторској вечери за завршетак парохијског дома код храма на Добрињи.
 17. На дан св. Петра Дабробосанског, поводом храмовне славе, у Војковићима служио св. Литургију и преломно славски колач уз саслужење Епископа бихаћко-петровачког Хризостома.
 20. Уочи празника Рођења Пресвете Богородице, у вишеградском храму присуствовао празничном Вечерњем богослужењу.
 21. Поводом храмовне славе, празника Рођења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и преломно славски колач.
 22. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету г. Имреа Варгу, новоименованог амбасадора Мађарске у Босни и Херцеговини.
 27. На празник Воздвижења Часног Крста, у капели Богословског Факултета и Богословије служио св. Литургију.
 28. У Сарајеву, са осталим члановима Међурелигијског вијећа, посјетио г. Дагласа Меклхејнија, амбасадора Сједињених америчких држава у Босни и Херцеговини.
 29. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио, у одвојеним посјетама, г. Мирка Баџца, директора Педагошког завода Републике Српске и г. Игора Давидовића, главног преговарача Босне и Херцеговине за пријем у Европску Унију.
 30. Поводом дојеле ордена Светог Саве, којима је Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве одликовао Богословију св. Петра сарајевског, Митрополита дабробосанског Николаја и г. Љубинка Видаковића, присуствовао св. Литургији у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи, коју је служио Епископ зворничко-тузлански Василије, те призиву Св. Духа на почетку нове академске године на Богословском факултету и свечаној академији у факултетском амфитеатру.

Октобар

1. У храму св. Петра и Павла на Борикама служио св. Литургију поводом 99 година од његовог освећења.
- 4-6. У Патријаршијском двору у Београду учествовао на јесењем засједању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве.
7. На празник св. првомученице Текле служио св. Литургију у храму св. Арханђела Михаила и Гаврила у Сарајеву, извршио освећење воде и преломно славски колач Кола српских сестара из Сарајева.
- У Нишу, учествовао у освећењу нове зграде Богословије св. Кирила и Методија и присуствовао свечаној академији.
8. Са више архијереја СПЦ, извршио велико освећење обновљеног Саборне цркве у Нишу и служио св. Литургију.
14. На празник Покрова Пресвете Богородице, освештао темеље новог храма у Фочи и служио св. Литургију.
15. Уз саслужење Епископа липљанског Теодосија, извршио велико освећење обновљеног храма св. Јована Крститеља у Зимчи и служио св. Литургију.
19. У Саборној цркви у Сарајеву присуствовао молитви за мир у свијету и амбасадоре и дипломате који живе и раде у Босни и Херцеговини, те поздравно звање на пријему у митрополитској резиденцији.
21. У манастиру Добруну освештао 35 нових антиминос и служио св. Литургију.
22. У храму св. пророка Илије у Бусовачи служио св. Литургију.
23. На исламском факултету у Сарајеву присуствовао свечаном пријему, који поводом муслиманског празника рамазан-Бајрама приредио реисулема Исламске заједнице у БиХ г. Мустафа Церић.
26. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио, у одвојеним сусретима, новоименованог амбасадора Њемачке у Босни и Херцеговини г. Михаела Шмунка, главног капелана ЕУФОРА протојереја Александра Сарапика, те помоћног бискупа врхбосанског Пера Судара и генералног викара врхбосанске надбискупије др Мата Зовкића.
- У резиденцији Конак у Сарајеву присуствовао свечаном пријему, који је поводом националног празника Аустрије приредио амбасадор Вернер Алмхофер.
27. На празник св. Петке-Параскеве, поводом храмовне славе, у Бијелом Брду код Вишеграда служио св. Литургију и преломно славски колач.
29. У манастиру св. Георгија на Равној Романији освештао 35 нових антиминос и служио св. Литургију.

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, \square ивога Присуства \square јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и \square ивот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

НИКОЛАЈ

МИЛОШЋУ БОЖИЈОМ СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ, СВЕМУ НАШЕМ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И БЛАГОЧЕСТИВОМ НАРОДУ НАШЕМ, БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И МИР ОД БОГА ОЦА, БОГА СИНА И БОГА ДУХА СВЕТОГ, И ОД НАШЕ МАЛЕНКОСТИ ПОЗДРАВ ПРАЗНИКА:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Радујмо се и веселимо се светлом Празнику Рођења Христовог, кога дочекујемо као верујући људи са међусобним поздравом:

Христос се роди! и Заиста се роди!

Сабрали сте се овде у овом светом храму радосног лица и душевно расположени, као што рече Премудри Соломон: „Радосно срце весели лице“ (Пр. Сол. 15,13). Радујемо се и очекујемо, по речима Старозаветника, Његов долазак у овај грешни свет да нам поручи: наш живот не сме бити у разврату било које врсте, било које разузданости, која се и данас примећује. Спасење човеково је тамо где је мир и слога, послушност и оданост старијима, одакле је отишла вика и бука, мржња и насиље, нетрпељивост и злопамћење и сви други поступци, који су грех и непријатељство према Богу и човеку.

Догађај овог Христовог Празника, предочен је свима Светима, свима религијама, али то још нису сви схватили. Ово је Светлост која обасјава све и свакога, и овај пламен ничим се не може угасити. Богочовек, није следио чулностима и земним наклоностима као сви остали људи, него

је владао њима. Он је подржао своје властито учење, које ми зовемо блага вест - Јеванђеље, и пренео га на нас преко Светих Апостола и њихових наследника. Када вама говорим, ја говорим Реч Божију, реч Светог Писма са очигледним разлозима, побуђен Светим Писмом. Тешко је и опасно радити против своје вере у Бога, против своје савести.

„Ја сам с вама
и нико не може на вас“

Препоручујем и вама, деци Божијој, да схватите Његово рођење као дело Божијег спасења нас грешних људи. Он нас је створио као дело Његове љубави према човеку. Због тога Псалмопевац пише: „Цареви земаљски и сви народи, кнезови и све судије земаљске, момци и девојке, старци и деца, нека хвале име Господње, јер је само Његово име узвишено, слава Његова је на земљи и на небу“ (Пс. 148,11-13).

Реч Божија појавила се у телу једном у историји човечанства,

под именом Исуса Христа. То је велика тајна неба и земље, слична тајни, појави, душе човеке у изговореној речи. Он се појављује у овом свету, призрак истине и благодати, призрак слободе и чистоте, призрак светлости и красоте, као Истина и благодат, слобода и чистота, светлост и красота, да би људе учио, водио и спасавао својом милошћу.

Ретки су наши часови данас у којима заборављамо на време и кажемо - нека буде вечност. Тако, ми се задржавамо на ономе што је далеко од нас, а не на ономе што је близу. „Треба служити части и имену“ рече, владика Раде - Његош. Много пута је и нама Србима говорио и говори пророк Амос: „Ударићу дом велики да се развали и мали дом да се потуца“ (Амос 6,11). Свакако, под великим домом мисли пророк на хришћане, а под малим домом на друге народе, под овим небом и у наше време. Бог се јавио у овом свету како би сломио гордост људску, те да престану грехом зидати вавилонску кулу, па се појавио као „Кнез овога света“.

Морамо себе учинити животнијим, бити чист извор према једној реци. Узалуд ћемо, браћо и сестре, желети да река буде бистра ако је извор замућен. Морамо, најпре, као деца Божија прићи Христу, као што је Он својим рођењем пришао нама, па потом призивати децу нашу. Шта Богомладенац нама данас на овај Празник поручује? Свети Владика Николај охридски и жички пише: „Ви Срби спадате у оне народе у свету који су понижени и уцвељени, а Ја сам увек био с пониженима и уцвељенима. Ја сам друг и пријатељ ваш, који броји уздахе и мери сузе ваше. Ја ходам раме уз

раме с вама кроз историју вашу и пратим ваше падање и ваше устајање. Ви сте ме често превиђали и избегавали, но Ја вам се никад нисам наметао, као што се прави пријатељ никада не намеће, нити га испушта из очију и срца свога.

Други народи су Ми подизали раскошне храмове, посветили ми велики део своје науке и уметности, више посеведневно палили огањ пред олтаром и више клечали пред ликом мојим, но ви, па ипак сам Ја са вама као и с њима. Одбаците недостојна убеђења. Ослобађајте и јачајте сваки самог себе. Спољашња слобода не вреди много без унутрашње слободе, и спољашња моћ без унутрашње моћи. Држите се збиље, а збиља је, да сви морате у жељену грађевину уложити по једну добру циглу. Сви сте ви зидари своје народне будућности".

Ви сте се много пута уверили да је „неправда слагала саму себе“ (Пс. 26,12). Код нас цвета нерад, крађа, неодговорност, бездетност, самовоља, незнање своје историје, блудништво, безверје, колебљивост у виду трске, клањање свима ветровима који надлазе, удаљавање од сопственог огњишта, материјализација. Морам се вежбати у љубави према ближњима, а не мрзети било кога, не завидети другоме. Морамо штедети уши наше од грубих тонова негујући музику будућности.

Дешавају се самоубиства, тај најтежи грех над самим собом и убиства других. Но, молимо се: „Не одбаци ме у старости; кад ме изда снага, немој ме напустити“ (Пс. 70,9) и још се молите: „Кад зађем у дубоку старост, Боже, немој ме напустити, да бих објављивао мишицу твоју сваком будућем нараштају“ (Пс. 70,18). Сви без изузетка морамо бити министри својих унутрашњих послова - својих сопствених дела, такорећи полицаја душе своје.

Самоодговорнима пред Богом и људима вели пророк Давид: „Шта су стреле у руци јакога, то су синови рођени у младости“ (Пс. 126,4), али и још: „Синови су ти као младице маслине око стола твога“ (Пс. 127,3) и ти благословом Божијим оче, „да видиш синове синова својих“ (Пс. 127,6).

Покоравајући се Божијој заповести: „Рађајте се и множите се“

Икона
Пресвете Богородице
„Кијево-Печерска“

(Пост. 1,28; ср. 9,1). Псалмопевац даље вели: „Наши синови у својој младалачкој снази су као нов засад, наше кћери су накићене, преукрашене налице храму“ (Пс. 143,12).

Није никакво понижење бити дете, да будемо у делима као деца наша, „јер је таквих Царство Небеско“ (Мт. 19,14). То је неопходан услов за улазак у Царство Божије, које је нама хришћанима Обећана земља. Будимо као деца и призивајмо своју децу себи, те сјајне витезове наше будућности. Не одељујмо децу своју од себе, него их пустимо да приђу нама.

Ово говорим ради тога јер свети апостол Павле рече: „Нису праведни пред Богом они који слушају Закон, него ће се оправдати они који испуњавају Закон“ (Рим. 2,3). И Богомладенац Христос говори: „Неће сваки који ми говори: Господе, Господе, ући у Царство Небеско, но који твори вољу Оца Мојега који је на небесима“ (Мт. 7,21).

За нас хришћане, Христов долазак је вазда био узрок неисказаних небеских добара, оних којих је првостворени (Адам) имао у Рају. Заповест коју му је Бог дао: „оно једи, ово немој јести“, биле су нека икона (праслика) поста, којег смо се и ми држали, како бисмо овај велики Празник достојно дочекали, да заједнички приђемо Владици Христу, где је потребно још више љубомудрија.

Размишљајући о реченом у овој посланици, а по речи Светог Саве првог српског просветитеља и учитеља: „потребно нам је изграђивати добра дела и у овом нашем варљивом времену, а не да нам живот храмље по недостатку“.

Размишљајући о свему реченом, љубљени, и бринући се много за своје спасење, за овај Празник и свако друго љубомудрије, покажимо велику промену живота, и сваки дан журимо да чинимо добра дела, сабирајући велико Богатство врлине. Упућујмо молитве наше Самоме Богомладенцу Христу, коме је, са Оцем и Духом Светим слава, част и сила, сада и у све векове, поздрављајући вас:

Христос се роди!

**Од Бога свима благословена нова
2007. година!**

НОВОГОДИШЊА ПОРУКА МЛАДИМА

*Момци и девојке, старици и деца
нека хвале Име Господње
(Пс 148,12-13)*

ДРАГА СРПСКА ОМЛАДИНО,

И на почетку ове године Господње, испуњена је душа моја вашим питањима док вам ово пишем. У својим размишљањима враћам се у нашу прошлост, често застајем и упоређујем ондашњост и садашњост нашу. Одлучих се да говорим и будем колико-толико од користи вама младима, а на радост свима до којих ће ова моја порука доћи.

Ево нас на почетку још једне Нове године. Млади констатују да ова година брзо прође, а старији ће рећи: „нама у младости није тако брзо пролазила година као вама сада“. Исто тако, мало се говори колико је у протеклој години добра учињено и умножено. Мало се говори и о злу које је у претходној години почињено, па се недовољно размишља о томе како га сузбити. Неко мудар у нашем народу рече: „Нема већег зла од зле памети“. Та зла памет се у свету стално пројављује, па и у нашем времену.

Без сумње, наша света Црква благосиља и слави Бога, па смо и ми благословени од Бога, од свог постојања па до данас. Наше прослављање Бога може се вршити само кроз наш морални живот и чињењем добра, без човекоугодничке мудрости. Наставимо вековну традицију српске прошлости повратком чистим изворима једноосмишљавајућег живота, заснованог на вери у Бога, како су

нам и преци чинили, живели и светлу прошлост оставили.

Ова порука се упућује вама младима, који сте сјајни витезови наше будућности. У своју будућност морате ући добро припремљени, са самоодговорношћу, како бисте били типичан плод свога родног краја и свога народа. Схватите да ћете и ви у будућности бити представљени и оцењени, у своме народу и шире, не само по начину свога живота, него и по заслугама у животу: „Духовном као и душевном, гипком колико и поносном, опрезном као и неустрашивом“, како рече књижевник Јован Дучић.

Нема сумње, човек живи у разним опасностима, па и ви, драги моји. Ужаси живота постају једним делом део наше судбине, а човек који није тражио смисао у животу, као да га није ни живео. Зато се може и треба говорити о томе шта је предмет и задатак живота. Господ је рекао: „Будите и ви савршени, као што је савршен Отац ваш небески“ (Мт 5,48). То је Божија заповест, а није тек савет нити препорука. По заповести Бога Творца, то је задатак нашег живота, а не оно што нам робови греха нуде.

Тих понуда младим људима има на претек. Зато сте ви млади данас у највећој опасности. Нуди вам се све и свашта, а то је погибао за вашу душу и живот уопште. О свему томе морате озбиљно размишљати, и својом слободом воље одлучивати се за оно што је сврха нашег живота. Писао је књижевник Добрица Ћосић да сваки човек у својој зрелости

мора бити строги судија својој младости породичног и личног живота.

Дучић пише: „Лукреције, велики песник, говори на једном месту о нередима у души човека, којих набраја пет: охолост, разврат, раздражљивост, раскош и ленињост“. Да ли је песник Лукреције побројао све грехове? Свакако да није, има их још много. Шта да кажемо о алкохоличарима, онима који данас конзумирају дрогу разних врста, о нераду, крађама, бездетности и безбрачности, колебљивости, удаљавању од сопственог огњишта, непослушности, мржњи, безбожности, материјализму и о другим гресима? Данас када се све то чини - а чини се - ту нема вежбања у љубави ни према Богу, ни према себи, нити према ближњима. То се не може окарактерисати као израз добра него зла, а зло ником добра не доноси. Они који зло чине, никада не признају да су они узрок зла већ мисле да је то неко други.

У свему овоме, драга наша омладино, морате бити најенергичнији борци против свакога зла, па и против узимања дроге. Ако ту битку будете успешно водили, дрога ће престати да царује и узима свој данак у школама, породицама, при возњи аутомобила, на улици, у разним клубовима и на састанцима. Нема сумње да узрок човекове несреће почива у његовом егоизму, јер хоће да други раде за њега. Бежање од рада и напора, то је, нажалост велики мотив борбе у људском друштву. Не мучити се а постићи богатство, продајући оно што у крајњој линији

СВЕТОСАВСКА ПОСЛАНИЦА

НИКОЛАЈ

**ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ
МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАЛСКЕ, СВЕМУ
СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И БЛАГОЧЕСТИВОМ
НАРОДУ СРПСКОМ, БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И МИР ОД
БОГА И СВЕТОГА САВЕ УЗ СВЕРАДОСНИ ПОЗДРАВ:**

**ОД БОГА ВАМ БЛАГОСЛОВЕНА КРСНА СЛАВА,
СВЕТИ САВА!**

доноси смрт, није никакво доброчинство, није ни милосрђе, нити љубав према Богу или ближњима. Продаја дроге, као и препорука да се зло чини, јесте неморално дело морално убогих људи. То треба знати и таквих се клонити, без обзира на познанство, другарство, поштовање и пријатељство. Говорио је и учио своју духовну децу свети владика Николај охридски и жички: „У овом свету сна и сањања, само душа човекова носи јаву у себи. Авај човеку који и то мало јаве претвара у сан! Када осване дан пробужења, неће се имати шта у њему пробудити“. Тако је наркоманија отегнуто, развучено самоубиство. У тренутку када човек уступа своју слободу да би постао наркоман, несмотрено је себи узео слободу да управо слободу и владање собом заувек изгуби. Био је слободан да постане роб, јер су у позадини трговци дрогом, пише један стручњак.

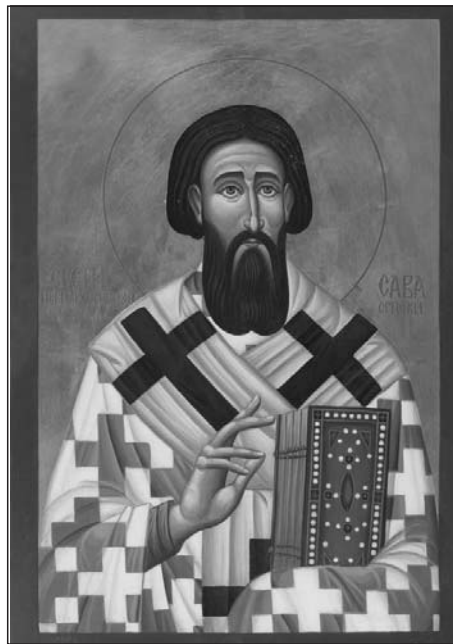
Ово вам с љубављу пишем, и молим да изложено прихватите, а иначе је доста речено о овом великом злу код нас. Желим вама, драга српска омладино, да у овој 2007. години учините све могуће у сузбијању овог зла, а да што више доминирају добра дела, а да се од зла клоните.

Срдечно свима, а посебно вама младима, честитамо Нову 2007. годину!

Бог вас благословио и сваким добром обрадовао као Божије сараднике у Божијем стваралаштву, а он увек, па и данас, ствара.

Ваш доброжелатељ,

*Митрополић
дабробосански
НИКОЛАЈ*

Растко Немањић, у монаштву Сава, није издржао униније, духовну инертност и бесплодност. Кренуо је духовном стазом борбе и прегнућа, да се усавршава по правилима Христовог учења. Као искусан борац на путу Јеванђеља, Свети Григорије Богослов каже: „Небављење разним стварима, највеће је од свих дела“. Размишљајући о овој светоотачкој мисли, пита себе млади

Растко: „Чији сам ја слуга и изгубљени син?“ И одговара: „Богом ћу се хвалити по вас дан и Твоје име ћу исповедати до века“ (Пс 43,8), и „Господе, открих ти живот свој“ (Пс 55,8). Свети Сава је богодостојно у обе руке узео срце своје и као благоугодну жртву узнео је Богу. А Бог му је из Свог небеског обитавалишта ниспослао благослов и дар Духа Светога.

Млади Немањић Растко, био је уверен да ће наша мајка Црква увек бити украс светлости. Као њено духовно чедо, огрнут хаљином златом изатканом, одлучује се за изграђивање свога живота подвижништвом и молитвом, старање за душу жртвом и до крви. Сам собом препоручује да покољења српска корачају у родитељску љубав Цркве, која кроз монаштво помаже душу човеку и подстиче правилно васпитање омладине српске и њихове родбине. Овој тихој деци Цркве, какви су монаси и данас, придружио се принц Растко, замонашен у Русику од руских монаха манастира Пантелејмона.

На питање чиме ће младић исправити свој пут, Растков одговор је био: „Чувајући Твоје речи Господе" (Пс 118,9) и још: „Смили се на мене, Боже; исцели ми душу, јер ти сагреших" (Пс 40,4).

Ништа у свету није случајно, па ни живот монаха није само оно што се види, него и оно што је сакривено и што се схвата помоћу наших тајанствених чула, или барем вером у свету Цркву. Гледајте како је подвижништво васпитач врлине! Гледајте шта безбрачност и сиромаштво доносе онима који се угледају на Христа! Он их уводи на Небо, чини их грађанима Неба, наследницима Богочовека. Треба нагласити да умножавање монаштва у Цркви, па и у нашој Српској, није ствар прописа ни средстава, него личности које живе овај високи идеал. Као што тражи своје проповеднике, Света Црква тражи у монаштву и личности које познају и савремену проблематику.

Ушавши у проблематику православног монаштва, није мали број наших владара и велможа који су, ходећи путем Немањиним и Савиним, сматрали себе слугама Христовим и испред свога народа пришли монаштву. Тешко је поменути сва њихова имена, као што је тешко навести сва дела Светога Саве и његовог оца Немање. По угледу на њих, стотине и стотине, можда хиљаде кнезова, челника, војвода и велможа, ходили су светосавским путем, тј. путем Христовим, као слуге Христове службе. Задужбинама и другим жртвама, спремали су се да буду са

Светим Савом и прослављају Бога пред престолом Његовим.

Срби су Светим Савом и Немањом васпитавани да не иду кривудавим путем, него, служењем Богу (теодулијом), небеским животом на земљи. Гледали су небо, а не земљу, старали се за небеско, а не за земаљско. Тако живећи, нису ниједно губили. Тај национализам српски универзално је хришћански, јеванђелски, а код нас Срба увек постојао и остао. Светосавски национализам могао би се окарактерисати: Уређивати своју кућу, и вишком своје снаге и свога блага помагати свакоме народу да уреди своју кућу, као што Срби и данас хоће и желе са Косовом и Метохијом и другим народима у окружењу. Има ли шта спасоносније за сав свет од овога што су Срби увек чинили, увек желели и данас желе да чине и већ чине?

Монаштво код Срба је огромна историјска стварност. Играла је код Срба већу улогу од задужбинарства. Задужбинар даје своје, а монах даје себе на службу Богу и своме роду. У томе је монаштво узвишеније од задужбинарства. Пример старца Немање и младића Растка-Саве деловао је на друге веома позитивно, тако да и данас утичу на старије и млађе оба пола, да се отресу свега земаљског и приволе Царству Небеском, да пођу путем монашког подвига, служећи својој Цркви, свом љубљеном народу и спасењу своје душе. Монах је у српској историји уздигнут изнад сваког другог звања и титуле због држања моралног закона.

Поновимо, код Срба су у монахе одлазили не само они који су били животно припремљени, него и они који су били високих звања, и на високим положајима. Замонашио се моћни Немања у својој задужбини манастиру Студеници, супруга му у монаштву носи име Анастасија, па најмлађи син Растко, па краљ Стеван Првовенчани у монаштву Симон, па краљ Владислав, краљ Урош, краљ Предислав у монаштву архиепископ Сава II, па полубраћа цара Душана, царица Милица, деспотица Ефимија, први српски дипломата. Ту је и мајка Ангелина и Максим син њен, са многим члановима из куће Бранковића, пише свети владика Николај охридски и жички. То је све било тихо, јер је српски народ имао народну Цркву, народну династију, народну државу, народну просвету, народну културу, широкогрудост светосавског национализма, своје светосавско српско домаћинство.

Свети Сава је своје настројење одговорно неговао, а није говорио о краљевском двору, спремању војске, распоређивању послова и дужности, него је говорио само о вери, па о вери и животу по Богу и у Богу. Чинио је тако, јер је вера Истина, а Истина је светост. То је вера у Христа по Његовом светом Јеванђељу. Христос је говорио: „Ја сам светлост свету, ко иде за мном неће ходити по тами" (Јн 8,12; ср. 12,35 и 46). Свети Сава је ходио по Христу Господу и молио се: „Господе, Ти си мој заштитник, мој Бог је моје спасење" (Пс 44,9

и 11), и: „Нисам се загледао у ништавне ствари и лажна одушељења" (Пс 39,4).

Премудри Соломон говори: „Свему има време и сваком послу под небом има време" (Проп 3,1). Тако је и у нашој прошлости било време када је битисао Свети Сава и учио свој народ многим пословима. Савина је мисао да Црква и Држава служе Домаћину - Богу. То је библијска мисао, односно заповест Божија и у Старом и у Новом Завету. Псалмопевац разматра сву земљу и све што је на земљи, па задовољан говори Богу: „Све служи Теби" (Пс 118,91). Светог Саву као монаха и, доцније као поглавара Српске Цркве, Бог је упућивао да његов народ служи Богу, па да и он Господу може рећи: „Сви Срби служе Теби". Наравно, он зна да онај нечастиви никада не говори о служби Богу ни себи, него о господарену и уживању у овом свету. Ни о чему другом не мисли, него да себи подјарми људе оним што он чини, а то је тама, а он је отац таме.

Наравно, Нови Завет је, по превасходству, Устав службе Богу, свете, савршене, бескомпромисне. Ни Христос није дошао да Му служе, него да служи свима. Све је то знао наш мудри Свети Сава. Боље од нас је знао да је наш кратки живот под овим небом дат нама људима ради служења, а не ради господаренја, преживања и уживања. Он је још знао да служење може бити двојако: или Богу или сатани. Зато се трудио да точак свеколике енергије свога народа покрене на служење Богу.

Позивамо сву светосавску децу, али и све људе добре воље, да поведу борбу против свих злоупотреба отрова, који нашу децу одводе у нељудскост, у опасну дрогу - данашњу заразу, која нашу младеж неминовно одводи у прерану смрт. У име Божије и Светога Саве, позивамо све продавце разних врста дрога, од оних најнаивнијих па до оних најопаснијих, да преста-

ну са растурањем тога великог зла. Позивамо их на моралну одговорност, да једном схвате да је боље и сиромашно живети, а бавити се крајње морално одговорним пословима, који су свима добро дошли, а никако штетни по живот човеков. То зло је узело великог маха у школама, па позивамо и све предаваче у школама да се боре против њега и спасавају своју децу, која више нису мноштво у нашим породи-

цама, ни у нашим школама. При овој појави не смемо бити безбрижни, као ни при другим појавама греха и свакога зла. Нашој деци требамо бити најпре родитељи па учитељи.

Завршавајући, драги моји, ову своју поруку, позивам и све наше родитеље да своју децу непрестано поучавају, нека се клоне од сваког греха, јер грех ником добра не доноси. Свети Василије Велики пита: „Хоћеш ли да будеш пријатељ ових ученика Божијих или оних који су препуни духа лукавости?" Видимо како је све човечије ташто, јер ништа неће преостати када дође смрт; све ово за мало се јавља и брзо пропада. „Уздајте се сви у Бога, а не величајте са својом премудрошћу", поручује наш државотворац Свети Стефан Немања. Блажен је човек који је нашао премудрост, јер боље је њу куповати него имати ризнице злата и сребра. Живот без праве вере није успешан, нити се без добрих дела може предстати пред Господом, него треба обоје да бива, како би био савршен Божји човек, а не да нам живот храмље због недостатака. Јер вера спасава као што рече Апостол, „љубављу делајући" (Гал 5,6). Ово упућује својој љубљеној деци српској Свети Сава, коме нека је слава, част и наше поклоњење, уз наш сверадосни поздрав:

**ОД БОГА ВАМ БЛАГОСЛОВЕНА КРСНА СЛАВА
СВЕТИ САВА!**

*Мийројолић
дабробосански
НИКОЛАЈ*

ВРЛИНА

Када неко сматра све људе да су добри, тај је чистог срца. То наглашава и Свето Писмо, саветујући људе да сматрају друге већим од себе. И пророк Авакум каже да „Добро и благо око никад не гледа подозриво“. Потребна је велика борба да достигнемо праву чистоту, као кад смо саздани Створитељем. Треба неко да буде као младенац којег одликује простота и безлобивост.

Може ли, међутим, човек да достигне такав степен врлине? Постојали су људи који су достигли врло висок степен врлина као што је Авва Сисоје и многи други који су умрли за свет, као младенце које преносиш са места на место, а да они то и не осете.

Светитељи су достигли врхунац врлине, јер су свакодневно чинили непрекидну борбу да је стекну. Ако и ми не плачемо искрено због својих греха, и не трудимо се, Бог ће се одвратити од нас и душа ће наша остати сиромашна у врлинама. Страсти су пустиле дубоке корене у души нашој и не искорењују се лако. Помолимо се Господу да нам помогне у овој нашој борби, јер сами не можемо чинити ништа.

Господ је рекао: „Блажени чистим срцем јер ће они Бога видети“. А очи које ће видети Бога, треба да су очишћене сузама покајања, чистота душе и жалост су повезани. Зато је Господ изрекао и друго блаженство: „Блажени су који плачу, јер ће се утешити“. Од жалости душе стиже се до чистоте.

Велика је ствар помоћ и утеха од Господа. Успокојава нас више од мајке или оца, или било које драге особе које имамо у овом животу.

Подвиг за задобијање врлине је тежак. Не заборављајмо, међутим, оне који дан и ноћ моле Господа да их очисти од страсти и да им подари дар суза, којима се очишћује душа. Страсти немогу да устану против душе када је она сједињена са Богаом. Да би се ово остварило, потребна је свакодневна борба против свих напада који долазе од нас самих, од ђавола и од света. Борац за врлину не треба да за-

бравља да је привремено у овом свету и једног дана ће неминовно отићи и дати одговор за своја дела праведноме судији- Богу. Велики оци цркве су достигли велики и висок ниво врлина свакодневним подвигом. Ако себе за кратко оставимо без духовне хране, то ђаво брзо користи и ради свој посао, то јест пропаст душе наше. Ако превазиђемо лажне и сујетне ствари овога света, брзо ће нам Бог отворити пут за уживање духовних добара. Када неко достигне у то стање, чудит ће се величини Божијој који поклања толике дарове борцу, и клицаће из ду-

бине душе: „О дубино богатства, мудрости и знања Божијега“.

Диви се неко мудрости и љубави Божијој. Даровао нам је овај свет, а ми уместо да се истински радујемо, пали смо у грех и заборавили Бога. А Он нас је поново подигао, отворивши нам нови пут својим Васкрсењем. Све ово треба да нам ствара одушевљеност да би се више борили против страсти које устају против наше душе.

Ако размислимо шта нам је Бог уготовио, све ћемо сматрати за „трице“, то јест за ђубре, да би смо наследили Царство Небеско. Када се подвижник за врлину не сећа свог циља, не чини ништа. Тада личи на атлетичара који трчи, без да зна где ће завршити. Наш свршетак није у овом животу, него у другом. У тај други живот, вечни и бесконачни, гледали су хиљаде светитеља, подвижника и мученика и отуда добијали снагу за свој подвиг. И зато су презирали све и прогонства и глад и мучења и много другога, да би стекли Христа. И стекли су га. Душа човекова се не може заситити слатким корењем греха, него живом и вечном речју Божјом, која је пуна обновилачке снаге. Снаге која осветљује, оживљује и руководи душу ка свом истинском одређењу. Тако се човек истински испуњава духовним богатством, и прославља се Бог. То нам је рекао и сам Господ: „Тако да се светли светлост ваша пред људима и да виде ваша добра дела и прославе Оца нашег који је на небесима“. Ми примамо и дајемо светлост другим људима. Кака велика част за човека! Колико га уздиже Бог врлинама! Врлина је тешко достижна, али нас уздиже пред Престо Божији. Молимо се дакле, свакодневно Господу да нас оснажи у нашој борби, у подвигу врлине.

*Са грчког превео:
Е. Ј.*

ЧУДНО РОЂЕЊЕ ХРИСТОВО ДОКАЗУЈЕ ИСТИНУ ДА ЈЕ ОН ПРАВИ МЕСИЈА

*Ошроча родисја нам, син... и
дадесја нам*

(Исаија 9,6)

Рађали се и рађају се многи људи на свету, али ничије рођење од обичних људи, није се славило и спроводило се тако дивним чудима на Небу и на земљи. Историја зна само једно необично рођење, које је објављено свету са великим чудима и чудним догађајима.

Тако усред тамне ноћи засија се чудна светлост, необична звезда појави се на небу, ангели Божији сиђоше на земљу, запојаше похвалну песму Богу и објавише благочестивим пастирима радост велику која ће бити свим људима. Настављени и упућени од небеских гласника, пастири ови долазе у Витлејем и с поздравом се клањају новорођеном Младенцу.

Преко осамнаест ипо векова прође од овог чудесног догађаја а спомен о Њему још је жив, и још се свето чува и светкује не само у Палестини и Витлејему, него по целом свету, међу свима вернима.

Па ко је то рођен, чије знаменито рођење спроводише и објавише толика чуда и дивни догађаји? Какво је то дете, чије рођење поздрави једним сложним гласом и небо и земља? Како је ово отроча, чије се рођење кроз све векове свечано светкује и у радости општој са побожним чувствима слави и дочекује?

Са овим питањима, обратимо се Христовим евангелистима, св. Апостолима, који су описали живот, дела и науку овог Боженственог Младенца, чије рођење светкује и светковаће кроз сва времена христијанска Црква. „В начаље бје слово, и слово бје к Богу и Бог бје слово. И слово плот бист и в селисја в њи“, вели у по-

четку свог Евангелија св. Јован Богослов. И ова је вијест о ваплоћењу Сина Божијег обрадовала небо и земљу. Ово се рођење прославља сложном песмом неба и земље, које спаситељно рођење чекаше већ 5508. година. И тада испунише пророчества, која крепише веру у имајућег сићи с неба Емануила Спаситеља света Исуса Христа, тада се откри велика тајна благочестија, јер се Бог јави у телу по изразу апостола.

*Богородица и Анђели
Койтиска икона*

Четири евангелиста као херувими, богоносители Новог завета описали су нам у својим Евангелијама дошавшег на земљу Сина Божијег Господа Исуса Христа рођеног у Витлејему од Пресвете Дјеве Марије.

Рођење Спаситељево заједничким гласом прослављају и људи и ангели,

певајући: „слава во вишњих Богу и на земљи мир во человјецјех благовољеније“.

Преко осамнаест ипо векова, св. Црква учи и проповеда веру у дошавшег на земљу и воплотившега се Бога и Господа Исуса Христа. Милиони њене верне деце запечатише и потврдише ову своју веру мученичком смрћу. Милиони њих осташе верни и усред најљућих гоњења. Милиони њих налазе и данас највећу утеху, под свирепим и тешким бременом, једино у вери Христовој. И по свима крајевим света, пуни су христијански храмови поклоника Господа Исуса Христа. Па зар није јасно да је Спаситељ наш Исус Христос истинити Бог? Јер, ко би се тако клањао простом човеку? Чије се још рођење са чудима спроводило, осим јединога Богочовека Христа? Чудно рођење Христово пресвети живот и узвишена наука Његова, спаситељна смрт и славно Воскрсеније потврђују Његове речи, које је Он о божественом Своме изрекао: „Аз и Отец једино јесма. Отец во Мње и Аз во Отцје. Јакоже Отец воскрешајет мртвија и живит: тако и Син их же хошчет живит: да сви чтут Сина, јакоже чтут Отца“.

Свештене књиге новозаветне, пуне су са описанјем и чудеса и пророчества, која потврђују Божествено достојанство Христово, о чему гласно уверавају апостоли, ученици и савременици, који су гледали сва та чудеса и божествена дела Богочовека Исуса Христа. И ова света вера наша о Исуса Христа, растерује мрак незнања, уништава робство духа, открива истину, разрушава варварство, утврђује срећу породичну и државну. Она даје владатељима добре поданике а поданицима добре владатеље, умекшава срце људско и скла-

ЈАСЛЕ СА ДВА МЛАДЕНЦА

ња га на човечно сажаљење према беднима удовицама и сиротама, она установљава и уводи многе благотворне установе на чест и славу хришћанским народима.

О, како је спаситељна, како је благотворна, каоко је истинита вера наша, која учи да је рођени Младенац у Витлејему истинити Месија, као што и пророк Исаија вели: „Отроча роди сја нам, Син - и дадесја нам... Јер је Он Бог крјепки, књаз мира Отец будушчаго вијека“ (9,6).

Поклонимо се своме Спаситељу Господу Исусу Христу и са непоколебивом вером подобно апостолу Петру пред целим светом, исповедујмо и признајмо ову своју свету веру, изричући са уверењем ума и срца Исусу: Ти јеси Христос Син Бога Живаго. О Преслатки Исусе Господе Боже наш, отворено је срце наше за Тебе, јер га је испунила пречудна љубав Твоја, па ништа да не одвоји нас од љубави Твоје, ништа да не затвори уста наша за Твоју славу, ништа да не поколеба мир душе наше, који јој даје вера у Тебе, и буди преблаги Исусе свагда са нама са милошћу и са благодаћу, као што си Нам и рекао: „Аз јесам са вама бо свја дни до скончанија вијека“.

И са почетком, са објавом ове света, истините, Боженствене вере наше, вере наших отаца, поздрављам све вас мале, велике, старе и младе, богате и бедне, поздрављам вас верну децу наше матере св. Православне Цркве са рождеством Бога и Спаситеља Исуса Христа:

„Христос раждајетсја славите, Христос с небес, срјашчите, Христос на земљи, возноситесја, појте Господе свја земља, и веселијем воспојте људије: с нами Бог, разумјејте јазици и покарјајтесја, јако с нами Бог!“
Амин.

*Пројоведи
Мийројолиша
Сербског Михаила,
1866.*

Два православна верника из Америке обилазила су (по дозволи Министарства просвете) уочи Божића руска сиротишта. Била је то прилика да малишани чују - многи међу њима по први пут - повест о Рођењу Господњем. Причали су им о Богородици и праведном Јосифу, како су стигли у Витлејем и како су, не нашавши друго место, преноћили у једној пећини која је служиула пастирима као штала. Ту се, исте те ноћи, родио Исус Христос. Деца и васпитачи су пажљиво слушали упијајући сваку реч.

По завршетку приче, дали су сваком детету обојене и исцртане картоне, да их изрежу и направе јасле. Био је ту и картон са нацртаном бебом у повојима. Свако дете је добило и по мало жуте хартије од које су правили сламу за јасле. Стрпљиво су секли лутке са дечјим ликом од папира у боји. „Сирочићи су се дали у прављење јасала док смо их ми обилазили, спремни да помогнемо ако треба. Тако сам ја стигла до стола малог Мише, дечкића од неких шест година, који је управо завршавао свој рад. Запрепастила сам се када сам видела његове јасле: у њима није било једно већ два детета! Одмах сам позвала преводиоца да упита Мишу зашто се у јаслама налазе два детета. Миша је положио руке на груди и почео да нам прича повест о Христовом рођењу, са много озбиљности и тачности.“ Мали Миша, који је сада први пут чуо јеванђелску причу о Божићу, од речи до речи је поновио све што је од гостију чуо, до тренутка када је Пресвета Бого-

родица положила Младенца у јасле. Надаље, Миша је почео да додаје своју причу:

... -Тада је Дјева Марија ставила дете у јасле. Исус ме је погледао и упитао имам ли место за спавање. Ја сам му рекао да немам ни маму, ни тату, па ни кућу. Онда ми је Исус рекао да могу да останем са Њим. Рекао сам му да не могу да будем са Њим пошто нисам имао чиме да Га дарујем, као што су Га даривали сви који су дошли да Га виде. Силно сам желео да останем са Исусом у јаслама и помислио сам да бих Га могао утоплити, а то би био користан дар за Њега. И питао сам Га: „Да ли би био довољно добар поклон за Тебе ако Те утоплим?“ А Исус ми је одговорио: „Да ме утоплиш? Био би то највећи поклон који неко може да ми дарује.“ Онда сам легао у јасле покрај Њега, а Исус ме је погледао и рекао да заувек могу да останем са Њим.

Када је Миша завршио своју причу, сузе су му потекле низ образе. Прекрио је лице длановима, прислонио главу на столић, а рамена су му подрхтавала од жецаја.

Мало сироче је најзад нашло некога ко му је обећао да га неће напустити и ко ће према њему бити благ, некога са киме може остати заувек...

Ову истинитиу љичу из наших дана, њослао је оџац Георгџје Калчу - Думиџреаса, сџирадалник од комунистџа, сада џарох џравославне цркве Светџог Крсџа у Вашингџиону.

*Са румунског
џревели:
Слађана Појадић*

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ЗОСИМА

Епископа Вавилонског (у Египту)

Преподобни Зосим, прозван Киликс, пошто је био рођен из Киликије, од младости заволе Бога, одрече се света, оде на Синајску Гору, обуче се тамо у монашки чин и стаде усрдно упражњавати богоугодне подвиге. Ипак он не остаде дуго на Синају. Чезнући за потпуно безмолвним животом пустињачким, он још у младим годинама отиде са Синајске Горе у Либијску област и тамо се настани у пусто место звано Амонијак. Ту он стаде живети потпуно усамљено, служећи једино Богу. А ходећи по тој пустињи, он обреће некога старца, одевеног у оштри кострет. Приближивши се старцу, Зосим хтеде да му се поклони и да по обичају затражи од њега благослов. Али га старац предупреди, рекавши му: „Зашто си дошао овамо Зосиме? Иди одавде, јер ти не можеш овде остати“. А Зосим мислећи да га старац познаје одавно, поклони му се и измоливши благослов од њега, упита га: „Учини ми ту љубав, оче, па ми кажи, од куда ме познајеш“?

Старац му одговори: „Пре два дана јави ми се неки човек необичног изгледа и рече ми: Ето, к теби иде један инок са Синаја по имену Зосим; немој му дати благослова да остане у овој пустињи с тобом, јер хоћу да му поверим цркву Вавилонску што је у Египту“.

Рекавши то Зосиму, стари пустињак се удаљи од њега на домет баченог камена и стаде на молитву, подиравши руке своје к Богу. Моливши се тако око два сата он, завршивши своју молитву, опет дође к Зосиму, па загрливши га очински, пољуби га у лице и рече: „Чедо моје мило, добро је што си дошао овамо, јер те Бог доведе к мени, да тело моје предаш земљи“. Зосим онда упита старца: „Колико година, оче, боравиш на овом месту“? Старац одговори: „Навршише се 45 година од како сам овде“. - Док старац говораше то, лице његово засија као огањ. И обраћајући се поново

Зосиму стари подвижник рече: „Мир теби, чедо, моли се за мене“. Рекавши то он леже на земљу, и отиде ка Господу. А блажени Зосим ископа гроб, погребне чесно тело тог великог подвижника; и проведши на том месту два дана, он се врати на Гору Синај славећи Бога.

За време боравка његовог у манастиру на Синају к њему дође један разбојник молећи га и говорећи: „Смилуј се нама, Аво, и прими ме у монаштво, да би у безмолвију, у молитвеним самавању и тиховању оплакао грехе своје. Ја многа убиства починих и сада хоћу да одустанем од свих дела мојих и да се кајем у све дане живота свога“. Пошто га поучи, преподобни Зосим га обуче у инокски образ. Но после кратког времена преподобни рече разбојнику: „Веруј ми, чедо, теби је немогуће остати овде. Јер ако који великодостојник зна да си овде, ухапсиће те; исто тако, ако који од не-

пријатеља дозна, убиће те“. Зато послушај мене, и ја ћу те одвести у неки удаљени манастир.

Инок пристаде, и свети старац га одведе у киновију аве Доротеја, која се налазила у близини Газе. Сместивши га у тој обитељи, Зосим се врати у свој манастир на Синајској Гори. А брат овај проведе у киновији аве Доротеја девет година. Но пошто изучи псалтир и навикну на све монашке трудове, он се поново врати к преподобном Зосиму и рече му: „Учини ми ту милост оче, дај ми на траг моје световно одело, а монашко узми од мене“. Преподобни га са тугом упита: „Због чега чедо?“ Инок му одговори: „Као што сам знаш, оче, ево девет година проведох у општежићном манастиру, и колико могох постих се, и живех у уздржању са сваком кротошћу, ћутањем и страхом Божијим, покоравајући се свима, у нади да ће ми Бог по бескрајној доброты својој и по неисказаном милосрђу свом опростити мноштво грехова мојих. Али, поред свега тога, ја свагда видим пред собом дете које ми говори: „Зашто си ме убио“? И то видим не само у сну, него и на јави: и када у цркви стојим, и када Божанственим Тајнама приступам, и када у трпези са братијом једем. Просто ме ни на један тренутак не оставља на миру: куда год ишао, ја пред собом видим то дете, које ми непрестано говори једно и исто: „Зашто си ме убио“? Због тога, оче, ја сам одлучио да идем онамо где сам разбојништво учинио, да би ме ухватили и предали суду. Ја морам да умрем за безумно убиство тога детета.“

И тако, узевши од преподобног оца световно одело, инок га обуче и оде у свет. А када дође у град Диоспол, он би ухваћен и другог дана му главу отсекоше. Тако он отиде ка Богу, пошто крвљу својом опра грехе своје.

Ускоро после тога преподобни Зосим, непрекидно мучен неодрживом жељом за животом у пу-

стињском безмолвију, молитвеном тиховању, и тишини, далеко од људи, поново намисли да напусти Синајску Гору. И он, узевши са собом свог ученика Јована, отпутова у пустињу Порфирион. Путујући по тој пустињи, они сретоше два пустињака: један од њих по имену Павле, беше родом из Галате, а други Теодор, из Мелитинске области, који се постригао у манастиру аве Јевтимија Великог. И један и други подвижник имађаху на себи одећу од бивоље коже. Преподобни Зосим се са својим учеником настани у близини ових пустињака, око два попришта далеко од њих, и проживе тамо две године. Но једног дана ученика Зосиминог Јована уједе змија: отров се разли по целом телу његовом, и Јовану удари силна крв из очију, носа, ушију, и он умре.

То веома ожалости блаженог Зосима, и он пође ка споменутој двојници пустињака. А они, угледавши га утученог и силно ожалашћеног, и пре но што им Зосим ишта проговори упиташе га: Шта, аво Зосимо, умре ли брат твој? А он, удививши се њиховој прозорљивости, исприча им на који начин умре његов брат, што је њима и без тога већ било познато. Тада оба подвижника устадоше и са Зосимом пођоше ка брату Јовану. А када угледаше мртвог брата где лежи на земљи, они рекоше Зосиму: Не тугуј, аво Зосимо, Бог ће ти помоћи.

После ових речи они се громким гласом обради мртвацу: „Брате Јоване, устани, јер си потребан твојем старцу.“ И тог часа мртвац оживе, и устаде са земље. Онда старци потражише змију, па кад је нађоше, растргоше је на двоје. Затим рекоше преподобном Зосиму: „Аво Зосимо, ми ти несумњиво саопштавамо вољу Божију: иди на Синајску Гору, јер Бог хоће да ти повери епископство цркве Вавилонске што је у Египту.“

Чувши то, преподобни Зосим узе благослов од тих светих пустињака, па се са својим учеником Јованом поново врати на Синај. Но после неког времена ава Синајске Горе псла блаженог Зосима, и друга два брата са њим, у Александрију ради не-

ких послова Синајских манастира. Александријски патријарх блажени Аполинарије задржа их и рукоположи за епископе: једнога у Илипољ, другог у Леонтопољ, а Зосиму у Вавилон Египатски. Јер у старини беху два Вавилона: први - знаменитији и древнији, налазио се у Халдејској земљи, у њему су царовали Навуходоносор и остали халдејски цареви, а други - мање познат и са мање житеља много, налазио се у Египту. Овај град су основали на обали Нила, пресељеници из древног Вавилона, и дали му име своје остављене постојбине - Каиро.

У овом дакле Египатском Вавилону преподобни Зосим, по вољи Божијој и по пророчству светих пустињака, прими архијерејски престо, и стаде пасти Христово стадо. Он добро управљаше светом Црквом, служећи за пример стаду речју и животом. И проведе он на престолу доста година, и многе упуту на пут спасења. А када светитељ зађе у дубоку старост, онда он, видећи своју изнемоглост и очекујући блиску смрт остави епископски престо и поново се врати на Синај, место свог првобитног боравка. Поживевши ту мало, он сконча у Господу, и сада у хору светих јерараха предстоји Владици нашем, Господу Исусу Христу, коме слава вавек. Амин.

*Из Житија светих
за Јуни*

МИР БОЖЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ

*Мир Божји! Христос се роди!
Да нас Духом њрејороди,
Од зријеха ослободи,
Кришењем у Свјетлој води,
Што у вјечни живој води.*

*Гдје љубав Божија доводи,
Онож који вјером ходи,
Док морем живојиа броди,
Искушења ко њреброди,
Коме само добро зоди,
На њуи зла не заходи,
Куда иду сви изроди,
Које нада не доводи,
На њуи што у Живој води.*

*Мир Божји - Христос се роди!
Теби и мени рече: Ходи,
Ко Пећар што је ишо по води,
И окова се ослободи,
Ко Павле што се њрејороди,
Да га слушају сви народи,
Господ их љубављу руководи.*

*Господ нам дође и рече: Ходи,
Зашто се Бој на земљи роди,
Да зрешине људе ослободи,
Са Бојом човјека да ороди,
Створење да бојоороди.*

*Послушај Га човјече зорди,
Ошргни се од мрачних хорди,
Зашевај њјесму божићну, ходи,
Мир Божји - Христос се роди!
Ваштину се Христос роди!*

М. В.

ОДКУДА ЈЕ НА СВЕТУ ЗЛО?

Одкуда, дакле, кукољ?

(Мтл. 13,27)

Врло се често на свету чине таква грјешна дјела и појављују такви догађаји, који наводе човека да запита: одкуда је тај кукољ? Није ли чудан појав - кроткиј Авељ и крвожедниј Каин, покорниј Јаков и бујниј Исјав? Одкуда је дакле тај кукољ? Каква је смеса зла са добром, злобе и пакости са анђелском добротом? Одавно се труди, мучи и довија ум људскиј да реши питање - одкуда је зло на свету, па на њега не могаше сам одговорити. О, колико је дужан човек Спаситељу Исусу, који је одговорио на питање о судбини света притчком, коју свакиј разумети може, притчком о кукољу.

На данашњи празник, читана је ова притча, са особитом намером. Притча се чита овако:

„Човек некиј посеја добро семе на њиви својој, а кад људи поспаше дође његов непријатељ и посеја кукољ по пшеници, па отиде, а кад ниче усев и род донесе, онда се показа и кукољ. Тада дођоше слуге и рекоше: „Господару, ниси ли ти добро семе сејао на својој њиви? Одкуда дакле кукољ?“ А он им рече: „Непријатељ човек то учини“. А слуге рекоше му: „Хоћеш да идемо и почупамо кукољ?“ Не, рече он, да не би чупајући кукољ, заједно с њиме почупали и пшеницу. Оставите нека расте обоје заједно до жетве и тада ћу рећи: саберите најпре кукољ и свежите га у снопље да га сажежем а пшеницу свезите у житницу моју.“

Ко је то сјејатељ и што означава поље? Сејатељ је сам Спаситељ Исус Христос, њива је овај свет, добро семе то су добри и богоугодни људи, а кукољ су зли људи, непријатељ је који посеја кукољ ђаво, жетва је последнеј дан овога света а жетеоци су ангели Божи.

Све што је добро, то е од Бога, сав свет поље по коме Спаситељ сеје добро семе - Његово је царство Отца, у коме ће се као у време жетве смести добар плод у житнице. Но одкуда се јави зло на свету?

Враг наш посејао је на њиви кукољ, кога се на истоку семе тешко разликује од пшеничког по изгледу, али је тај кукољ отрован. Није ли таква историја свакога у нама зла? Зар ћемо скоро дознати, шта у нам раде страсти? Зло се у почетку не издаје да је зло, - узмите на ум, ма коју страст, па ћете се уверити да се она и непримећава у почетку, него још? изгледа, да је добро а доцније се тек увиђа какве су му рушеће последице. Кад нечисти помисли, слободно улазе у твоје срце, да ли се ти њи боиш? Не држиш ли то за такву маленкост, на коју не треба обраћати пажњу. Но шта бива после? Када је Давид погледао на Вирсавију са нечи-

стим помислима, није он никако држати могао, да ће затим учинити и прељубочинство и намерно убијство, али је он и једно и друго учинио. Таква је историја свакога грјеха.

Па зато благочестиви Христијани пазите на своје срце, проматрајте своја осећања и појаве свог чувства, сравните их са словом Божим и гласом Божије Цркве, па ако буду противна, задржите их, изгладите и недајте им да се даље распаљују и расту. Непријатељ људскиј посеја кукољ. Овде је почетак свакоме злу, сатана је извор сваког грјеха и као што сам ненавиди истину и добро, тако неволе то ни у другоме а распрострањује лаж, нечестије, грјех и свако зло међу људма добијајући у томе насладу што више губи душа људски.

Слуге сјејатеља видећи како је враг учинио толику штету господару, желели су да оду и почупају кукољ а господар им то забрани, јер чупајући кукољ, могли би лако почупати и пшеницу. Ученици Спаситеља пре тога другом приликом желеше да огањ с неба падне и уништи Самарјане за њиву немарност и суровост према њима (Лк. 9,54-55), а он им то забрани. Не учи ли се овим томе, да будемо равнодушни према злу, грјеху и нечестију? О, не, Бог се гњеви онда, када ми примамо црно за бело за црно (Исаије 5 ст. 20); него се овде даје настављење старешинама и учитељима да казнећи и зауздавајући зло, буду врло пажљиви, да не би тим учинили штету добру; јер? док је њива још зелена на њој је теже распознати стабло кукоља од пшенице.

На земљи је борба добра са злом и ова борба траје до гроба. Мало ли се наоди људиј и између нас, који или у младости, или у старости често посрћу, падају. Јесу ли они кукољ? О, не, овакви људи падајући устају, и трпећи искушња од лукавства, злобе или

преваре светске, само у тој борби очишћавају своју душу, они тим све јасније и боље увиђају своје немоћи и слабости, јаче осећају своју грешност и мало по мало пажњом и молитвом ослабљавају у себи силу, моћ грјеха. Злато се чисти ватром. Невоља људиј добри и зли у свету понуђава добре да се све више чувају од зла, да напредују у добру, да задобијају трпљење, кротост, смиреније, незлобије, љубав. Могу ли дозволити да се чупа кукољ? Није ли се у земљи корен кукоља испрекрштао са коренима пшенице, да и најпажљивиј радник нехотично ће са кукољем да чупа и пшеницу? Живе праведни са грјешницима у врло тесној свези или сродству или једнаке нарави или једнаки околностиј толико, да кад би и најмање што претрпели једни, осетили би то и други. Па и сам свемогућиј Творац не жели да погине грјешник, него да се опамети, поправи и спасе. Топлота Његове благодати, животворним лучама љубави своје, жели да одмекша отворила срца грјешничка и да иј покрене и побуди да одпочну нов живот. Износи им он пред очи примере благочестија и изобличава њиову лењост, њиов порочан живот. О, пресвета вечна љубави, дај нам силу и ревност да можемо бити ма и најмање стабло пшенично, само молимо Ти се да не будемо кукољ у њиви Твоје благодати!

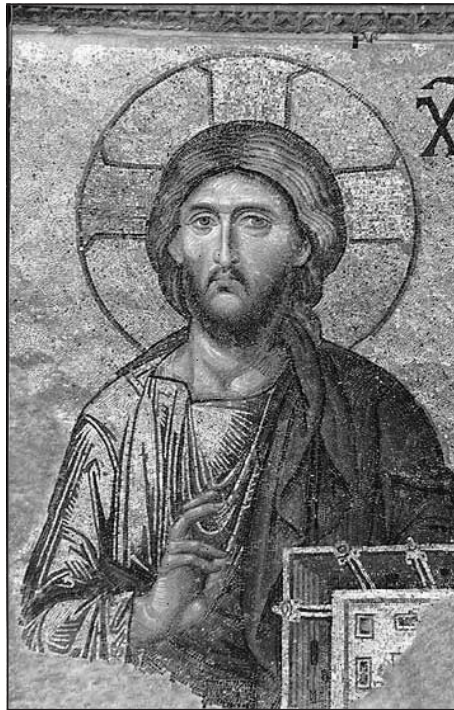
„Ко има уши да чује, нека чује“ (Мт. 13,43), рекао је Господ на крају притче, чим напомиње да ову притчу о кукољу треба врло добро памтити.

О, пресвети духови, ангели небесни, кои ћете бити жетеоци на њиви Божијој, још док није настала жетва подкрепите нас и наше молитве, да нам Свевишњиј пошље помоћ и дарује силу да сво време живота свога, као време Божије благодати и доброте употребимо на славу Триипостасног Бога и за спасеније своје!

*Мийројолић
Михаил, 1866.*

ВЛАДИКО

Ја свакодневно гневим Твоје дуготрпљење, Владико. Пред очима ми је и моја горчина и Твоје милосрђе. Међутим, благодат Твог дуготрпљења побеђује моју горчину. И птице с великом самилошћу хране своје птиће и, будући одбачене од свог потомства, не распростиру свој немар дотле да би их запоставиле, јер бивају надвладане сопственом самилошћу. Ако и птице показују такву самилост, утолико онда више Твоја благодат, Владико, бива надвладана Твојим сопственим милосрђем, да би помиловала све који жуде за Тобом. Слично томе, ни срце мајке, коју је дете осрамотило, не може да поднесе да га презре, јер бива савладано сопственом самилошћу. Ако она, која је отхранила сопственим млеком, бива надвладана својом сам-

лошћу, колико онда више благодат Твог човекољубља, душељубиви Владико, свакодневно бива побеђена Твојим милосрђем, да би спасла и помиловала оне што непрестано жуде за Тобом?

Будући, дакле, да сам у власти нечистог непријатеља који ме свагда угњетава, дању и ноћу са су-

зама вапим Твом милосрђу да ме Ти избавиш од његових напада. Ко ће моћи да поднесе замке лукавога, ако Твоја благодат, Владико, одступи макар и на један једини тренутак? Непријатељ из часа у час угњетава моју душу и речима и делима. Нека Твоја сила, Христе, која је запретила морским таласима (Мк. 4,39) запрети и њему, да не би имао моћ нада мнош, Твојим слугом. Он скодневно обнавља своја лукавства против мене, жури да овлада мојим умом, да га удаљи од сладости Твојих заповести и прекрасних поука које су у њима. Брзо, Владико, испошљи Своју благодат, да би од Твог слуге одагнала велику змију са свим мрским и нечистим помислима.

У то ће Те, Владико, убедити Твоја сопствена прича. Ти си казивао да је у једном граду био неки судија, који се Бога не бојаше а, такође, ни људи уопште не стиђаше. У том граду је била и једна сиромашна удовица, која га је свакодневно молила и говорила: Одбрани ме од супарника мојега. И поред тога, он не хтеде задуго да на ову угњетену жену обрати било какву пажњу. Међутим, трпљење ове удовице имало је успеха, тако да је немилосрдног и несажаливога обратило на прави пут (в. Лк. 18,2-5). Увређена удовица долази код неправедног и немилосрдног судије да би је заштитио од њеног супарника. Ја пак долазим свом милосрдном Владики, благом и дуготрпеливом, Који има власт над небом и над земљом, да би ме убрзо услышао. Света, божанствена уста, јер не лажеш, Ти, благословени, као што си рекао Ти Сам, Спаситељу! Покажи Своју заштиту свима, који се даноноћно у Тебе надају. Не оклевај ни да мене заштитиш, Владико. Отргни ме од непријатеља и управи мој пут ка Теби, да бих, победивши непријатеља Твојом благодаћу, благосиљао Тебе, милосрдног и дуготрпеливога, да бих прослављао Тебе, јединога, Који желиш да се сви људи спасу.

*Свети Јефрем
Сиријски
„Огњени сџуб“*

ЈОВАН РАЈИЋ (1726-1801)

Рајић је један од најважнијих и најплоднијих писаца руске школе код нас.

Рајић се родио у Сремским Карловцима од оца Радослава - Раје, и мајке Марије. Школу је заршио у Карловцима код Емануила Козачинског, где је добро научио словенски и латински језик. Осетивши његов ванредни дар, Рајићев добротвор Петар Рајковић пошаље Јована у Коморан у тамошњу Латинску гимназију. Покушај учитеља језуита да га преведу у католичку веру, натера Јована да напусти Коморан и пређе у Шопрон, где заврши гимназију и филозофију. Жеља за даљим знањем одведе Рајића пешице преко Беча и Бредлаве у Кијев, где се упише у Духовну Академију. На академији проведе три године. Ту је много научио и са собом понео у препису скоро све богословске радове Теофана Прокоповича, епископа Новгородског. Из Кијева иде у Москву, где се мало задржи, па се преко Пољске и Угарске врати у Карловце. У Карловцима није могао да добије место професора гимназије, а увређен од митрополитовог архиђакона Вићентија-Видака, потоњег митрополита, Рајић опет напусти Карловце. Преко Кијева, Влашке и Молдавије, дође у Цариград, а одатле у Свету Гору 1758. године. Ту се у манастиру Хиландару, задржао три месеца. Нашавши пуне сандуке старих рукописа, мноштво повеља и хрисовуља наших старих владара, хтео их је исписати ради свог рада на историји. Али му калуђери хиландарски не дадоше да све то прегледа, ради худости јего и малому возрасту мирском. Из Свете Горе, преко Ниша и Београда,

вратио се опет у Карловце. Тај пут од Јаша до Хиландара и на траг до Карловаца, описао је Рајић под насловом: *Морейлованије Ивана Рајића*, 1758. године. Идуће године доби место професора у Карловачкој гимназији, где је остао три године. Дошавши у сукоб са неуком средином, која није

могла да трпи младог образованог теолога, напушта Карловце и одлази у Нови Сад, где је предавао богословље на Духовној колегији. Године 1771. се закалуђери и ускоро буде постављен за архимандрита манастира Ковиља. Ту је провео остатак свога живота радећи и пишући своја дела. Умро је 1801. године и сахрањен у манастиру Ковиљу.

Читав његов рад можемо поделити на богословски, чисто књижевни и историјски.

Богословски рад

Рајић је био најученији богослов свога времена. Звали су га Српским Златоустом, и говорило се: „Учен као Рајић“. Мада није оригиналан писац, Рајић је много дао за ондашњу младу богословску науку и тиме много донео у борби против унијаћења и очувања Православља. На пољу богословске науке најважније му је дело:

Катихизис малиј, штампан у Бечу 1774. године, који је готово сто година био школски катихизис православних Срба не само у Угарској, већ и у Србији. Осим тога написао је и црквену историју за школе, где је нарочито истицао чистоту православља. Штампано је већи број проповеди и написао велики број расправа у којима говора о разлици између Православља и католицизма.

Сва Богословска дела Рајићева воде у руске изворе. Руски ђак, Рајић је преводио и прерађивао дела познатих руских теолога, а нарочито Теофана Прокоповича. Ови списи одиграли су велику улогу у очувању православља, али су, што је разумљиво, без књижевне вредности.

Књижевни рад

Поред Богословља, Рајић се бавио лепом књижевношћу. Написао је неколико побожних и пригодних песама. Песме су писане по угледу на побожну руску поезију. Постоје две збирке његових песама, мање књижевне вредности. Вредност је њихова у томе што су то први стихови наше новије књижевности.

Међутим, много значајнији је његов епски спев:

ПОКАЈАНИ РАЗБОЈНИК

Бој змаја с орлови - Спев је написао 1789. године а штампан је 1791. у Бечу. Ту је у форми алегоричне опеан тадашњи рат (1788-1790) између Русије и Аустрије (орлови) с једне стране и Турске (змај) са друге. Спев велича Русију и православље, јер су Срби у Русији гледали свог заштитника и ослободитеља од Турака. Победу Русије Рајић велича са огромним одушевљењем. Осим тога спев је написан једним лепим народним језиком (Интересантно је навести и краћи навод Рајићев, из једног његовог писма, о овој песми где, између осталог вели: „Нека знаду да и ми старци праву историју последњег рата у шали описати можемо и умемо“).

Рајић је написао и једну драму која носи наслов:

Трагедија - сирјеч њечалнија њовесїї о смерїїи њоследњега царја сербскаго Уроша Пјаїаго - Драму је довршио 1794. године, а штампао је у Будиму 1798. године. Трагедија није његово оригинално дело. Исту је написао Емануило Козачински и обухватила је пет векова српске историје (од Стевана Првовјенчаног до Вићентија Јовановића). Драма је приказивана у школи Козачинског. Рајић је као ђак преписао и касније у старости прерадио, нешто избацио, а нешто, на основу нових историјских открића, додао. Даље, драму је поделио у девет „Дејствија“, а ова на „Јављенија“. Да би се разликовали његови састави од Козачинског, Рајић је своје обележио са „Р“, а саставе Козачинског са „К“. Пролог је Козачинског, а епилог Рајићев. Мада је драма са књижевне стране слаба, важна је као први покушај те врсте код нас.

Рајић је преводио и са њемачког. Превео је *Цвијетник*, збирку прича дидактичког карактера, са поукама из Библије.

Душан М. Дачић

Они који се у својој простодушности покоравају ради Господа срећно стижу на циљ свога пута, јер не навлаче на себе лукавство демона тиме што би критиковали духовника.

Пре свега, исповедамо се нашем добром судији, не само насамом него и пред свима, ако заповеди. Ране које се откривају, не само што се не погоршавају него се лакше и лече.

По доласку у општежиће доброг судије и пастира, присуствовао сам једном страшном суђењу.

Догодило се, наиме, док сам се тамо налазио, да је неки разбојник дошао да се посвети монашком животу. Онај одлични пастир и лекар заповеди да тај разбојник седам дана ужива потпуни одмор, те да само гледа како се у тој обитељи живи. Када је тих седам дана прошло, пастир га позва насамом и упита, да ли му се свиђа да живи с њима. И пошто виде да се он сасвим искрено сложио с тим, поново га упита, шта је грешно починио у свету. Разбојник одмах, до танчина, исповеди све, а пастир, видећи то, рече му опет, да га искуша: „Хоћу да то исповедиш јавно, пред читавим братством“. А овај, истински омрзнувши свој грех и презревши сваки стид, обећа то не колебајући се, и рече: „Ако хоћеш, и посред града Александрије!“.

Тад пастир сабра у цркву све своје овце, њих три стотине и тридесет, и за време божанствене литургије (бејаше недеља), а после читања Еванђеља, нареди да се уведе тај непорочни осуђеник, којег су, са рукама везаним позади, одевена у вреће од длаке и посута по глави пепелом, нека браћа вукла и с времена на време ударала. Пред тим призором, сви су устукнули и сместа бризнули у плач, јер нико није знао шта се то у ствари дешава. И кад се разбојник приближи црквеним дверима, повика к ње-

му она свештена и човекољубива глава громким гласом: „Стој! Недостојан си да уђеш овамо!“ Уплашен гласом пастира који му је долазио из олтара (јер му се учинило, како нас после под заклетвом увераваше, да чује гром, а не глас људски), разбојник у тај мах паде ничице, тресући се од страха сав сметен. Док је лежао тако на земљи и кропио тле сузама, поново му нареди чудесни лекар (који то све чињаше за његово спасење, показујући свима како се спасава и шта је то делатна смиреност), да пред свима подробно каже шта је све починио. И он с трепетом исповеди, један по један, све своје грехе, саблажњиве и за ухо: не само природне и противприродне телесне грехе, са људским бићима и са животињама, него чак и врачања, убиства и друге злочине о којима није ред ни слушати ни писати. Одмах после те исповести, нареди пастир да се разбојник постриже и прими у братство.

А ја дивећи се мудрости овог преподобног, упитих га насамом, ради чега је употребио један тако необичан начин лечења. А рави лекар рече: „Из два разлога: прво, да самог покајника путем садашње срамоте избавим од будуће. То се и збило, јер он не устаде са пода, брате Јоване, док није добио опроштај свих грехова. Не сумњај у то. Један брат, који се ту налазио, уверавао ме је, говорећи: Видех неког страшног човека где држи исписану хартију и перо; и како би који грех покајник изговорио, тако би га он пером одмах прецртао. А и право је: Рекох, исповедићу безакоње моје Господу, и ти си опростио неваљалство срца мојега (Пс. 31,5). А друго, пошто у манастиру имам и неке који не исповедају све грехе, хтео сам их тиме побудити на исповедање без којег нико неће добити опроштај“.

М. С.

О БОЖАНСКОМ ПРОМИСЛУ

Старац Пајсије нам је исприповедао следећу причу, желећи да нам примером покаже како се Бог стара о својој деци, иако га ми често не схватамо, па се чак и гневимо на Њега.

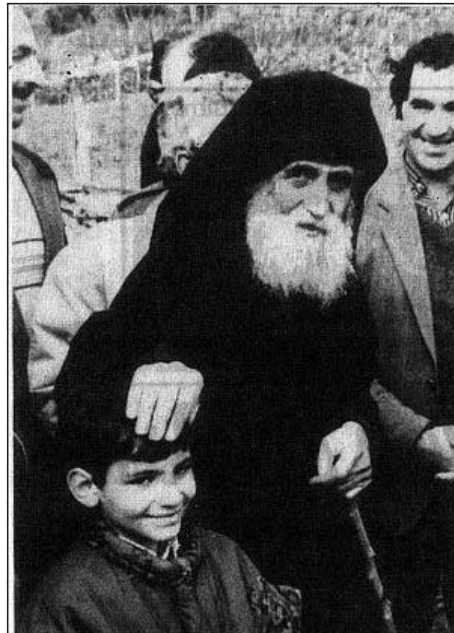
Један подвижник се молио Богу преклињући га да му открије због чега су праведници често сиромашни и неправедно пате док су грешни и неправедни богати и задовољни. Док се молио Богу да му открије ову мистерију, зачуо је глас који му је рекао:

- Немој тражити да разумеш оно што твој ум и знање не могу обухватити, и немој испитивати тајне Божије, јер су Његове одлуке сличне бескрајном океану. Али, ако желиш да то сазнаш, иди у свет и посматрај људе. Онда ћеш бити у стању да схватиш нешто од Божијих одлука. Тада ћеш спознати да је премудри промисао Божији неистражив и недокучив.

Када је подвижник све то чуо, отишао је у свет. Пошто је извесно време пешачио, стигао је до једне ливаде. Ту се налазила једна фонтана, а поред ње старо издубљено дрво. Сакрио се у то удубљење и почео да посматра ужурбану гомилу која је пролазила поред ливаде. Након извесног времена, прошао је један богаташ јашући на коњу. Застао је крај фонтане да би се напио воде и одморио. Док је седео, из џепа је извадио новчаник са златницима и почео да их броји. Када је завршио бројање, грешком је новчаник ставио на траву уместо да га врати у џеп. Затим је јео, одморио се и одспавао. Убрзо је кренуо, не приметивши да му је новчаник остао у трави.

После извесног времена, појавио се још један пролазник. Зауставио се покрај фонтане, а када је спазио новчаник са златницима, зграбио га је и потрчао у поље. Након неколико минута, појавио се и трећи човек. Како је био уморан, попио је мало воде и сео да поједе комад хлеба. Док је сиромаш јео, вратио се онај богаташ да потражи свој новчаник. Лице му је показивало страشان гнев и он се запутио право према сиромашу, вичући од

беса и захтевајући да му врати новчаник. Сиромаш, пак, који ништа није знао нити о новчанику нити о златницима, поче да га уверава да ништа од тога није ни видео. Тада је богаташ почео да га туче. Ударао га је тако снажно да је сиромаш на крају издахнуо. Богаташ је онда почео да претреса његову одећу али, наравно, ништа није нашао. Отишао је осећајући се веома потиштено.

Испосник, који је седео у дупљи и посматрао шта се дешава, беше запрепашћен. Много се растужио и почео да плаче, осећајући велику жалост због неправедне сиромашове смрти, па је на крају завапио к Богу:

- Господе, шта значи оваква Твоја воља? Желео бих да знам како Твоја доброта може да поднесе оволику неправду! Један човек је изгубио новац, други га је нашао, а трећи је због тога неправедно убијен!

Док се молио и јецао, пред њим се појавио анђео Господњи:

- Немој да жалиш за сиромашом, нити да мислиш да се ово није десило по вољи Божијој. Имај на уму да се неке ствари дешавају или зато што

Бог тако допушта, или да би тиме поучио људе или, пак, ради наше користи. А сада слушај: човек који је изгубио новац је најближи сусед оног што је новац нашао. Овај други је некада поседовао имање вредно стотину златника а богаташ, иначе врло похлепан, присилио га је да то имање прода за само педесет златника. Осећајући се беспомоћно, сиромаш се молио Богу да казни његовог суседа. Бог га је двоструко наградио. Други човек, онај уморни сиромаш који је неправедно убијен, некада је и сам починио убиство. Он се, међутим, искрено покајао и остатак живота провео је поштујући Божију вољу. Стално се молио Богу да му опрости и говорио: „Боже, допусти да умрем истом онаквом смрћу какву сам и изазвао“. Разуме се да му је Бог опростио истог тренутка када се покајао због преступа. Бог је, осим тога, био дирнут осећајношћу и праведношћу овога човека, који се није трудио само да живи сагласно Божијој вољи него и да, исто тако, плати за свој грех. Бог је испунио његову жељу и допустио да буде уморен насилном смрћу - као што је и сам тражио - а затим га вазнео на небо, дарујући му венац славе због његовог дубоког и искреног покајања.

Трећи човек, онај похлепни богаташ што је изгубио златнике и починио убиство, пао је у два греха, у похлепу и тврдичлук. Бог је допустио да почини убиство како би могао да доживи бол који ће га на крају довести до покајања. Почињено убиство је за њега постало разлог да напусти свет и да се замонаши.

Гле, дакле, и у каквим околностима видите да је Бог био неправедан, немилосрдан и суров? Ви не можете испитивати Божије одлуке јер их Он увек доноси исправно и сагласно путевима које познаје, док ви о њима погрешно просуђујете и сматрате их неправедним. Треба да знате да се многе ствари дешавају по Божијој вољи и из разлога који су нам непознати. Ми, дакле, треба да кажемо: „Праведан си, Господе, и прави су судови Твоји“ (Пс. 119; 137).

*Из књиџе
„Сузе за свет“*

О ТОМЕ ШТА ЈЕ УЧИНИО ИРОД, И КАКО ЈЕ СКОНЧАО

Када се родио Христос, сагласно пророчанствима, у Витлејему Јудејском, и времену на које смо указали, Ирод, због гласова који дођоше до њега преко мудраца са Источка (погл. Мт. 2,12), веома се ражести због тога. Сматрајући да је његова власт у опасности, он упита учитеље Закона где се очекује рођење Христа. Сазнавши да у пророштву Михеја постоји казивање да ће се то збити у Витлејему, он издаде наредбу да се у том месту и

оклевања, Ирода је још за живота стигао суд Божји, да би се свима показало оно што је и заслужио. Држава је тобож била у благостању, али он (Ирод) дом свој омрачи великим нечашћем: убиством жене, деце, рођака најближих по крви и најдражих. Немогуће је исписати све те догађаје јер казивање о њима превазишло би и најгоре трагедије. О њима подробно казује Јосиф у својој „Историји“, када говори о Ироду. У XVII књизи „Јудеј-

течности, изазивале су страشان бол. Смрад беше велики; његов мушки орган трулио је јер у њему беху црви. Могао је дисати само када би га усправили у постељи, а тада се од њега ширио свуда снажан смрад по соби. Све његове удове мучили су јаки грчеви. Људи, надахнути Богом, који даје да се све може прозрети, казивали су да Бог кажњава цара због грехова које је починио...“. Ето шта казује поминути писац у своме делу. А у II књизи „Историје“ он такође даје слична сведочанства о њему: „Читаво Иродово тело беше захватила болест која га је разарала на различите начине. Имао је некакву сакривену грозницу, неподношљив свраб по читавом телу, непрестане болове на десној страни трбуха. Ноге су му биле отечене као код болесника који пате од водене болести. Сав је смрдео на упалу јер беше мноштво загнојених рана на његовим удовима које су биле препуне црва. Осим тога имао је и тешко, асматично дисање и грчеве по свим деловима тела. Људи, који беху надахнути, видели су у тој болести казну. Ирод се борио са тим мукама, жељан да живи; надајући се оздрављењу, тражио је начине да буде исцељен. Наредио је да га пренесу кроз Јордан, да би дошао до извора са топлом водом Калира, које се затим уливају у Аоалтово језеро; ту истиче слатка вода која је добра за пиће. Лекарима су одлучили да његово тело потопе у неку лековиту купку начињену од лековитог биља и уља, али када су то учинили, њега обузе несвестица. Слуге, видећи то, повикаше и он од

његовој околини побију деца млада од две године. Ирод је сматрао да ће на тај начин страдати и Христос, али Богомладенац тада није пострадао: Његови родитељи сазнали су о томе шта се има догодити, те отиђоше са Њим у Египат. Тако нас учи свето Јеванђеље. Потребно је знати и то каква је казна стигла Ирода због преступа пред Христом и Његовим сународницима. Недуго затим, без и најмањег

ских древности“ он овим речима описује Иродов крај: „Његова се болест погоршавала јер га Бог казни због безакоња које је починио. То беше слаб огањ који је тињао у њему, и стално се ишчекивало да се тај огањ распламти... У Ироду беше велика жеља да поједе нешто, али му се није могло помоћи у томе; ране на њему, а нарочито оне на десној страни утробе, и упаљене ноге препуне некакве прозрачне

те буке дође к свести. Пошто му беше боље, са вером у оздрављење, наредио је да се обичним војницима да по педесет драхми, а началницима (официрима) и својим пријатељима много веће суме.

Тада се вратио у Јерихон, лошег расположења. И поред тога што је смрт већ била близу њега, он науми још преступније дело: позва виђеније људе из свих места Јудеја и нареди да буду затворени на хиподрому. Тада позва своју сестру Саломеју и њенога мужа Александра, те им рече: „Знам да ће Јевреји празновати моју смрт, али ја још имам власти да их приморам да ме оплакују и да ридају када буде моја сахрана. То ће се десити ако испуните моју жељу: све оне који су затворени и који се налазе под стражом, онога трена када умрем, наредите стражи да их све побију, и нека читава Јудеја, сваки њен дом, плаче и тугује...“. Затим, нешто ниже у тексту, Јосиф пише: „Поново мучен жељом да једе, између два напада кашља, он је одлучио да предухитри судбину: узео је јабуку, а од слугу затражи нож да би исекао воће на комаде, а онда, окренувши се да га нико не би видео шта ради, пресече вене на десној руци...“.

Јосиф такође казује да је он, пред саму смрт, наредио да убију његовог сина (а то је био трећи, после двојице који су убијени још раније), и тај син је скончао у тешким мукама. Такав је био крај цара Ирода, који је добио праведну казну због убиства деце у Витлејему и околини, и због зле помисли против Спаситеља нашег. После Иродове смрти, анђеоло Господњи се јави у сну Јо-

сифу, који тада беше у Египту, и заповеди да заједно са Младенцем и Мајком Његовом поново дође у Јудеју. И к томе јеванђелиста додаје: „Али чувши да Архелај царује у Јудеји уместо Ирода, оца својега, побоја се онамо ићи, примивши у сну заповест, отиде у крајеве галилејске“ (Мт. 2, 22). Сагласно са Јеванђељем, поменути историчар говори о Архелајевој владавини после Ирода, и казује како је по завештању његовог оца Ирода, и одлучи кесара Августа, царску власт над Јудејима добио по наследству, и како је кроз десет година лишен власти, а његова браћа: Филип и Ирод Млађи, заједно са Лисанијем, добише своје тетрархије.

Тај Јосиф, у XVIII књизи своје „Древности“ казује да је дванаесте године владавине Тиверија (а он је наследио власт од Августа, који је управљао 57 година), власт у Јудеји дата Понтију Пилату. Он је управљао читавих десет година, готово до смрти Тиверија. Тиме он јавно изобличава лажност записа, која су сачињена сасвим недавно са циљем да блате Спаситеља нашег. Само време, назначено у заглављу, пројављује лажност те измишљотине. Они време страдања Спаситеља нашег, коме Га предадоше преступни Јевреји, ставља у време четвртог конзулства Тиверија, када је била седма година његове власти; али, ако је веровати Јосифу, Пилат тада још увек није управљао Јудејом. Јосиф у поменутом делу директно указује да је Тиверије назначио Пилата за прокуратора Јудеје у дванаестој години своје владавине.

М. Р.

О ДУХОВНИКУ

Када, покренути смиреноумљем, хоћемо да сагнемо главу и да своје спасење у Господу потпуно поверимо другоме, треба још пре него ступимо на тај подвиг, ако поседујемо иоле проицљивости и разборитости, да просудимо, испитамо и (да се тако изразим) искушамо свог духовног крманоша, како не бисмо допали у руке морнара уместо крманоша, болесника уместо лекара, страсника уместо бестрасника, и како се, уместу у пристаништу, не бисмо нашли на пучини и тако претрпели бродолом. Но када већ уђемо на то попрште благочешћа и покорности, не смемо ни за што више судити нашем добром наставнику, макар у њему, као човеку, можда и видели извесне мале погрешке. Иначе, судећи, никакву корист од покорности нећемо имати.

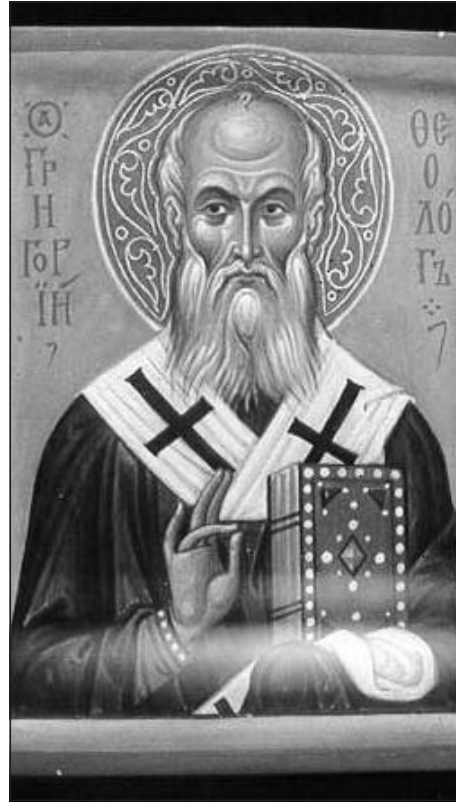
Ко год хоће да остане непоколебљив у своме поверењу према духовном оцу, обавезно треба да у сталној успомени неизбрисиво чува у срцу свом његове врлине, да бисмо том успоменом запушили уста демонима кад стану сејати у нас неповерење према њему. Сразмерно повећању поверења у срцу, и само тело постаје марљивије у вршењу своје службе. А кад се спотакне о камен неповерења, паде! Јер, свакако, све што није од вере - грех је (Рм. 14,23).

Када ти помисао предлаже да испиташ или осудиш свог духовног оца, одскочи од ње као од блуда, и опште не дај тој змији ни најмање слободе, ни места, ни приступа, ни почетка. Викни на гују: „Варалице једна! Нисам ја над својим оцем, веће је он нада мном добио право суђења. Нисам ја њему, веће је он мени постављен за судију“.

О МИЛОСРЂУ

Шта се то збива са нама, браћо и пријатељи? Зашто на себи носимо болести душе које су много опасније од телесних болести? Телесна болест, као што знамо, не долази нашом вољом, док душевна представља производ нашег хтења; телесна се окончава овоземљским животом, а душевна болест нас прати и у оном свету, у који се после смрти селимо; телесну болест треба жалити, а душевну треба омрзнути и избегавати. Зашто не похитамо, док још има времена, да помогнемо наше сроднике по телу? Због чега, будући смо и сами тело, не прикривамо телесне пожуде? Зашто се препуштамо изобиљу, а свакодневно гледамо невољу наше браће? Не дао ми Бог да живим богато кад они оскудевају, нити да уживам у здрављу тела, ако нисам спреман да олакшам њиховим ранама, нити да имам хране у изобиљу или удобне одеће, нити осигуран кров над главом, ако нисам спреман да делим хлеб са њима, ако их не снабдевам најосновнијом одећом и не примим под кров куће своје! Нама приличи да - или све оставимо ради Христа да бисмо, узевши крст, истински следовали за њим и поставши лагани, слободни и ничим везани за земљу, као на крилима, летели вишњем свету и узвисивши се смиреношћу, обогатили се убогошћу, и у замену за све задобили Христа; или - поделити свеколико имање своје са Христом да би се и наше имање и владање имовином осветило кроз наше богоугодно владање њоме тј. да и

немоћни буду саучесници наши у тој имовини. Ако ћу ја сејати само за себе једног, онда ћу се изразити речима Јововим: ето, ја ћу сејати, а други нека пожње; уместо пшенице нека израсте коприва, а уместо јечма трње; нека олујни ветар

почупа и убије, а вихор нека развеје усев мој, тако да сви моји напори остану бесплодни и залудни. Ако ја будем изграђивао житнице, градио ризнице и скровишта од мамона и за мамоне, нека ове ноћи узму душу моју и нека се истреби, на злбан начин, стечено богатство.

*Св. Григорије
Боџослов
„Сабрана дела“*

ЗАШТО ТАКО ПЛАЧЕШ

...Сећам се једног дивног сусрета. Посетио нас је један монах-пустињак. Било му је око 70 година. Живео је у једном забаченом месту, на путу из манастира у скит крај једне речице усред шуме. Имао је бледо, измучено, наборано и одавно неопрано лице, тамно-сиве власи и упале сивкасто-плаве очи. Дуго смо разговарали. Причао нам је о себи следеће:

„Већ годинама тугујем кад на нешто помислим. Ми монаси који смо се одрекли света, напустили рођаке и домовину, оставили све што чини обичан људски живот, дали завете пред Богом, светим ангелима и људима да ћемо живети по Христовом закону, одрекли своје воље, и који живимо једним тежобним животом, ипак - не успевамо у добру. Колико ће се нас спасти? Ја ћу први пропасти. Видим да су и други робови страсти. А кад сретнем мирјане, видим да живе у великом незнању, немару и не кају се. Тако сам постепено, и не примећујући, навикавао себе на молитву за сав свет. Много сам туговао кад сам помишљао на то шта се тек у свету дешава кад се ни ми монаси, који смо се одрекли света, не спасавамо. Моја је туга бивала све већа, тако да сам већ почео да плачем сузама очајника. Међутим, прошле године, када сам једном сав очајан и изнемогао од плача, ноћу лежао на поду, десило се да ми се јавио Господ и упитао ме: „Зашто тако плачеш?“ Ја сам ћутао. „Зар ти не знаш да ћу ја судити свету?“ И даље сам ћутао... Господ ми затим рече: „Помиловаћу сваког човека који је бар једанпут у животу призвао Бога“. На то мени сине мисао: „Па, зашто се ми онда толико мучимо сваки дан?“ На овај покрет моје душе Господ ми одговори: „Они који страдају због Мојих заповести, биће Моји пријатељи у Царству небеском, док ће остали бити само помиловани“. Затим Господ ишчезе“.

*Архимандрит
Софронije
„Сйарац Силуан“*

ИСТИНСКА СЛУЖБА

(наставак из прошлог броја)

Марија Гавриловна сад је по целе дане само плакала. Ђирило ју је остављао саму. Он је ретко, само два пута на дан, свраћао кући, испрекидано јој је казивао шта је чуо и видео, па опет одлазио.

Мура се је десет пута спремала да му говори па некако се све измакне прилика. Једном га баш силом задржа да је саслуша.

- Ђирило, шта ти то радиш? Шта радиш ти? - рече она држећи мараму готову, јер су јој сузе текле сваки час.

Ђирило је погледа неразговорним погледом, и као да није разумео питања.

- Погледај се у огледалу, та какав си стао? лица свога немаш! За Бога разболећеш се, умрећеш...

- Доста, Муро, о том не треба мислити! То је моја дужност, и ја њу вршим!

- Ти си измислио себи ту дужност! Ти заборављаш да имаш жену и дете!

- Истина, Муро, ти право кажеш! Бивају тренуци, а некад и сати, када то заборављам. Али зар се може човек тога сећати кад пред собом гледа толико јада, и толико мука! замишљено проговори Ђирило.

- Никад се све муке не могу утолити, нити ће се јади излечити!

- Муро, немој тако говорити, немој молим те! Тако говоре људи који неће да утоле ни једне муке, нити хоће да излече ичијих јада! Све утолити не можеш, а ти утоли оне муке које гледаш, учини онолико колико можеш. И од куд си се ти напојила том проклетом светском мудрошћу, која у теби гуши глас срца твога? Ах, Муро, Муро, да ти је знати колико је мени тешко кад то чујем из твојих уста?...Видиш, ти си моја жена, ја и

ти смо везани за до века. И где сада? Ти ме хваташ за скуте од мантије, и хоћеш да ме задржиш дома кад се ја спремам на свети рад милосрђа и учешћа у туђем јаду. А видиш, ми смо још тако млади! Само сада, у ове године, човек се радо и одаје племенитим покретима, и жртвује своје лично добро. Доћи ће године стишане зрелости када и ми, јамачно, нећемо бити тако брзи да радимо за друге, када ће нам своје гнездо бити најпрече. Па што да се журимо к тим годинама, Муро? Што да се журимо к тој равнодушности?

- Ништа ја то не разумем, Ђирило, него видим само једно да ти ни мало не мариш за мене! Ти свакога љубиш више него мене, и нашега сина!...

- Доста, Муро! Истина је да све људе волим, тебе и Гавру нашега волим особито. Шта ћу да чиним, кад другогаче не могу?... Не, не, Муро, - с приновом снаге и готово весело додаде он па приђе к њој, узео је за руку, и пољуби је у главу: - Немој говорити таквих речи, и немој ме задржавати! Ти си здрава и син наш је здрав, вама сад не треба моје старање, а онамо - их!кад би ти знала! Кад би видела! Колико је тамо моја брига потребна!

Он оде, а Мура оста да плаче! Сад ту дође Текла да све протумачи на свој начин.

- Шта се то ради? Човек ништа не може да разбере? - викну она утирући сузе кецељом: - кад погледам на вас, пошо, срце ме боли: како сте несрећна! Ево немате ни појести као што треба; да је јајца, да је каква смока!аја! Као каква калуђерица - испосница!

Мура је тада одиста постила. Ђирило је раздао парохижанима сву плату за месец август, а њих двоје су јели оно што је Текла узимала на вересију у дућану. Текла наставља:

- И ноћу и дању сама самцита, с малом бебом, као год каква јадна удовица, а он, мужић, попа наш, све онамо с оном господом спахиницом... Бог

би га свети знао!...Не говорим ја да бих ја оговарала; Боже сачувај! како би то било! Наш је попа, свештеник, ништа ружно се не може ни помислити! Ама опет, Бог би га свети знао!...Мура је гледала кроз прозор, да склони лице од Текле. Али је последње речи савладаше, и она бризну плакати. Кроз прозор је видела како је Ђирило ишао сеоском улицом, како се срео с малим подебелим господином - она је знала да је то доктор, који је послан из града, после тога њих су стигла кола, у којима се возила Нада Алексијевна; Ђирило и доктор седоше у кола, и њих троје одвезоше се на други крај села. Мура се тргне с прозора. Да ли је то било са велика потреса, или су је узнемирила она Теклина намигивања бне зна се; тек је она у тај мах осетила неку велику мржњу према Нади Алексијевној.

Нека се необична врева зачу од онуд од црквене порте, и она се трже. Она утра сузе и истрча на стубе. Кад ту - она виде већ дојездила кола, срце њено закуца и дихање заста. После два секунда она бејаше у наручју Ане Николајевне, а стари ђакон Обновљенски својим задркћалим рукама придржаваше је.

Муру унесу у собу, и положи на диван; ту је лежала ван себе. Док су чинили ово и оно да се она поврати, Текла, шапућући већ некако обавести госте о стању ствари.

- Нећете веровати, мила мајко протинице, колико она пати. То је памет да вам стане! Вас дуги дан она је сама самцита с детенцетом! А за јело? За јело, нећете веровати, нема ништа. Отац Ђирило је с оном господом све једнако по сељачким кућама!...

И све до најситнијих ситница. Стари ђакон слушаше погнувши главу, и осећајући себе крива за сина свога. Њему се нарочито поручили да дође на Устимевке, и довели га у Лугово зато, да би он, својим очинским гла-

сом, образумио сина. Ма да је он врло добро знао да му то неће поћи за руком, опет се није смео противити вољи окружне протинице. Зато је и дошао.

- Ја се нисам ни надала да овде застанем какво добро, говораше кроза сузе протиница: - али ипак овако што нисам очекивала од твога сина, Боже сачувај!

А јадни је ђакон седео с погнутом главом, и положивши руке на колена. Он је знао што ће му рећи син. Рећи ће: „Оцо, ово је по јеванђељу! Ја сам Самарјанин, који товарим на леђа болесника, и испирам му ране!“ И старац му не може ништа одговорити.

Мура се поврати, и уста с дивана. - Ух!прогрушало се млеко! - рече она: - чим ћу нахранити Гавру?

На матерна питања, она је с почетка оћуткивала, а после каже све. Ана Николајевна пресудно рече да она те бруке више неће трпети. Она ће њега тако поучити да ће се за час образумити. Одмах заповеди Мури да прибира ствари, и да их пакује. Текла је то са свим одобравала, и још је помагала.

- Тако, тако, мајка - протинице! Верујте ви мени, да ће он, попа наш, одмах образумити, говорила је она.

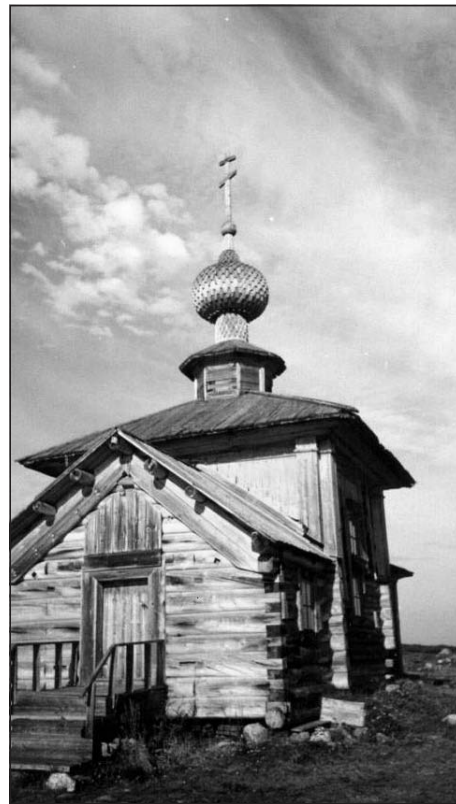
Мура се препаде од такве одлуке, замоли да се очекне, да се размисли, али протиница не хте ни да чује.

- Ако он воли тебе и сина, веруј ми, он ће онај час долетети за вама; а ако те не воли - ђаво нека га носи! отворено рече она, и ђакон, који то чу, не могаше се отрпети ту, него изиђе на поље. Он пође по селу тражити сина, да му јави каква му се беда спрема. Али док је он ћирила тражио, свежњевци су били повезани, и Мура, гушећи се у сузама, одјезди у град с матером и сином.

Доктор је казао да у Лугову влада епидемија трбушнога тифа.

Тај доктор бејаше на очи смешан човечић - малога раста, дебео и пле-

ћат. Ходао је ситним али врло чврстим корацима, повлачећи ногу у сваком кораку, и смигујући час једним час другим раменом. Лице му бејаше црвено, са широком а не дугом четвртастом риђом бравом, нос заковрчен, очи плаве, и велике, а коса на глави густа и ошишана као јеж. На њему беше хаљина од пепељава платна, а од тога му бејаше и капа са соноширом који му стрши са свим управо од широкога чела.

Он је приступио послу енергично, и одмах с Ђирилом и Крупејевом држао као са старим познаницима. Име му је било Аркадије Андријевић Сапошков.

- Госпо? добро би било да се ви мало одморите и испавате, јер иначе можете ви место у уста лек слити у ухо болеснику! говораше он Нади Алексјејвној.

То је било претерано. Нада Алексјејвна је врло пажљиво вршила ду-

жност милосрдне сестре; али тај дан кад је дошао доктор, она је одиста била необично заморена несаницом. Кроз четрдесет осам сата није склопила око на око. Ђирилу је рекао да би за њега могла бити одлична болничарка, а писареву жену је похвалио за умешност и окретност, само је је, за име Божије, молио да не меће слачице. Он је имао једну велику ману: сваки час је викао и псовао најоштријим речма.

- Зашто тако псујете? - кротко га упита Ђирило: - Зар баш не може бити без тога?

- Ама баш не може, попо! Верујте ми да не може! одговори он - Ево вам примера: ја сам доста вешт лекар. Видите и сам људи се дижу. Али забраните ви мени псовати вако од свој душе, кунем вам се својом чашћу да ће сва моја вештина отићи без трага!... То, знате, помаже, веома помаже! Траба да вам кажем, оче, да сам се ја пре десет година, док сам био млад доктор, вежбао у војној болници, и ту сам се научио.

Он додаде да њему жене увек смећају зато што пред њима мора да угриза свој језик.

- Али се, оче, ја вама чудим! говорио је он Ђирилу: - Много сам ја у веку видео попова - и младих и старих, и важних и смерних. Али су се они сви, у оваквим приликама, затварали у своју собу. Страшно су се бојали од заразе. А ви? Ви сте попа - јунак!

Сопошков је радио без умора, и пође му за руком да у велике смањи епидемију. То је било у толико лакше, што сад ни у једној кући нису људи јели мекиње, него свуда хлеб. Чувши да су трговци дигли цену храни, Сапошков полети на пазар, где је била зграда као какав безистан, у ком су били јеврејски дућани. Овде се он начинио страшна старешина и подигао је велику грају.

(наставак на 56. страни)

ТОГА БОЖИЋА ХРИСТОС ЈЕ БИО У НАШОЈ КУЋИ

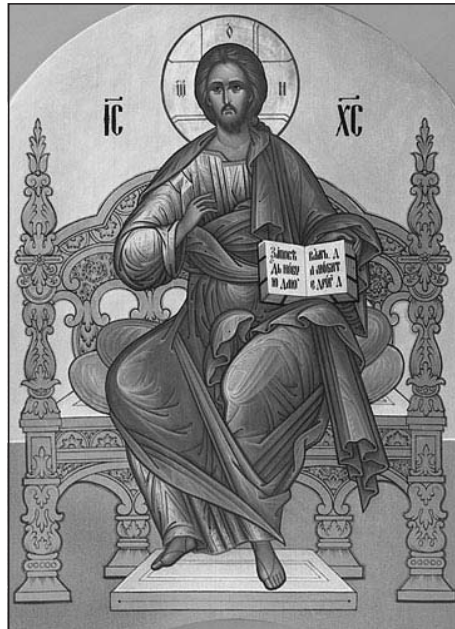
Био је бадњи дан. Сњијега је било мало, али је мрза и магле било напретек. Нас деце пуно. Ја најмлађи. Кућа мала, сељачка. Док сагорева буковина пуккета, па је милина бити поред ватре. Јуче смо заклали печеницу. Припремамо је сутра, кад осване Божић. Бадњак је одсечен још у рану зору.

Кратак зимски дан брзо је прошло и почело се већ смржавати. Столице су све изнесене из куће. Вечерас ваља седети на слами коју ће отац или најстарији брат унети, док ће га мајка или неко од нас посипати пшеницом желећи срећно Бадње вече. Бадњак ће се исећи и наложити. Гореће у штедњаку, али и у другој зградици на огњишту које се са поштовањем чува. Отац ће упалити свеће, ставити жар у кадионицу, а ми сви стаћемо испред кућних икона на молитву. Прво ће окадити иконе, бадњак и све нас а потом ће одијети тамјан да окади стоку и све друге просторије. По завршеној молитви целиваћемо иконе и Бадњак а потом поседати на сламу. На сламу ће се поставити посна јела уз која ће се обавезно пити кувана ракија.

Врата се отворише, у кућу уђе мајка са Рабасом, који је, тако ми се и сада чини држао у руци један свој опанак и био полусмрзнут. Рабас је био просјак који је стално лутао по околини и кога смо често виђали. Чобани су га понекад исмевали он је све чућећи подносио.

„Откуд сад њега нађе?“ Почех да негодујем, „зар да нам поквари расположење?!“

„Ех, ћецо моја, ћутите!“ рече маја. Тако смо је звали и ми и сви који су је познавали. „Чујем, кад сам се вртаћала из штале, како неко тамо, према нашој ливади, нариче. Одмах сам потрчала да видим које то и нашла сам га, јадника, овако смрзнутог. Каже да одавно није јео“.

Ми смо ћутали. Мислим да ни осталој деци није било право, али се, изузев мене, нико није бунио. Тако су нас учили: кад отац или мајка нешто кажу - за нас треба да буде свето.

Очекивао сам да ће мајка сада оставити Рабаса да се мало одмори и огреје, а нама ће поставити ту тако очекивану вечеру на слами. Учинио је све супротно. Прво је просјака ставила ближе слами, скинула му чарапе са промрзлих ногу, обукла му друге чисте и суве и дала му вечеру. Тек када

је њега потпуно намирила, рече му да ће сутра са нама Божићковати а после нека пође кад жели. Он је блажено климнуо главом и убрзо утонуо у сан. Окупили смо се пред иконом. После молитве и целивања бадњака, остало је незаборавна та вечера на слами, при светлости петролејке и ватре која букти у пећи.

Освануо је Божић. Сви су рано устали. Маја као да није ни легала. Већ је била припремила чешницу. Као и синоћ прво молитва и кађење. Пре јела, маја је даривала Рабаса. Рекла да је он полажајник јер се први на Божић нашао у нашој кући. Рабас је данас ручао са нама и одмах потом зајелео да крене. Маја му спреми у торбу хране и испрати га до капије. Кад се она врати, ја опет приметих: „Баш је све било лепо и синоћ и данас, само да нисмо морали бринути о Рабасу“. Маја одговори: „Што се ти бунуиш? Ти ниси ни бринуо о њему него ја“. И додаде: „Ех, ћецо моја, није то ни био Рабас, него Христос“. Он је у њему дошао и божићковао са нама. Знате како се у Јеванђељу каже: све што учинисте једном од најмањих Мени учинисте“.

Све то онда, као дете, нисам могао да схватим. Како сам растао бивало ми је јасније, посебно када сам постао свештеник. Срео сам се са многим људским недаћама и невољама. Лик моје маје, жене великог срца, велике вере, у таквим приликама увек се појављивао. Након неколико година моје свештеничке службе, на дру-

ги дан Духова, читао сам у јеванђељу: „Гледајте да не презрете ниједног од Моје мале браће. Не знате ли да и њихови анђели гледају лице Божије“. Одмах ми се створила слика оног Божића са Христом - Рабасом, тако да сам самом себи гласно рекао: „Заиста је Христос тада Божићковао са нама“. Те успомене овлажиле су ми лице сузама. Већ је пет година откако је маја умрла као монахиња Агапија, у манастиру Никољу и ту сахрањена. Душом, срцем и молитвама сваки дан палим свеће на њеном гробу, иако сам просторно и сувише далеко. Молим се да постигнем бар део њеног савршенства у молитви, милостињи и смирености. Није била много писмена. Знала је само да чита. Била је мудра и пуна страха Божијег. Данас, три мајине кћери су монахиње, син свештеник двојица унука свештеници. Она је, кад су сва деца била збринута, отишла у манастир, замонашила се и умрла као монахиња Агапија. И сада верујем да смо, само њеним молитвама, пре пет година сви били окупљени око њеног одра. Било је то уочи наше Крсне славе Светог Николе. Дошли смо да се опростимо у нади да ће нас њене свете молитве из Царстава Небеског пратити и чувати.

Нека ових неколико редова и пред овај Божић, када ће Христос, можда и сада као тада, доћи да вечера са нама, буду израз моје захвалности према теби, родитељко, за све оно што си за своју, и не само за своју, децу учинила.

Христос се роди, мајко!

*Свешћеник
Милун С. Косћић*

ОСВИЈЕСТИ СЕ...

Колико сами желимо, толико нам и опрашта Благ Бож. Јер, Он нас овдје слушава, ако к Њему вапијемо; овдје нам опрашта, ако Га за то молимо; овдје брише безакоња наша, ако их признајемо. Овдје је утјешавање, тамо - саслушавање; овдје трпљење, тамо - строгост; овдје снисхођење, тамо - праведност; овдје слобода, тамо - суд; овдје безбједност, тамо - тјескоба; овдје наслјеђе, тамо - мучења; овдје смијех, тамо - плач; овдје охладње-

лост, тамо - казна; овдје ниподаштавање, тамо огањ вјечни; овдје гизда, тамо - црв што никад не умире; овдје надменост, тамо - унижење; овдје грабеж, тамо - шкргут зуба; овдје је све опточено златом, тамо - тама и мрклина; овдје немар, тамо преступљења која се не праштају никоме.

Ко да не пролије сузе за нама, ко да нас не оплакује? Омрзнувши живот, смрт волимо. Размисли сам искрени брате мој, и изабери оно боље и за душу корисније. Зар је тешко плакати због дјела својих овдје, и кроз покајање учинити себе лако признајућим, овдје се молити покајнички да се сузе не би проливале ондје у огњу без икакве користи? Јер, проливајући сузе овдје, добијаш олакшање и сваку утјеху, а тамо, и плачући, бићеш подвргнут наказану и наплаћивању безбројних та-

ланата (дугова својих). Исплати мало, умољавајући Владика да опрости дугове душе твоје. Ако овдје нећеш од многога мало да вратиш, тамо ћеш бити дужан, последице многих мучења.

Освијести се маколико, човјече, дођи к себи, и као твар разумна, познај да је тебе ради са неба сишао Свевиди Бог да би те са земље на небо вазнио. Ти си позван на Свадбу Небеског Женика. Зашто си нехајан? Зашто оклијеваш? Кажими, како ћеш поћи на свадбу, не имајући у себе драгоцености и брачној светковини приличну одједу? Свјетилке немаш, како ћеш ући? Зар ћеш ући са непоштовањем? Одваж би зачуо страшне ријечи: „Пријатељу, како си ушао на свадбу, не имајући рухо свадбено? (Мат. 22, 12), прилично Моме Царству?“...

Зар се не бојиш тог, зар не трептиш због тог што ће се ускоро јавити Женик у слави Својој? Зар не знаш да је све већ готово и да небесна труба само чека на знак? И шта ћеш тада чинити, ако се не приправиш за тај час Божијег Прослављења? Бог ће прославити достојне. Затрубиће са њега труба небесна и објавити:

„Пробудите се, љубљени Христови - ево дође Небесни Цар да вам да успокојење и радост у вјечноме животу за труд вашег подвижништва.

Пробудите се, гледајте Христа Цара, Бесмртног Женика Којег љубисте“. Јер, узљубивши Њега, постасте путници (туђинци) на земљи.

Пробудите се, видите Царство Његово које вам Он припреми.

Пробудите се, гледајте жуђенога Христа. Пробудите се, незаситим оком призирајте на Господа, Којега узљубисте, ради Кога скрби трпјесте, за Кога се подвизавасте.

Приступите сада и са великом смјелашћу призирајте на Њега, Жуђенога, и радујте се са Њим радошћу неисказаном, и „радости ваше нико неће узети од вас“ (Јн. 16,22).

*Свешћеник
Сиријски*

КАЗИВАЊЕ О АПОСТОЛУ ЈОВАНУ

У то време, у Азији је још живео апостол и јеванђелиста Јован, онај кога је изабрао и силно волео Исус. Након повратка са острва (Патмос), после смрти Домицијана, он се старао о тамошњим црквама. Да је он тада живео, то је посведочено од стране два верна сведока - Иринеја и Климента Александријског. Иринеј, у II књизи „Против јереси“ говори и ово: „Сви азијски свештеници, који су били са Јованом, учеником Господњим, сведоче да је он говорио о томе, и зна се да је са њима био у време Трајана“. У III књизи истог дела, он пише: „У цркви, коју је основао Павле у Ефесу, живео је Јован све до времена Трајана...“.

Климент, који такође памти то време, помиње у свом делу које говори о томе који богаташ ће бити спасен, нешто што је веома важно за све који желе чути оно што је корисно: „Ја нисам слушао басне, него сам слушао истину о апостолу Јовану. То казивање предато је нама а ми смо га записали. Вративши се, након смрти тиранина, са Патмоса у Ефес, он

је, по обавези коју је имао, постављао епископе, устројавао цркве, уводио у клир оне који су тога били достојни. Дошавши у један град (неки га називају његовим именом - Писац Александријске Хронике мисли да под тим местом треба разумети Смирну. Кажу да је Климент навлаш прећутао име тог места, не желећи да баца сенку на спомен светог Поликарпа, епископа Смирне, о чијем се владању за младости овде говори), он начини мир међу браћом. Прочетивши једног младића, апостол рече тамошњем епископу: „Поверавам овог младића теби пред лицем цркве и Христа“. Епископ прихвати младића и обећа апостолу да ће се старати о њему. Затим је Јован отишао у Ефес...“ (Климент Александријски, „Који ће се богаташ спасти?“).

А старешина узме младића к себи у кућу и хранио га је и издржавао, чувао и најпосле крсти га. Али од тог времена некако попусти у пређашњем старању и није толико пазио на понашање тога младића, уздајући се у онај печат Божији што му је саопштен кроз свето крштење. Младић, спазивши, да се на њега слабије мотри, учини познанство са лошим друштвом: ленштина, покварених и спремних на свако зло. Ови га најпре намаме на своје части, а после га и водише собом кад су ноћу полазили у крађу и тако га спремали за свог друга. Младићу је овај посао ишао доста лако од руке. Као човек снажне нарави отео се с правог пута као дивљи коњ, и отев жвале и узду летео је тако рећи у своју погибао. Престао је мислити на Бога и своје спасење, и дође му у главу да чини покоре; па предвиђајући да му предстоји гинути, волио је упустити се у по-

већа злочинства па на једнако пострадао са својим друштвом. И тако састави хајдучку чету и буде од ње признат за вођу.

Можда ни један овакав четовођа није починио толика зла својим нападањем, убијањем и мучењем невиних људи, као он са својим другарима. Случајно појави се друга потреба и цркве Азијске позову Јована из Ефеса. Апостол дође и уреди све што је имао да уреди, па се онда окрене к оном епископу овако: „Владико, врати нам залог што ти предадосмо ја и Христос у присуству цркве којом управљаш“. Епископ се у први

мах препадне мислећи да му се пребацује да је покрао паре које нису ишле кроз његове руке. Зачуђен нашао се у забуни. Јован говори, треба му веровати; али знајући да нема на себи кривице, није могао да верује. „Тражим од тебе, - настави апостол, да ми кажеш где је онај младић и дај нам рачун за његову душу“. Тада онај сироти старац дубоко уздахне и плачући одговори: „Он је умро“. Како и од чега? „Он је мртав за Бога, - рече старац. Постао је зао и постао вредовит; он је четовођа разбојницима; изневерио је цркву и отишао у брада“. Тад апостол по-

цепа хаљину на себи и од жалости удари се у главу и рече: „Авај мени! Изгубих ваљаног чувара братске ми душе! Брзо, спремите ми коња и дајте ми једнога који ће да ме прати“. Јован остави цркву и одјаха што је брже могао да дође у планину. Када је стигао на место, изађе пред њега разбојничка стража; али овај нити се плаши нити узмиче. Стража га ухвати, а он ништа не питајући, рече: „То сам и тражио, зато сам и дошао. Водите ме к вашем вођи“. Овај се у међувремену наоружао и чекао је. Но тек што приђе Јован ближе, вођа га познаде и од срама поче да бежи. Апостол крену за њим, не базирајући се на своју старост, само да га стигне. У трку викаше: „Стани сине, зашто бежиш од мене, твога оца? Што бежиш од старца који је ненаоружан? Врати се, дете моје, не плаши се. Још има наде за живот. Узимам на себе да ја одговарам Христу за тебе, и ако је потребно, умрећу за тебе као што Господ умре за нас. Стани, имај вере, Христос ме је послао по тебе!“ Када то зачу бегунац, стаде и обори очи у земљу, а затим побаца оружје и силно заплака. Старац му се приближи, а овај му паде око врата и са највећим жаљењем поче да моли за опроштај, и тако се по други пут крстио у сузама, само што је крио своју десну руку. Апостол му је јамчио да му је измолио опроштај код Спаса, молио га је, клекнуо на колена пред њега и љубећи му десницу као већ очишћену покајањем, приведе га опет у цркву. А у цркви молио се за њега што чешће, спремао га на подвиг постећи с њим заједно и неговао му душу различитим душекорисним поукама. По казивању других, Јован га је отпустио онда када је сасвим враћен к цркви, показавши на себи углед истинитог покајања, велики доказ и знаке очевидног васкрсења!

ЗАШТО?

Чујем глас који говори за мог оца: Грешан је. Чујем глас који говори о мајци: Грешница, недостојна. Каже за сестру: Дигни руке од ње, она иде путем пропасти. И мој ум почиње да се мрачи. Моје мисли постају превише жалосне, превише зле. Мој ум постаје скучен.

Чекај, чекај!... Размисли, Јоване. Погледај мало унапријед. Види: испред тебе стоји црта. Не знам колико је тачно удаљена, али постоји, и извесно је да ћу стићи до ње. Извесно је и да ћу је прећи, јер такву црту прешле су милијарде људи. Сваки мој корак ме приближава њој, и ја бих требао све више да мислим о ономе што ће бити кад је пређем.

А биће ово: моја душа стаће пред Господа. Моја душа, несакривена. Моја душа, као ствар изнесена на подневну свјетлост љетњег дана, биће изнесена пред Једино Сунце.

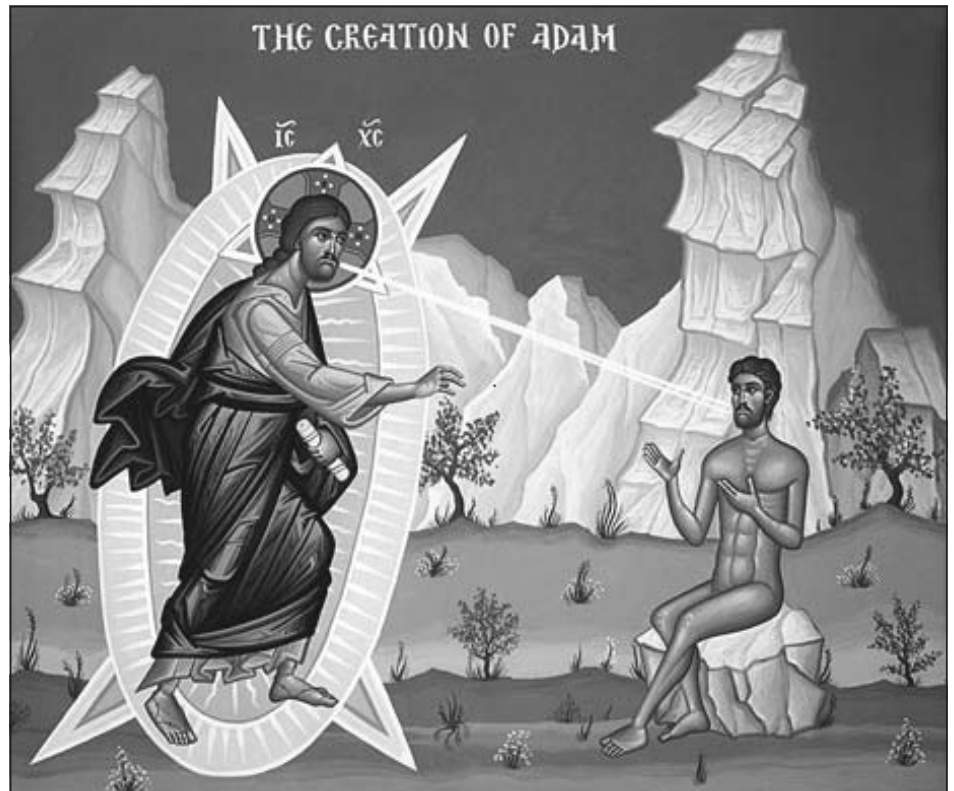
Нећу морати да чујем питања, већ ћу давати одговоре. Која питања? Јеси ли волио ближње? Зашто си одбацивао вјеру, зашто си сумњао, кад сам ти дао толико свједочанстава? Зашто си одбацивао моју љубав, кад сам ти толико ње давао? Зашто си ишао против моје благодати, кад сам те обасипао њом, кад ти ништа нисам тражио заузврат, сем да Ме прихватиш, да Ме волиш, макар мало? Зашто, кад сам све то радио да бих тебе спасио, да бих те приволио, да прихватиш живот, да уђеш у вјечност? ЗАШТО, Јоване?

Неће ми Он судити рјечју. Неће ми грубо бити показан Пакао. Нећу бити бачен сурово у огањ. Сам ћу отићи тамо, јер боље нисам стекао (задобио).

Биће касно за сузе, а моја душа ће плакати. Биће касно за боље, а моја душа ће жудити, моја душа ће жалити за бољим, вриједнијим животом. Желићу само још једном да видим мајку: да јој кажем лијепу ријеч. Само још једном да видим оца, да га загрлим. Само још једном да сретнем сестру, да јој скинем тугу с очију мојим радосним погледом. Да брата, сестру, погледам с љубављу. Желићу само још једном да видим све људе, и да их загрлим душом. Да их волим. Кајаћу се што то нисам урадио на земљи.

О, Боже, данас сам још жив! Прими ме, молим Те, у Царство Твоје. Помилуј, Господе, молим Те, ове људе које гледам око себе. Дај ми, Царе Небески, љубави Твоје према њима. Дај ми је, јер само Ти ми је можеш дати. Обасјај душу моју помрачену Свјетлошћу Твојом, сасуши лепљиву паучину с лица и тијела мог. Неће тад бити гријеха ближњих мојих, неће бити зла у очима мојим. Христe, слава Ти и хвала вјечна.

J. P.

КАКО СУ ПРОТЕКЛЕ ПОСЛЕДЊЕ ГОДИНЕ ЖИВОТА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

После Вазнесења Господњег о Мајци Божјој се старао апостол Јован Богослов, а у његовом одсуству Пресвета је живела у кући његових родитеља, у близини горе Елеонске. За све Апостоле и верујуће, Она је била прва утеха и поука. Беседећи с њима, Мајка Божја је говорила о чудесним догађајима Благовести, бесеменог зачећа Христа Спаситеља и рођења Христовог, Његовог детињства, младости и уопште земаљског живота.

Као и Апостоли, Она је Својим присуством, речју и молитвама градила и утврђивала Христову Цркву. После силаска Светог Духа на дан Педесетнице, Свети Апостоли су неких десетак година боравили у Јерусалиму, служећи спасењу Јудејаца, са жељом да Пресвету Богородицу што чешће виђају и од Ње чују божанске речи. Многи новопросвећени вером хришћанском долазили су, чак, у Јерусалим да би чули и видели Пресвету Богородицу.

Сачувана је посланица св. Игњатија Богоносца из Антиохије упућена апостолу Јовану Богослову, која гласи: „Многе жене код нас желе да посете Пресвету Богородицу, и дотакну прса која су хранила Господа Исуса, као и да од Ње чују многе тајне. Код нас се пронела Њена слава о Дјевини и Мајци Божјој, испуњеној благодаћу и свим врлинама. Каже се да је Она у току прогона и недаћа увек радосна, да у невољи и беди не подлеже огорчењу, не гневи се

на непријатеље, него им чини добро, у благостању је кротка, према сиромашнима милостива и увек спремна да им помогне колико год може, снажна је у вери... а Наставница и Учитељица нашем је још младом благочашћу (пoboжности) и свим вернима је на свако добро дело; више од свих воли смирене, јер је и Сама испуњена

смирењем... Неисцрпно је Њено трпљење када јој се подсмевају учитељи јудејски и фарисеји. О Њој су нам казивали људи, достојни сваког поверења, да се на основу Њене светости види сједињеност анђелске и људске природе. Све ово побудило је код нас без-

мерну жељу да видимо то небеско чудо и тако прекрасну светлост.“

У другој посланици, св. Игњатије Богоносац пише апостолу Јовану Богослову: „Ако само будем био у могућности, доћи ћу к теби да се видим са свима светим верницима који су сабрани око тебе, а изнад свега желео бих да видим Мајку Исусову, о којој говорим да ког свих изазива дивљење, љубав и поштовање и сви би хтели да је виде. Како и не бих желео да видим Пресвету Богородицу, да са Њом разговарам, са Оном која је родила истинитога Бога!“

За време прогона које је подигао Ирод против младе Цркве Христове (Дап. 12, 1-3), Пресвета Дјева Марија се, заједно са апостолом Јованом Богословом, склонила на 43 године у Ефес, где је овом апостолу било одређено да проповеда Јеванђеље.

Пресвета Богородица је посећивала Хришћане и у другим градовима. На пример, Она је била у Антиохији код св. Игњатија Богоносца, коме је писала: „Доћи ћу са Јованом и тебе ћу са твојима видети.“

Пресвета Богородица је, такође, била и на Кипру код св. Лазара четвородневног, који је био тамошњи епископ, затим на Светој Гори Атонској, о којој је, како сведочи св. Стефан Светогорац, Мајка Божја рекла: „Ово место ће мени бити додељено, дато Ми од Сина и Бога Мога. Бићу пред Богом заступница овога места.“

О СПОЉАШЊЕМ ИЗГЛЕДУ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ

По предању, заснованом на речима свештеномученика Дионисија Аеропагита и св. Игњатија Богоносца, св. Амвросије Милански у спису „О девственицама“ пише о Мајци Божјој: „Није Она била само Дјева телом, него и духом, смирена срцем, обазрива у речи, благоразумна, немногоречива, богумудра, не брза на речи, стално је читала Свето Писмо, била је неуморна у трудовима, целомудрена у разговорима, говорећи са људима као пред Богом. Њено правило је било: никога не увредити, желети свима добро, поштовати старије, не завидети другима, избегавати хвалисање, бити здравомислен, волети врлине.

Када је Она увредила родитеље и када је била у завади са сродницима? Када се погордила пред скромним човеком, подсмехнула слабоме, уклонила од сиромашног?

У Њеним очима није било ничег суровог, несмотреног у речи, ничег неприличног у делима: скромни покрети тела, тих наступ, глас уједначен, телесне очи биле су код Ње израз душе, отеловљење чистоте. Све дане Своје Она је посветила посту. Сну се предавала само колико је нужно, али и тада, како је Њено тело било смирено, дух је био бодар, понављајући у сну оно што је прочитано, или размишљајући о спровођењу у дело постављених циљева или, пак, планирајући нове. Из куће је излазила само у цркву и то у присуству сродника. Уосталом, мада је и излазила из свога дома у друству других, најбоља стража за Себе била је Она Сама. Други су чували смо тело Њено, а о Свом карактеру брунула је Она Сама...”

На основу предања, које је забележио црквени историчар Никифор Калист, Богородица је „била средњег раста или, како други сматрају, нешто виша од средњег, боја Њеног лица била је као боја зрна пшеничног. Њена коса је била светлосмеђа и мало златаста, бистре очи боје зреле маслине, обрве повијене и тамне, нос мало издужен, уста боје лица и испуњена слатким речима, лице није округло нити оштро, него некако издужено, шаке и прсти дугачки... У говору са другима чувала је уравнотежност, није се

смејала нити збуњивала, а посебно се никада није гневילה... увек једноставна, без и најмањег притворства, без мекуштва. Она у исто време бејаше оличење најзвишеније смирености. Хаљине Њене бежу једноставне, без икаквих украса, као што то показује Њен свештени покров на глави који се до данас сачувао. Укратко речено, у свему Њеном беше присутна огромна благодат.“

МОЈ БРАТ

Имам брата. Зове се Б.

Он има ум дјетета. Неко каже да је то болест. Не знам је ли.

Гледам мог брата. Гледам његове очи: смију се. Радостан је, и та радост је чиста. Нема злобе у тим очима, нема скривене намјере, нема користољубља. Мој брат ме воли, и то ми показује својим осмјехом. Не тражи ништа, а даје. Не плаши се да ми покаже наклоност.

Како те Бог воли, мој Б! Чува те твојим незнањем, неспособношћу за зло.

Вагам наше душе, твоју и моју. Шта ја урадих са својом мудрошћу и памећу, шта ти без једног и другог? Шта ја урадих са својом способношћу, са својим даровима? Шта ће мени вриједити на Праведном Суду мој углед пред људима?

Твоје се очи још смију. И даље чисто, и даље с љубављу. Господ ме гледа кроз твоје очи, брате мој. Бог изабра луде да посрами мудре. Стидим се. И Богу се дивим, Његовој љубави и премудрости. Много, заиста много више вриједи твоја душа пред Њим но моја. Исмјјавања, и дјетиње жалосне сузе; бол, БОЛ твој; свијест, која на трен сине, за шта те држе неки мудри, и туга због тога. Ти немаш страсти, ти не гледаш грешно; не машташ о слави, не желиш да управљаш другима; не желиш да имаш нешто, осим пар драгих ти ситница. Ти се не правиш mudar, не желиш да освојиш (обманеш и слажеш) друге. Не глумиш.

Растајемо се, брате. Господ, који и мене губавог воли, слупао ми је једну маску. Идем смиреног срца, осјећајући свим бићем да Господ не гледа на нас очима каквима се ми међусобно гледамо. Грешан сам, мада много знам, много грешнији од тебе који мало знаш. Чудно? Није. Јер Господ хоће право срце, да Га не лажемо, а све друго само су средства да то постигнемо, и сама за себе не значе ништа. Зато је привид добра све што изгледа као добро а стечено је из промашених побуда.

Блажени сиромашни духом, јер је њихово Царство небеско;

Блажени који плачу, јер ће се утјешити;

Блажени кротки, јер ће наслиједити земљу;

Блажени гладни и жедни правде, јер ће се наситити;

...

Блажени чисти срцем, јер ће Бога видјети;

Блажени прогнани правде ради, јер је њихово Царство небеско.

Слава Ти, Боже.

Ј. Р.

О ПАДУ ЧОВЕКА И ПОСЉЕДИЦАМА ПАДА ЊЕГОВОГ

Св. Црква Христова светкује данас благочестиви християни за чест спасоноснога и животворнога Крста Христовог, кога је у Јерусалиму нашла царица Јелена и коме се од тог доба сви верујући у Христа посвуда клањају, поштујући га богољепно. Шта треба да мислимо ми сада благочестиви християни кад гледамо и клањамо се Крсту Христовом? Да се сећамо добровољног страдања Господа Исуса, да представљамо себи како је Он распет на крсту и умро на њему у тешким мукама за спасеније грјешнога света. Толико је дубоко и тешко пао човек, да је потребна била смрт Сина Божијег да очисти од грјеха и подигне падшиј род људскиј. Зато судим да је добро данас кад се клањамо светоме Крсту, да говорим с вама благочестиви християни о паденију човека и о том, шта би у роду човечијем, после паденија његовог.

Наши прародитељи Адам и Ева саздани су да буду непорочни, срећни и блажени, као што су заиста били. Они су као образ и подобје Божије, имали чист и бистар ум, добру и праведну вољу, тјело здраво и снажно, пријатно су и блажено живили у рају едемском. Зато, да би човек могао бити безсмртан и тјелом, Бог је усадио у рају дрво живота и да се човек од плодова његови рани, па никада да не умре. Но осим овога дрвета животнога, беше у рају и друго дрво - дрво познавања добра и зла, и овде је човек пао и изгубио своје блаженство, познао је оно добро које изгуби и оно зло, које на себе навуче. Како пак паде човек? Господ Бог давшиј човјеку савршен разум и непорочну вољу, желио је, да се човек сам својом вољом и слободним радом утврди у савршенству и дође до највишег

степенa праведности и блаженства, на што је и предначен. Зато је Створитељ дао заповед човеку, која му је дозвољавала да једе род од свију дрва што су у рају, а забрањивала му је да се не усуди узети од плода оног дрвета, што се зове дрво познавања добра и зла, јер ће ако то учини умрети. Овде није се задоцнио икуситељ, који превари прародите-

ље и склони иј да преступе заповед Божију. Ово је била змија по изгледу, али је њен лик узео на себе сам непријатељ људскиј ђаво. А ко је то ђаво? То је свргнутиј с неба ангел, који је уједно са злим духовима због своје гордељеивости устао против створитеља, по-

чео радити против воље његове, па је био одбачен и удаљен од лица Божија и од славе и блаженства небеснога, и постао вечниј противник Божиј и дух злобе, пакости и свакога зла. Овај пакостан дух, сатана, завидећи срећи човека, старао се да и човека доведе да се успротиви Богу и тим начином да га лиши среће и блаженства, које ужива. Да то постигне, он уђе у змију и почне варати Еву, подстичући у њој грјешну жељу и сладећи лепоту забрањеног плода и доводећи у сумњу истину заповеди Божије и обећавајући богоподобно савршенство одма, чим окуси од забрањеног плода. Ева се превари и узме те једе од забрањеног плода, што затим учини и Адам. Ово је браћо, оно несрећно тренуће, у коме се учини првиј грјех - извор свиу беда, невоља, болести и пропасти, у коју пада сав род људскиј!

Дубоко су пали прародитељи наши овим преступлењем. Јер су до тога они били близу Бога свога творца, јасно су виђали величство, доброту и премудрост Божију, они сами бијаху чисти и непорочни, бијаху слободни од свију нечисти жеља и хрђави тежња, и потеме имађаху сву могућност да се одупру навали злога икуситеља; али они то не учинише, него се дадоше преварити и окусише од забрањеног плода. Тежина и величина грјеха није у самом јелу тога плода, него у преступању Божије заповеди. Чим преступише и погазише Божију заповед, прародитељи већ посташе противници Богу. О, како је то страшно и ужасно, како ли је горко и жалостиво! Па какве имаше њиов грјех посљедице? Тежак грјех има и тешке посљедице. Пре грјеха прародитељи бијаху невини, а сад тек осетише своју тешку кривицу, видоше да су

наги, голи, па се почеше стидети, поче иј савест мучити и укорава-ти, уплашише се Бога и почеше да се од Њега крију. Тако је стање грјешника! А шта учини тада правосудан Бог? Он кара грјех и ненавидећи оне, који чине незаконије (Пс. 5 ст. 6) по суду своје правде, осуди сагрешивше прародитеље на трудове, болести и смрт и изагна иј израја на поље на земљу, од које ће морати са знојем зарађивати себи свакидашниј хљеб.

Жалостни наши прародитељи, благочестиви християни, с ту-жним срцем оставише рај и пођо-ше извршивати осуду. Па да ли ова тешка судба постиже само наше прародитеље? О, не, ову судбу, ову осуду наследио је сав род људскиј! Сви смо ми грјешни, а због тога и носимо у себи осуду, проклетство и смрт. Као што из мутног извора неможе тећи чиста вода; тако и ми долазећи од сагрешивши прародитеља, неможемо ни да се рађамо чисти и непорочни; него се, по изразу Св. Писма, и зачињемо у незаконијама и рађамо у грјеховима (Пс. 50,7). Ни једнога нема праведна. Сви се уклонише, и заједно неваљали посташе, нема га који чини добро, нема га ни једнога (Рим. 3,10.12); него је неваљалство људско велико и мисли су срца њиова зле (1 Мојс. 6,5). Не увиђамо ли сви у себи силу грјеха, која нуди и мами нас на грјех, па и грјехом наслађава нас? Одкуда су у нама тјелесне жеље и душевне страсти? Зашто нам је тешко чинити добро, а на зло летимо с вољом и готовошћу? Зашто често радимо оно, што и сами не одобравамо? Ко нас гони, да устајемо сами на себе? То све чини грјех, с којим смо зачети, с којим смо се родили и који живи и ради у нама. Добро што хоћу не чиним, вели апостол Павле, него зло што нећу оно чиним. Кад чиним оно што нећу, већ то ја не чиним, него грјех који у мени живи

(Рим. 7,19.16.17). А почем смо ми сви грјешници, ми сви и носимо у себи и осуду због грјеха, одбачени смо од Бога и проклети. За грјех једнога, вели истиј апостол, дође осуђење на све људе (Рим. 5,18) и сви сагрешисе и изгубили су славу Божију (гл. 3 ст. 23). Кад смо дакле сви ми грјешници, онда и све нас очекује смрт, за коју је казано Адаму. Плата је грјеху смрт (Рим. 6,23) вели апостол Павле. Кроз једног човека дође на свет грјех и кроз грјех смрт, и тако смрт уђе у све људе, јер сви сагрешисе (5 ст. 12). Ето, како је жалостно стање целога рода људскога, који дође од падши праотаца и уједно с њима наследи грјех њиов, осуду и смрт!

Благочестиви християни, сећајте се често првога блаженога стања човечијега, и раја у коме насели најпре Бог прародитеље наше. Оплакујте за тим њиово паденије, њиово преступлење, које одузе од њи а и од потомства њиовог праву срећу, блаженство и радости рајске. Проматрајући стање падшега рода човечијега, знајте, да је поглавитиј кривац наше невоље ђаво и јединиј је узрок болести и смрти човечије грјех. А кад све ово знате, онда свом снагом устанте против грјеха и одбијајте искушења ђаволска, јер се он и сада стара да свакога превари и увати у своје грјешне мреже. Устрашени осудом и смртћу смерно падајте на колена пред правдом Божијом, кајте се, молителите да вам опрости и да вас помилује Бог, стављајте се под заштиту Искупитеља Исуса Христа, који је пострадао да спасе нас грјешне, тражите своје оправдање и избављење у смрти његовој, гледећи са вером и љубавију на животворниј и спасоносниј крст, који је сила Божија (1 Кор. 1,18) за спасеније свакоме, који верује (Рим. 1,16)!

*Мийројолић
Михаил, 1866.*

О ТУЋИНОВАЊУ

Туђиновање је неповратно напуштање свега у нашем завичају што се супротставља нашој тежњи да достигнемо циљ побожности. То је скромно понашање, скривена мудрост, памет која не труби о себи, сакривен живот, невидљив циљ, немо размишљање, скромност у прохтевима, жудња за мучењем, подлога богочежљивости, обиље љубави, порицање таштине, дубина ћутања.

Љубитеље Господње у почетку обично стално, без прекида, као неки божанствени пламен, обузима и таква мисао: да се удаље од својих ради живота у оскудици и тескоби. Та мисао нарочито подстиче љубитеље таквог добра. Међутим, тај подвиг захтева велику обазривост, ма колико од иначе био велик и достојан похвале. Јер није свако туђиновање добро, поготову не оно које је учињено у тренутном расположењу. Ако је сваки пророк без части у својој завичају, како вели Господ (Мт. 13,57), онда се треба чувати да нам туђиновање не пружи повода за уображеност. Јер, туђиновање је одвајање од свега да би се мисли начиниле нераздрожним од Бога. Туђиновање је љубитељ и делатељ ненаситог плача. Туђинује онај који избегава сваку везу са својима или другима.

Хитајући ка туђиновању, не чекај на душе које воле свет, јер лопов долази неочекивано: многи који су покушали да пасу са собом младе и колебљиве, пропали су и сами заједно са њима, када се, пред ових, пламен њихове ревности током времена угасио. Осетиш ли у себи пламен, трчи! Ти не знаш када ће се он угасити и оставити те у мраку. Нећемо сви одговарати за спасење других. Божанствени апостол каже: Тако, дакле, браћо, сваки ће од нас за себе положити рачун Богу (Рм. 14,12). И даље, опет: Учећи другог - себе не учиш (Рм. 2,21)? - као да каже: Да ли ћемо за друге одговарати - ја не знам; али ћемо за себе, свакако, сви одговарати.

*„Лесџивица“
Свети Јован
Лесџичник*

СРПСКИ ХОМЕР ИЗ БОСАНСКОГ ПОДРИЊА

Пише: Недељко Шиповац

(наставак из прошлог броја)

У томе контексту је и чињеница да је велики pjesник најбоље своје pjesме остварио у ужем завичају, а то је, како смо рекли и понављали разним поводомима - Подриње. Најзначајнију побједи српске војске посветио је бесмртну pjesму Бој на Мишару, онда је опјевао Бој на Лозници, Бој на Чокешини и Бој на Салашу, што је врло педантно анализирао савјесни његов биограф М. Панић Суреп. Вишњић је носио у себи неку врсту неизмјерног дуга према завичају, таквом какав је, па и према Босни, а посебно према родној ријеци Дрини, чију је раскошну љепоту доживио у раном дјетињству, прије но што је изгубио вид. Те четири „подрињске“ pjesме, величанствене по свим елементима умјетничког дјела тога жанра, нису међутим, потрале његово интересовање за шире српско ратиште, као што велики Вожд није у њему избрисао дуг према многим мањим војсковођама, посебно према борцима у цијелини, што ће рећи - према српском народу. Најзад, полазна станица у његовој pjesничкој авантури јесте Почетак... који се збива далеко од подрињског завичаја. Зато је тај умни, често истицан, као и Књаз и Вожд, неписмени геније и у измијењеним условима, након великих побједа, обилазио „земљу и градове“, и сам дочекиван, од највиших војних и цивилних органа власти, као побједник коме се не ускрађује свака хвала и захвала, понекад и крупан дар у јахаћим коњима, или пак милодар од минијатурне вриједности, неријетко и иће и пиће за породицу за коју је, чини се, имао најмање времена.

Дотекло је Вишњића и до Београда, Смедерева, Крагујевца, Краљева, Чачка, Ужица, Ваљева, одакле се, обогаћен неизмјерним новим знањима о српској земљи и њеној прошлости, враћао завичају и подрињским насеобинама, старим познаницима, стазама и богазама младости првих устанничких искустава, великих, сањаних и неописиво драгих побједа, познанстава и разговора са Вождом, након Боја на Лозници, смираја у кругу породице о којој се бринуо и онда када је био далеко од ње.

Када данас читамо његове pjesме не можемо се отети утиску да је тај слијепи човјек у својој глави морао имати неки „меморијални“ центар, компјутер, музеј, галерију, причаоницу од краја до бескраја, историју српских породи-

ца са гранама племенског стабла, стазама у планинским врлетима које, преко потока, кроз кланце, сметове, букице и иструњела брвна воде до мјеста на коме ће се збити описани догађај. Суптилне анализе географских локалитета из његове поезије, данас зборе да је Вишњић земље Срба, као и до најситнијих детаља Подриње с обје стране племените међе, познавао као ненадмашни војвода Степа Степановић своју „лепу Србију“, за којег се говорило да је и затворених очију могао да прати покрете и најмање борбене јединице у најудаљенијим крајевима његове ратне зоне одговорности. Такви команданти не губе битку, као што је није изгубио ни далековиди pjesник Филип Вишњић, монограф Устанка о коме је прецизне податке биљежио у своје ненадмашно - памћење. Занимљиво је да савремени психијатри, који су интелектуалној и умјетничкој моди од Сигмунда Фројда, оца прихонализе и његових следбеника, до наше уваженог проф. Владете Јеротића, Јована Марића итд., нису захватили феномен слијепог у умјетности, дакле ни српског Хомера. Недокучиви свијет слијепих умјетника, и оних који су ослијепили у поодмаклим годинама, као, на примјер, славни Борхес, није захваћен значајнијим интересовањем прихјатара, ни близу њиховом занимању за писцима-самоубицама, епилептичарима, овисницима од дроге, „душевним болесницима“ итд. Ту је, као и по много чему друго, изузет непревазиђени магнет, алфа и омега свјетске књижевности, ваљда одмах послјије Старог завјета, мистерија звана Хомер, цијели тајни архипелаг, мореуз, конспиративни континент по вољи олимпијских богова...

Надахнуће Филипа Вишњића можемо везивати за нагомилану народну потребу за јавним, умјетничким, као најефикаснијим, говорњем у вијековима „тоталитарног режима“, најцрње владавине Османлија и њихових - наших потурица. То искуство, гледано оком ретроспективе од задња два вијека, од Карађорђа наовамо, казује да су Срби учествовали у 12 ратова и ратних сукоба (свака шеста година била је ратна), у неброју су завршили као жртве неколико геноцидних пројеката, тако да су доведени до границе биолошког минимума. У Првом и Другом српском устанку било је од укупне српске популације 150 000 жртава (21,4%), у свјетским ратовима, у Првом - 1 440 000, или 27,9%, у Другом 10,8%.²

Много, свега и свачега, о жртвама Карађорђевић буна, а и оних ранијих, знао је слијепи гуслар Филип Вишњић. На народним универзитетима, што ће рећи - на крсним славама, породичним сијелима, свадбама, укупима, парастосима, у црквама, манастирима, хановима, успоменама, причама, легендама, уз огњиште или под светим словенским дрветом - храстом. Он је, дакле, даровит изданак колективног памћења српског народа на немирној граници коју печати хук вјечне Дрине, као На липарском пољу, прослављеној pjesми Војислава Илића.³ Потрефило се да српски Хомер понесе у дјечијем добу, док му куга не ископа очи, љепоту свог јуначког рода на измаку снаге, у очажном психолошком делиријуму, који својим жустрим ханџаром пробија и сјецка у парампарчад славни Вожд Кара-Ђорђевић, Црни Георгије, његов најомиљенији идол.

Као што је Вожда родило вријеме стрпљења и нестрпљења најширих слојева народа, тако је и Вишњића породило посљедњи слој нагомилане љуске потребе за казивањем муке и слутње слободе, а чиме друго него гулама и мудрим гусларима, међу којима су слијепи одувјек били на највишој цијени. Сада нам је бар малчице јасније оно гротескно помињање народних универзитета Вишњићева времена, а илустрацијом једне савремене pjesме осмислићемо наше тезе о Филипу као посљедњем слоју издржљивости народног генија кроз стољећа патње и страдања:

ГУДАЛО СЛЕПЦА ВИШЊИЋА⁴

*Божидар
Тимошјевић*

*На ђусле му најанула зала
најанула зала заборав,
низ гудало ошкнело време
згрушно време скрљених ѓлава.*

*Куд је гледо тиу ницала тирава,
куд се шеће тиу мрака за имаше,
у шорби му и ђусле и ѓлава
на жерави слеђено играше.*

*У роба је гласа као класа
а у слејца сви муњици свеци:*

- 1 Једна занимљива књига те врсте појавила се ових дана, Архетипски свет Десанке Максимовић, Дубинско-психолошки есеји психијатра Ивана Настовића („Прометеј“, Нови Сад, 2003).
- 2 Ове страховите податке саопштио је на Крушевачкој књижевно филозофској школи 2003. године др Љубодраг Симић, проф. Филозофског факултета у Београду, у својој запаженој бесједи. („Политика“, Смелвишање ратова и диктатура, Београд, 10. јул 2003., насловна страна)
- 3 Треба чути народне pjesме о Дрини, с обје њене обале, о њеним славарицама, граничарима, јунацима, хајдучима и ускоцима, конспиративним чамцима који браћи Србима у Босну дотурају оружје, не само Принципу и друговима, него и - савременицима...
- 4 Ова, као и друге pjesме разних аутора кориштене у овом тексту о Вишњићу „позајмљене“ су из разних књига, а највећим из књиге Душана Чоловића Срећевске зоре, (Теаграф, Београд, 2002.) У припремама за обиљежавање два вијека Војда и Буне појављује се заиста импозантан број публикација тематског типа...

*кад роб њева - смрти му до њојаса
кад слей гледа - бистре се кладанци.*

*Слејац зјали у звездано горије
а оно му њозлаћем узвраћа,
сируне реже све будуће вихорје,
гъро буну у вечности испраћа.*

*Ђулдан свиће алж добро не свиће,
ђулдан роси, смрти у недра носи,
на Мишару, слейцу на нишану
расло слово ко дрво орово.*

*А кад њукну црн вран небо кљуну
њаде вране црн у црне дане,
од ње смртии слейо сируну кликће
црни вран му ко црн сунац свиће.*

*Вечни слејац, смртии на видуку,
храно је њишце свевидице,
из свох мрака вадио је слику
младог сунце родне супрашнице.*

Данашњи pjesник је своје давном брату Филипу скнадио, зацијело, братску pjesванију, гађајући и погађајући и нашу мисао о Вишњићу као симболу епохе на измаку робовања.

А тој и таквој мисли и промишљању додали смо и ону узгредну припомену о психологији и књижевности поводом објављивања књиге Ивана Настовића Архетипски свет Десанке Максимовић. Дубинско-психолошки есеји. Психиатар по струци, раније познат по књизи Психологија снова и њихово тумачење, Настовићу су иначе блиске теме о утицају снова на стварање књижевника. Каже да је дошао до значајног сазнања о креативном поступку при настанку књижевног дјела и онога који карактерише настањак снова. Претјерујући у квалификаји „дубинско-психолошког приступа књижевним дјелима“ са алузијом „недубинских приступа“ у другим наукама, Настовић нас наводи на закључак да је сан код слијепог човјека, поготово са умјетничким поривима, какав је био, бесумње, Филип Вишњић, интензивнији, дуљи и дубљи, најдубљи - ако можемо тако рећи, а може, јер смо тако рекли. Питање је, ионако, када је слијепец посве будан, ако знамо да живи у вјечној ноћи. А ноћ је дао Бог, углавном, за спавање, изузев дивљим звјеровима и несрећницима који су присиљени да бдију, весељацима да бекријају и да се забављају, задњи међу задњима, уз дрогу, алкохол и транс-музику. Сигурно је да, у вези са нашим pjesником - биографом Вождове српске револуције, можемо анализом pjesама докучити „колективно несвјесно“ у Вишњићу, чији су садржаји архетипови, „тако да и визија, и сан, и pjesма граде једну архетипску цјелину“, како за Десанку каже Настовић.

Хаумтман је давно тврдио да „pjesнички стварати значи омогућити да из ријечи зазвучи - праријеч“, што је и мој

пријатељ, проф. Новосадског универзитета Мишо Кулић опширно образложио у својој филозофској студији Ријеч прије ријечи, о којој је недавно Задужбина „Вук Караџић“ у Београду организовала научни скуп, односно - јавну трибину. Сљедствено томе, у слици свијета Филипа Вишњића, ону коју је понио прије појаве куге у Босанском Подрињу, која ће на хиљаде људи оставити без живота, а малог Филипа без вида, и оне слике која га је као слијепца пратила цијелог живота - огромна је разлика. Прва је била доживљена очима, била је - визуелна, притом - дјечија, површна, истргнута из свеопштег нереда младог бића без животног искуства, а друга је ситуирана у дугу ноћ без свитања, пуну непојамних сазнања које је крунисао Вождов Устанањ, личности од гласа и угледа са којима се дружио, упознавао, сањао и опет сањао.

Најзад, послје Боја на Лозници, сусрет и са самим Карађорђем, чувеним, уз остало, и по кратким, одрешитим наређењима и несклониом дугој причи и „дангуби“, како то воле да кажу људи шкрти на ријечима, које је описивао и сам Вук. Догађаји који су живот Филипов уздигли на ниво срећника, учинили су његов страшни животни дебакл - наградом, повластицом коју, како смо рекли и понављамо, Бог даје ријетким и одабраним, стварајући, тако, од биједног слијепог просјака главну књижевну личност Прве Српске револуције.

Настовић је анализирао поему Трајим помиловање, налазећи оно што је „суштинско и трансперсонално и у њеној личности“ - архетипски свијет Десанке Максимовић. А шта би, тек, дала таква анализа бар оних pjesама Вишњићевих које су најдоживљеније, зато што су везане за завичајно Подриње, гдје су се слике доживљене у здравом дјетињству плодотворно и усрећујуће мијешале са сликама из таме. Његово се pjesништво, због тога, не може назвати „из таме појање“ јер ни физички није само - из таме, пошто су, засигурно, многе слике Подриња понесене и запамћене из дана са пуним очиним видом.

Утицај звука, посебно инструменталног, рецимо са најстаријег и најславнијег српског инструмента - гусала, уз људску ријеч као идиом над идиомима, свакако да је био вишестран и вишеструк, уз наслијеђену народну причу - пресудан. Ми смо данас тужни свједоци разарања српског језика, које је почело још у Вишњићеве вријеме, али далеко од њега, у Вук - Даничићевој стварности, али и распарчавање и српског историјског, етничког и духовног простора и нашег националног корпуса у цјелини, што кулминира црногорским шовинизмом и аутономаштвом невиђених усташоидних размјера. А Филип је био на почетку стварања тих снова о - великој, јединственој, обожаваној, освјешћеној, слободној, јуначкој, прослављеној и, након много стољећа, обновљеној, самосталној и сувереној српској држави са свим њеним историјским атрибутима као старе, краљевске

и царске постојбине великог европског народа, ослобођеног натруха малоазиског примитивизма, јавашлука, социјалне и друштвене биједи, понижења и тлачења.

Вишњић је посједовао веома развијену, али своју, нарочиту и особиту, свијест разбуктавану у разговорима са истакнутим војводама и командантима Устанањ, научницима и књижевницима тог времена, највећма са Вуком, Мушићким, Сарајлијом, Протом Ненадовићем етц. Била је то свијест о величини некадашње „мајке Србије“. А та опјевана „мајка“ Србија пружала се од Солуна до Сентандреје, од Видина до Беле Крајине, од Дубровника до Ердеља, од Скадра преко Боке, земље Херцеговине и српских владара у Босни, преко Дрине, Саве и Дунава, до средњоевропских, старих подунавских земаља у којима су, за тамног турског земана, учили школе, насељавали се, и бјежећи из поробљене Србије са својим свештеницима, подизали цркве, школе, градове, писали књиге, пјевали pjesме, дизали барјаке са четири слова која сједињују снове и одмичу злу стварност далеко у нељудску прошлост. А и та прошлост се уљевала у грозну тадашњост и била је опечаћена арлаукањем Алахових бојовника и пропању царства. Снови и стварност Филипа Вишњића, слијепог pjesника, српског Хомера из босанског Подриња, огромна су тема и за психоаналитичаре и психијатре свих усмјерења, јер његов сан о Србији и Вождовој буни, преточен у непревазиђену епску pjesму, којој се поново враћамо као прадубини наше теме, јесте израз „колективно несвјесног“ и „дубинско-психолошког“. Због тога се архетипови из његове поезије намећу сами по себи као материјал за интердисциплинарна истраживања модерних социологија, политологија, психологија и психоанализа са цијелим пољем симбола отворених и затворених значења. А Вишњићев језик симбола је посебан квалитет наше епске књижевности и могао је настати само у затамњеном простору његових слијепачких видика, и духовној далековидости и објективној условљености догађајима и историјским збивањима којима се посветио и даровао своје прекрасно поетско дјело.

Једна евокација нека заврши ово наше поглавље: принц Томислав Карађорђевић, причао ми је у своје вријеме које није за овај текст, да је са љубављу радио са слијепима у вријеме Другог свјетског рата у Лондону, да је веома цијенио Вишњићеве pjesме, што је нагнало многе пријатеље и поштоваоце да покрену Краљевски књижевни клуб „Карађорђевић“. Чукунунук славног Војда нам је напамет дочаравао Почетак буне против дахија, а његове засузене очи су говориле више од онога што је рецитовао.

*(наставак у
следећем броју)*

О НЕЈЕДНАКОСТИ СРЕЋЕ НА ЗЕМЉИ

Кад погледамо на састав људског друштва, јако нам пада у очи разлика редова и стања, која понега иде врло далеко. Видимо једнога у власти, сили и сјајности и чине му се велике почести, све лети на миг његов, свако се отима да му и пре и боље послужи и покаже своје поштовање; другиј плива у богатству; овај се над гомилом уздигао својом памећу и наученошћу, а онај својом предузимљивошћу; а многи други у смерној и незнатној судбини, у сиротињи и незнању живе без утехе и радости, једва могу да добију толико, колико им је нужно да се изране, па и то добијају од милостиње и прошње. Ох, како нас често збуњује овака разлика стања људског! Мило је нам виђати људе у слави, срећи задовољству и радости, што може бити код слабодушни пораћа завист; али нас горка осећања обумљу кад видимо патњу, оскудице, невољу и крајње сиротовање. Истина, да ни слава, ни богатство не дају човеку оно задовољство, које нас лукаво вара и примамљује, јер се чује често и тамо каогод и код пукe сиротиње жалба на своје стање, на своју судбину и шта више, они који пију задовољство телесно из пуне чаше, чешће се жале и грамзећи за већим вичу, што је благо неправедно раздељено међу људма.

Дакле, шта ће моћи да умири нашу душу, која се тако јако смућује, кад помисли на оваку неједнакост стања међу људма? Слово Божије учи нас, да је судба наша у рукама Божим (Пс. 30 ст. 16), Он нам дели судбину, Господ осиромашава и обогаћава, понижује и подиже, вели оно. Бог назначава једноме, да буде старешина народима, другога опредељава да живи у смерној кући сеоског радника, једноме даје круну и власт, другоме плуг и мотику, једнога чини знаменитим и отвара му поље обширне радње, другога везује за његово огњиште у незнатности, једнога испраћа да путује по бурним и далеким морама и опасностима, а другога обдржава у недрима мирно живеће породице.

По овакоме мудроме опредељењу, Господ обећава и даје свакоме и помоћ, показује и начин да учини што му је определено и назначно. Једноме даје бистру памет, здраво суђење и такав разум, који може се наћи у различним околностима, другоме да-

је снагу телесну, која може издржати тешке послове и радове (Исх. 31,3-5). И тим начином један усрећује се милошћу и даровима, славом и знаменитишћу службе, другог као цвет у пољу нико и не опажа да га има на свету; један вади из дубине морске благо и обогаћава своју кућу, умножава своје имање, а другиј једва има хлеб у својој сиротној колибици или бурдељу.

Овако поређење среће земаљске и дарова међу људма не треба да ожалашћава људе, него да иј још боље увери да Бог милостиво и мудро промишљава о људма. Бог је свима добар и благ, јер Он заповеда да сунце светли и добрима и злима, да киша пада и праведнима и неправеднима. Но као што је у физичкој природи потреба, да нека биља добију већу топлоту од сунца и да иј накваси већа и чешћа киша, а друга биља и не траже велику то-

плоту и њима је доста и неколико каплица росе; па тако је и у царству благодатном, моралном међу људма, да немогу сви подједнако да приме благодатне Божије дарове, који може много да понесе, много му се и даје, а који не може много, него мало, тај нека се с малим и задовољава. У овим приликама, Бог поступа као мудар господар, који мотрећи на верност, оданост и способност свој слугу, поверава једноме веће послове и веће благо а другоме мање, према њиовим заслугама у раду - једноме поверава пет, другоме два, а трећему један талант. И веран слуга унапређује имање своје господару а само неверан, лукавиј и хрђав слуга врећа се што му је мало дато (Мт. 26,14-28).

Овака разлика људског стања долази као последица различне унутрашње и спољашње радње наше, па је она и потешна за обште благостање друштва људског. Обшта срећа не оснива се само од неколицине, него од свију уобште, који улазе у састав обшества или друштва. Може бити да по некиј члан за обшту срећу толико привреди, колико и једна капља чини да се увећа море; али је и та привреда за пуноћу среће потребна и неопходима. Па како се држи ова обшта радња и на што се наслања? Држи се и наслања на узајамну зависност чланова друштва, а зависност долази од личне и спољашње разлике једнога од другог. Дружество је људско налик на многоставну машину, у којој се многе преграде, шрафови и ланци већи и мањи налазе, па су сви одвећ нужни да се може машина окретати, и ако се и најмања алчица и ланчић поквари, стаће и неће моћи радити ни цела машина. Не можемо ни представити себи, шта би било са дружеством, када би сви били једнаки; те потоме уверавамо се да је свако звање у друjestву људском важно и свако је занимање поштено и похвално, ако се врши и ради као што треба и као што зактева обшта срећа. Сетите се како је мала пчелица, али она много ради и уради, јер је благо-

словен труд, кои одвећ много доприноси да се срећа људска развије и умножи (Приче 6,8). Тако и у друштву људском никоје званије, нико занимање и никои труд и рад непонижава човека, кад ради он то по савести (Рим. 2,10). Заслужује поштовање раден сељак, и мајстор или занатлија, заслужује поштовање поштен трговац и дућанија (Сир. 38,25-37). И свакиј грађанин ма које био класе и ма од ког рада и занимања, кои с вољом врши своје послове честно и поштено, чини услугу друштву са своје стране. Старац кои је већ скоро преживио свој век где иде и сади воћку, зашто? Јер се теши да ће деца и унуци његови јести род од његовог труда. Потоме у сваком послу, занимању и званију ма како да се оно чини да је маловажно, човек може наћи утехе и радости, а непрекидно издржавање предузетога рада и занимања, може и наше млађе, нашу децу и унучад усрећити.

Истина неке повластице, почести и користи, које имају и уживају други, привлачу нашу пажњу на себе, а оскудице и невоље, које трпе други одбијају нас од себе, а невоље које ми сами носимо врло су нам тешке и гледамо да тога стања избегавимо. Али пазимо браћо, да нас не преваре очи и да не паднемо у горе зло и да не дођемо у већу невољу променом стања, у коме смо досада живили. Јер се тако спољашњим изгледом превари и прамати наша Ева, те окуси од забрањенога плода, па тим себе, мужа и своје потомство баци у несрећу (1 Мојс. 3). Пазите, па ћете се уверити да се нам чини да је оно боље што нам недостаје. Паметни духовни људи саветују да не дајемо вољу жељама, које порађају очи наше, кад гледе на прелести овога света, кои нами нас да поитамо уживати неку времену сласт, која не само да на скоро престане, него се изврће у горчину коа опет узнемирује и срце и душу.

Наше жеље нису ограничене, ништа иј не може заситити; колико им више дајеш, све се више шире и разграњавају те због тога и драже нас и варају све даље и даље - такве су оне по своме ста-

њу, задовољство и спокојство које као да осећамо кад постигнемо што желимо, само је тек тавна сењка која бежи од нас и утолико више бежи, уколико брже ми трчимо за њима. Боље је дакле да задржимо своју тежњу и наваљивање жеља и окренемо очи на другу страну од онога, за чим трчасмо; па ће тада то задовољство и то спокојство, које не имаћасмо у своме обичном стању и за којим тако нагло и бозобзирце трчасмо, уједанпут бити с нама и као наша сењка свуда пратити нас. Нас узнемирује што видимо да су неки од нас бо-

гатији знаменитији и срећнији, но дајте да погледамо на другу страну, где видимо где, многе и многе људе, кои много горе стоје и носе веће патње и невоље. Неће ли то нас успокоити и задовољити? Ми се мучимо жељом имати и сувише нешто, а где, она браћа, немају ни оно што им је најпотребније, немају ни хлеба, ни крова. Ми тражимо срећу, а они где, незнају како да се избеаве од несреће која иј постиже. Да, ми ћемо тек онда знати добро оценити своје стање, кад га сравнимо са стањем оне своје браће, која стои од нас горе и си-

ротније. Кад је човек сит, онда њему и мед није сладак, а сиротноме и оно што је горко, сладко је кад га има (Приче 27,7) вели Соломон.

Сетимо се, да ће негда доћи време, када ћемо сви морати одговарати правди Божјој за све, што смо овде имали и како смо се тиме користили; па кои је више имао, већој ће и одговорности изложен бити. Но ко се може похвалити, да је радио као што ваља са оним, што му је Бог дао? Не заборављајмо да тамо на ономе свету неће бити окуда овака, као што виђамо на земљи и стање се мења, те срећни на земљи, могу бити несрећни на небу, и први овде, могу тамо бити последњи, а кои беше овде последњи, тамо могу бити први (Мт. 19,30). Опомените се онога примера, кога нам представља Евангелије у проповеди о богатоме човеку и бедноме Лазару. Богат тај човек на земљи уживаше сва блага овога света, пливаше у богатству и изобилију, а бедниј Лазар трпише такву нужду и невољу да неимађаше ни парче хлеба, па шта би с њима обоицом на ономе свету? Лазар благоваше у Рајуса праведницима и с Аврамом, а богаташ мучаше се у пакленим мукама. Зашто? Зато што овде благоваше, а заборављаше сиротињу а Лазар тамо благује што овде сироваше, али и у сиротињи не учини ништа против воље Божије, него с покорношћу сношаше своју судбу, коју му је промисао одредио (Лк. 16,25).

Ево благочестиви християни са каквима мислима можемо ослабити оно тужно осећање, које нас понегда обузме, кад погледамо на грдну разлику стања људиј на земљи, и са тима мислима можемо растерати мрачне погледе на живот наш, кад обратимо своју пажњу на неједнако поделен среће и богатства међу људма. Будимо свагда покорни премудроме наређењу Божијем с нама, гледајмо на свој стање, као на судбу коју је нам Бог одредио подпуно и тврдо верујући, да ће он премилостивиј дати нам баш то стање, које је потребно да се овде боље спремимо за вечну нашу срећу и блаженство на другоме свету!

НАЈТЕЖЕ РОПСТВО

„Изведи из тамнице душу моју“

Постоје разнолика робовања, али се углавном могу поделити на две врсте: робовање спољном свету, људима или ставарима, и робовање унутрашње, свету који човек створио у самоме себи. Ово друго, духовно ропство далеко је теже, пошто човек мирне и чисте савести може и у тамници да се осећа слободан, па чак и многим случајевима и радостан.

Унутрање, духовно ропство самоме себи је нешто најтеже и најопасније. То је веровање заблудам свога ума и свога срца, својих чула и своје ниже, животињске природе. То је затварање човека у сопствену тамницу, подигнуту од најнижих нагона, болесних амбиција, мржњи и искључивости, материјалних и себичних интереса. То је тамница која човека затвори у самога себе, ограђује га од свих других стварности, међу којима су две најзначајније: постојање Бога и постојање других људи. Велики је број таквих примјера познат у хришћанској историји, нашој народној историји, па и у савременом животу. Тако тамновање преживљавали су људи од најстаријих времена све до наших дана. Међу њима је био и значајан број великих мужева, који су доживљавали веома велике духовне кризе, и у горким боловима превазилазили их дубоким и искреним кајањима, преображајима. Међу овима у Старом завету је био псалмопесник Давид, који је своје духовне кризе и искрена кајања опевао у својим псалмима. Они претстављају ремек-дело не само религијске и духовне поезије, већ и јединствен пример духовности и лепоте у светској књижевности.

Давид је био изузетна личност у историји света и свога народа. Стекао је велике заслуге и велику славу, доживео изузетна признања и почести. Али пред самим собом је изгубио унутрашњи мир, доживео је своја многобројна безаконја и преступе, осетио своје духовно ропство самоме себи. „И дух мој клону у мени, узнемири се у мени срце моје“. „Услиши ме брзо, Господе, дух ми малакса, не окрени твоје лице од мене, јер ћу се уподобити онима који силазе у гроб“. „Изведи из тамнице душу моју да исповедам Твоје име, Господе“ (Псал. 141,7). Тако је оплакивао своју судбину

и тако горко доживљавао своје духовно ропство цар Давид у давна времена.

„Господе спаси ме од мене самога“

Није било питање робовања горуће питање само старих времена и људи и старог века. То питање је још далеко масовније и далеко озбиљније и тежи проблем нашега модерног века, наших невоља и наших искушења. Ево неколико стихова једног великог песника нашег времена:

*„Господе, спаси ме од мене самога
Сираино њајим, закључан сам у себе,
Затвореник сам у себи. Нечујем ништа друго
осим свој џлас.*

*Не видим ништа друго осим самога себе.
Поред мене нема ништа друго осим њишање.
Чујеш ли ме.
Господе?*

Спаси ме од мога тела. Оно није ништа друго осим глади, која са хиљадама својих пипака пружених хоће да намири свој незајажљиви апетит. Чујеш ли ме, Господе?

Спаси ме од мог срца. Када ми се учини да је препуно љубави, сазнајем, нажалост да ја волећи друге, уствари волим самога себе.

Спаси ме од мога ума, који је пун самога себе, својих идеја, својих мисли. Он је неспособан за разговор са другима, он говори самоме себи...

Ја сам сам, ја се dosaђујем. Ја сам преморен, мрзовољан, гадим се самога себе. Годинама сам се окретао само око самога себе као болесник у својој грозничавој постељи.

Господе, не могу више ни да нађем врата и да изађем из себе.

Окрећем се као слепац ударајући у зидове своје клијети.

Сав сам израђаван и препун болова.

Господе, покажи ми врата да изађем.

Покажи ми пут и стазу која води у радост и на светлост.

„Господе, спаси ме од мене самога“.

Овај песник је доживео невољу и несрећу свог духовног ропства. Али није доживео духовни препород псалмопесника Давида. Он је молио Бога „да му покаже врата да изађе из самога себе“, али није доживео преображај, није чуо Божју поруку, нити Божји глас: „Ево стојим на вратима и куцам. Ако неко чује мој глас и отвори врата, ућићу к њему“ (Откр. 3,20). Није својим покајањем доживео Давидов преображај. Није стекао „кључ Давидов“ (Откр. 3,7).

Како се долази до овога „кључа“, управо на то питање одговара Христова прича, коју смо чули из данашњег одељка Светог еванђеља.

Био мртав и оживео

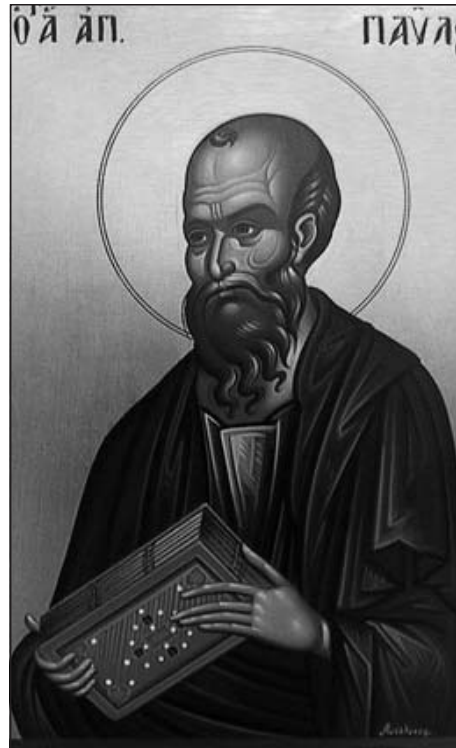
Спаситељ је испричао причу о човеку који је имао два сина. Један је био у свему добар и послушан. Други је затражио свој део од оца и напустио свој дом, отишао у свет и своје имање брзо потрошио „живећи распусно“. Кад је пао у крајњу беду, дошао је к себи", говорећи: „Устаћу и отићи ћу своме оцу и рећи ћу му: оче, згрешио сам небу и теби, нисам више достојан да се зovem твој син. Прими ме као једног од твојих најмника“. (Лк. 15,17-19). И учино је тако. Отац га је примио са великом радошћу. Приредио је том приликом велико весеље, говорећи свима: „Овај син мој био је мртав и оживео је, био је изгубљен, али је нађен“ (Лк. 15,24).

Ову причу испричао је Спаситељ скоро пре двадесет векова, али је она непресано нова и свежа, јер се односи на сваког човека који је у опасности да заблуди у својим мислима, уверењима и поступцима. Веома се често причињавало људима, а исто тако се и данас причињава, да ће бити најслободнији ако изиђу из свих оквира и обавеза према Богу и људима, из оквира својих дужности. Међутим, стално се дешава исто, када човек падне „у тамницу самога себе“ својих најнижих пожуа, нагона, страсти и себичности. Није довољно да после таквог пада у „тамницу“ своје сопствене личности, као блудни син само „дође к себи“, то јест да увиди да је погешо. Није довољно ни само да зажали што је зло учинио, и да се покаје. Потребно је да поверује у милост Божју, у неограничену љубав свога Оца Небеског, и да отвори врата своје душе и свога срца, која је затворио пред Богом, а пред којима Бог стално стоји и „куца“. То је најважније, пошто је то последњи чин у духовном препорођају и преображају човека. То је отварање своје сопствене тамнице пред Богом и пред људима. Наш Спаситељ и Господ Исус Христос свакодневно стоји пред вратима наших срца и „куца“. Човек највише личи на Бога у томе што се слободно опредељује у својим духовним и моралним поступцима. Због тога Бог не врши никада насиље на људску слободу - и не отвара силом људска срца! Стога је потребно да људи доживљавају преображај Давидов, препорођај „заблуделог сина“ и то не само устима већ и срцем да певају и доживљавају Давидову песму: „Изведи из тамнице душу моју, да исповедам твоје име, Господе“. Амин!

О НЕДОСТОЈНИМ ВЛАСТОДРШЦИМА

Питање: Свети апостол Павле тврди да су власти које владају овим светом „од Бога установљене“ (Рм. 13,1). Да ли треба да прихватамо било којег властодршца, владара или епископа који су по Божијем допуштењу постављени у своја здања?

Одговор: Бог у Свом закону каже: „Даћу вам пастире по срцу вашем“ (Јерем. 3,1). Из овога је очигледно да су властодршци, који су достојни власти коју носе, од Самога Бога уведени у своје звање. Други, пак, властодршци који су недостојни свога звања, уводе се у њих по Божијем допуштењу, или по Његовој светој вољи због недостојности народа над којим владају. Ево неколико поучних примера.

Када је Фока Тиранин (Флавије Фока, цар Византијски (602-610), чувен по својим бесрамним и зверским делима) постао цар и када је уз помоћ свог првог министра отпочео са кропролићима, живео је у Константинопољу један монах, човек светог живота и велике синовске храбрости пред Богом. Из једноставности своје душе, он се овако молио Богу: „Господе, Господе, зашто си нам дао оваквог цара?“ Како је у мно-

ге дане понављао исто ово питање, удостојио се Божијега одговора: „Зато што нисам могао да нађем другог, горег од овог.“

Постојао је у Тивиадској области град пун безаконја. У њему је живео неки веома нечестан и покварен човек, радник на хиподрому, који је изненада дошао до неког лажног покајања, па се чак и постригао обукавши се тако у анђелску монашку схимну, али са својим безаконјима није престајао. Десило се да је у то време умро неки епископ тога града. Онда се неком светом човеку јавио Ангео Божији и рекао: „Иди у град и припреми за хиротонију у епископа некадашњег радника са хиподрома.“ Овај је учинио што му је било заповеђено. По рукоположењу, епископ - несрећни варалица, се толико погордио да је почео да верује како је он нека висока личност. Тада му се јавио Ангео Божији и рекао: „Што се гордиш несрећниче? Заиста ти кажем да ниси постао епископ зато што си достојан свештеничког чина, него зато што овом граду приличи само један такав епископ. Бољег није ни заслужио.“

Према томе, ако некада видиш некога недостојнога владара или епископа, не чуди се и не осуђуј Божији Промисао. Знај и веруј да смо предани таквим тиранима због нашег сопственог безаконја и рђавих дела.

*Свети Анастасије
Синаитиј Пајријарх
Антиохијски*

(преузето из часописа „Свети Кнез Лазар“)

*превела са ѓрчког:
монахиња Макарија*

* * *

Свети Анастасије је као врлински монах Синајске Горе у време цара Јустинијана био уздигнут на трон антиохијског патријарха. У време Јустинијановог наследника, цара Јустина, био је оклеветан и прогнан, вероватно на Синај, где је написао многа значајна дела хришћанске граматологије. Најпознатије му је дело „О правим догмама вере“ у пет томова. Питање о недостојним властодршцима је део његове преписке са папом Григоријем Двојесловом, писцем службе Пређеосвећених дарова. (прим. прев.)

Дјечија страна

МАШНИЦА

Пућујемо возом, небо и сунце
Точкови и љуѓе, мири се кроз ѝрозор
И има ливадица са базеном и сунцобраном
Свети возова и облака и сунца
И нашег здравог Бога шћо га волимо
Који је од машинице и од цвијећа.
Ово је ѝоздравак ѝисмо од воза и машинице и
цвијећа и срца
Срце у овом живоћу ѝостоји
И машина и све... цвјећини и љубичице.

Марија Кнежић,
5 год. Вишеград

МОЈ ОДЛАЗАК У ЦРКВУ

Ја у Цркву идем недјељом. На-стојим да то буде са љубављу и радошћу сваке недјеље. Када идемо у Цркву треба да увијек на уму имамо ријечи: „Када у храму стојиш мисли да на небу стојиш“. Док се молим за себе и своје ближње, настојим такође и да се молим за оне који су ми нешто нажао учинили, јер ако не опростимо ближњима увреде неће Бог ни нама наше гријехе опростити. За вријеме молитве гледам у олтар и више пута понављам у себи „Боже, опрости мени грешној“. Молим се за живе али и за мртве да почивају у Рају. Сваки пут послје изласка из Цркве осјећам мир у души. И срећна сам због тога. Вјеронаука нас учи да будемо добри људи, да чинимо добра дјела и да вјерујемо у Бога. Мислим да вјеронауку требамо имати и у средњој школи јер се млади данас одају разним пороцима а вјеронаука би им доста помогла да буду бољи људи.

Најана 14. год.
ОШ „В.Караџић“
Вишеград

НЕДЈЕЉА

Осванула је недјеља. Пробудила сам се срећна и задовољна јер идем у Цркву. На путу до Цркве размишљам да ли ће ми Бог опростити све моје гријехове. У храм улазим са пуно љубави и великим страхопоштовањем и као да чујем глас који ми говори: „Не плаши се, сви сте ви дјеца Божија“. Замолим Бога за здравље своје породице и за све људе широм свијета-да буду здрави јер са здрављем долази и срећа. На крају литургије купим свијећу и одем на гроб мог оца. Свијећу палим са великом тугом и болом који лежи у срцу. Тугом која ће бити ту док сам жива и болом који никада неће престати.

Тијана 14. год.
ОШ „В.Караџић“
Вишеград

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

НАСЛОВ ???

Боже, ја те волим као моје срце. Хвала Ти што си ме створио. Хвала Ти што сам на овај свијет дошао нормалан и здрав. Хвала Ти што чујем и видим и примам. Помози ми да одрастем срећно, да учим и будем добар према свима.

*Ђорђе Пејировић,
11 год.
ОШ „В. Караџић“
Вишеград*

ЈА ПОРАНИХ

*Ја њораних, киша њада,
и сјејтих се чедо Дада,
Њежна лика, њојла, млада,
којим осмјех широк влада.*

*Ја њораних, зора руди,
сада Дада мама буди.
Пројрљао оке мале
да би брже њрољедале.*

*Ја њораних, шуми рјека,
ко да њољед, њоздрав чека.
Да њоздравим чедо Дада,
она њече њосред ѓрада.*

*Ја њораних киша њада,
мир, њишина свуда влада.
Кандило се њихо јавља
ња и оно ње њоздравља.*

*Ја њораних, ња ње волим,
и добром се Бођи молим.
Да ми чува чедо Дада,
данас, сујра и свакада.*

С. Ј. Г.

ВЛАДО И ЂЕД

*Поранио мали Владо,
Да нахрани с дедом сњадо.
Буди ѓеда, сав у жару
Па њробуди баку сњару.*

*Ајде ѓедо јађе блеје,
Сад ће сунце да изђреје
И њјејао кукуриче
И Шаруља ѓладна риче.*

*Подиге се ѓедо лако
Ал се креће све њолако
Сњисла леђа Влада ѓледа
Не њознаје свођа ѓеда.*

*Сњид изједа ѓеда Рада
Сумњиво ѓа ѓледа Влада
Па њоскочи - унук ѓледа
А смије се бака сједа.*

*Снијежи вани цича зима
До њијалице дуђо има
Журно иду сњежић њада
Објелили дјед и Влада.*

*А у њијали чудо њуди
Влада ѓледа Ђед се чуди.
Двије јађе јако мале
На овчици су засњале.*

*Ал ѓле чуда њу у њијали
Скујили се ѓосњи мали
И Шара се ојћелила
И она се облизнила.*

*Скочи ѓедо Владо кличе
Добо дошо њолазниче
Хвала Бођу на дарима
Поносе се диче њима.*

С. Ј. Г.

јер је таквих Царство Божије.

Дјечија страна

О ВАСПИТАЊУ ДЈЕЦЕ

„О гордости и о томе како би родитељи требало да васпитавају своју дјецу“: „...Чим се дијете роди, отац измишља све што је могуће, али не да би уредио његов живот, већ да би га заклетио и одјенуо у златне украсе и одијела. Ма, шта то радиш, човјече? Изволи, па сам то носи, јер, и ти си дијете које још није кушало то безумље, а хоћеш да васпитаваш у њему? Због чега му врат украшаваш? Њему треба савјестан васпитач који би поучавао дијете, а не злато. И косу му пушташ позади као дјевојчици, чинећи дјечака све више сличним жени, чиме слаби његова природна снага јер га од самог почетка преображаваш у љубитеља разнородних претјеривања и утврђујеш у стремљењу према свему што је неразумно и непожељно. Па, зашто против њега кујеш највишу завјеру, зашто ли га нагониш да се заноси оним тјелесним?“

Многи ће можда да се смију реченом, као нечему посве безначајном и ништавном. Али те ствари нису ништавне, већ напротив, веома су значајне. Дјевојка која је у материнској удобности научила да се одушевљава женским украшавањем и уљепшавањем, када напусти очински дом постаје злоћудна и тегибна свом супругу и захтјевна више него сакупљачи прилога. Већ сам вам говорио да уколико постоји тешко искоријењиво зло, разлог за то лежи управо у томе што нико не брине о дјецу, нико им не прича о девствености, о разборитости, о презирању богатства и славе, о ономе што је у Писму обзнањено.

Међутим, ако дјеца од раног дјетињства буду лишена свога учитеља, шта ће онда постати? Јер,

ако се неко од напуштања мајчине утробе храни, његује и доживи старост не чинећи никакве значајне измјене на боље, онда је ријеч о ономе који је од свог рођења научен на такве ствари, а можемо мислити шта све наказно само није урадио? Сада пак свако напреже све снаге како би научио своју дјецу занатима, наукама и краснорјечивошћу, а нико не брине о томе да украси њихову душу.

Нећу престати да молим и преклињем да се прије свих ваших послова посветите поучавању

дјеце. Уколико бринеш о дјетету, докажи то, и нећеш остати без награде. Слушај што Павле каже: „Ако остану у вјери и љубави и у светињи са честитошћу“ (1. Тим. 2, 15). И штавише, ако си познао хиљаде зала, знај да ћеш због гријехова својих доживјети и неку утјеху. Васпитај борца за Христа! Не говорим ти о томе како би да би га одговорио од брака требало да га пошаљеш у пустињу и припремиш за прихватање монашког живљења, то ти не говорим. Желио бих и то наравно, и све бих молио да прихвате то позвање, али, ако се оно сматра тегибним, онда вас нипошто не приморавам на то. Васпитај борца за Христа и од његовог дјетињства, које проводи у свијету, поучи га да живи богобојажљиво и пристојно.

Уколико у још не очврслој души буду запечаћена учења о истинским и непролазним вриједностима, нико их неће моћи изгладити када очврсну, слично ономе што се догађа са воштаним печатом. Ти у њему имаш биће још плашљиво, уздрхтало, које се погледа боји, и ријечи, и много чега другог, што је веома пожељно: па искористи власт коју имаш над њим за оно што је потребно. Ако будеш имао доброг сина, ти ћеш се први користити благим плодовима, а онда и - Бог. Јер, знај, ти се за себе трудиш.

Нека свако од вас - и очеве и мајки - слично умјетницима који с великом пажњом украшавају слике и статуе, брине и о својим чудноватим дјелима. Јер, сликари, постављајући свакога дана слику испред себе, прекривају је бојама желећи да постигну оно што сматрају потребним. Исто тако

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

раде и каменоресци, уклањајући сувишно а додавајући оно што недостаје. Е, тако и ви, слично ствараоцима статуе, искористите све вријеме које имате да направите Богу статуу достојну сваког дивљења: сувишно уклањајте, а оно што недостаје прибављајте, уз то пажљиво посматрајте свакога дана за шта то имају природне склоности и дар, - како би га умножили, и какав имају недостатак - како би га што прије одстранили. Са нарочитом пажњом из њих избацујте сваки повод за разулареност, будући да је склоност према недисциплини више него штетна душама младих. Најбољим се чини, да га прије него што он то искуси, поучиш да буде разуман, да превлада сан, да бдије на молитви, и да све своје ријечи и сва дјела осјењује симболом Крста.

Себе сматрај царем, који има град потчињен себи - душу дјетета, јер душа је уистину град. И као што у граду једни краду а други живе часно и поштено, једни раде а други се баве оним што им пада под руку, исто тако се понашају у души разум и помисли: једни се боре против преступника, попут ратова у граду, други пак брину о свему што је везано за тијело и дом, као грађани у граду, док трећи издавају наређења, попут градских власти.

Према томе, успостави законе у томе граду... и пажљиво посматрај њихово поштовање. Његове границе и капија биће четири чувства, нека тијело буде као зидина, улаз нека буду очи, језик, слух, чуло мириса, ако хоћеш - и осјећај. Кроз улаз ти улазиш, и гледаш житеље тога града, а помоћу тих улазака се кваре и исправљају помисли.

*Свeтiи Јован
Златоуст*

ЈЕДАН ЋЕД

Има један ђед, који сваке недјеље долази у нашу цркву. Он долази бар пола сата прије почетка Службе и поклања се Господу пред цјеливајућом иконом. Затим прилази иконостасу, прави метаније пред иконом Господњом, пред иконом Пресвете Богородице, пред иконом Светог Саве.

Господе, он Те истински познаје.

Неупадљив је: једноставно и сиромашно одјевен, тих, просјед, мало погурен и „искошен“ усљед година и напора, очију плавих и чистих, у које много Неба стаје. Увијек уредан, чист.

Гледам га. Његове молитве прије Службе, које осликавају његову душу, исказују пунину. Видим да их не развлачи неприродно али и да не жури. Та молитва је разговор између двије личности, и оно што он говори је израз оног што он осјећа и реакција на оно што му Саговорник даје до знања. Нема сувишних ријечи, јер није лажни умјетник; нема удешених уздаха, јер он није глумац који је ту ради нас. Он је у разговору, и сваки такав гест би одвратио Саговорника од њега, а тај разговор је једино што он хоће. Ту је Живот који осјећа и за Којим жуди. Ту је Извор Воде Живе и све што жели је да пије.

Гледам уста његова док се изговара ријечи молитве. Господе, као да гледам ватру како букти, и свака ријеч је пламен!!! Један од преподобних Отаца је говорио, обраћајући Ти се у молитви: Сам у мени моли се! Овај човјек се уподобљава Теби сваком рјечју своје молитве. Његова душа жели да Ти се отвори, и сваки њен покрет је у напору да осјети шта је то што од њега тражиш, па да то искаже у молитви. И чини ми се, грешном, да се тиме испуњавају наведене ријечи, и да се тако Ти у њему молиш.

Господе, молим Те, дај ми смирење и молитву као у овог човјека. Подигни ме палог и дај ми наду. Дај ми вјеру скромног ђеда из наше цркве.

Јован Рајцаревић

јер је таквих Царство Божије.

О МУЗИЦИ

Хоћу, најпре, о музици да Вам говорим. Да Вам саопштим коју реч о томе милозвучном Говору Божјем на овоме свету, и на свим световима Божјим. У ранијим вековима људи су говорили о музици сфера, и тврдили да се у васиони непрестано чује нека тајанствена, дивна музика, која својим божанским звуцима испуњује цео бескрајни простор звездани. Мислили су да звезда звезди шапуће речи Вечне Љубави говором само звездама знаним, а тај говор, као говор изнад сваког говора, могао је бити само музика, мелодија нота, нота некомпонованих руком људским, и замишљених ограниченом, заглушеном људском душом. То су симфоније, мислили су наши преци, које су само анђели могли спевати, само њихове обасјане душе могле компоновати и предати звездама, да се дошаптавају кроз мрачне, кроз недокучне даљине звездане. И оне су шаптале, говориле су језиком музике, јединим могућим.

И кад се потомак Адамов, мучен проклетством свога претка, пробијао кроз густе прашуме мука и зноја, кад је душа зашиштала, у вечитој жалости за Изгубљеним Рајем, онда се милост Божја спустила на људе: научила их је музици, песми, тајном говору душе. Тако су песма и музика биле прве утехе које је небо дало земљи, прве, после оне највеће и главне: ... И род женин стаће змији на главу...

Музика оста и данас оно што је била најпре: велико откривење Божје. Гласник лепших светова одређених за човека и за душу његову. Капара тих светова у недоступној лепоти звука, у шареном ткању мелодија, које дочаравају оно што сада немамо, али што нам је спремљено, што нас, припремљено, очекује. А музика, то тихо куцање на врата нашег

срца, храбри нас, теши, доказује да смо заиста створени за лепше, за више, за савршеније и срећније светове, тамо где ће музика бити отворена књига, где ће њени звуци бити део самог живота, не прижељкивања, и наде, и чекања, већ Живота Самог.

*Варнава (Настѿић)
(1914 - 1964.)*

Зато се по музици распознају људске душе. Оне које музици отварају своје капије, те су душе ближе осећању неба, и невидљивих анелских светова. Али, авај, све је на овоме проклетоме свету проклетство и искушење, све је замка души, све је опчињено магијом змије, која пуже и вуче се по свима стварима земаљским, и од свих њих прави клопку за људе. Тако и са музиком. Многи су због ње и душе погубили. То као кад би нам дали прекрасно језеро, зелено и плаво, и пуно златних обала рајских птица. И кад би ми, уместо да уживамо у њему, скочили у њега и задавили и

тело и душу своју. Тако и са музиком. Она је предивни предео, за онога ко има мапу, и познаје стазе и богазе сопствене душе, и ко зна и позна слабост људске природе, отрованост потомака Адамових, неспособних да седе на обали предивног језера зеленог и плавог, већ се отискују с његове меке обале, посуте цвећем, и налазе смрт у хладној води његовој. То је она прастара опасност, која мами, и коју треба познавати, да би постала неопасна. Јер музика није небо на овоме свету, она га само предсказује, издалека на њега указује, и опомиње да се, сада, између нас и неба налази непремостива провалија. Тешко ономе ко покуша својим slabим ногама да је прескочи! Заиста, уместо да остане на зеленој обали језера, и созерцава плаву и шарену лепоту његову, његова ће нога склизнути, и наћи ће свој крај на дну језерском.

Ја се не бојим за Вас, сестре моје дивне. Ви сте обучене у оклоп мудрости и знања, Ваше душе отварају се звуцима божанске музике, али капије њихове остају затворене за све сиренске звуке који вуку на дно језера, које, најпре, омађијају, онда вуку, и напослетку довуку до паклених врата.

Пазите, као што је и сама музика само по површини присутна, приступачна, тако су и ове моје речи о њој само једна далека напомена. Њу треба тихо послушати. Сачекати тајне одговоре. Тада ће донети плода. Ја знам да међу Вама има бар једна душа која ће чути, и чувши разумети и радовати се.

*Из ѿсма
св. исѿовједника
Варнаве (Настѿића)
сесѿринсѿиву
манасѿиура Јаска*

ВЛАСНИЦИ ИЛИ ВЛАСНИШТВО СТВАРИ

„Немојте имати других богова“

Данас људи брину и настоје да набаве што више ствари које пре неколико деценија нису биле ни познате. Маине и направе разне врсте су корисне, јер замењују људске руке и напоре. Оне помажу човеку да савлада разне послове и тешкоће много брже и лакше него икада раније. Такве ствари су добре и корисне, уколико су оруђа у људским рукама. Али користећи се савременом техником, потреба за техничким стварима код људи све више расте и жеља да их набаве што више. Због тога се ово наше поколење често назива и „потрошачким друштвом“. И не само то. Расте и вера у моћ технике, а у исто време људи почињу да осећају све више зависности од својих направа. Утолико више расте и цена ствари. Веома често, стављајући себе у завистан положај, човек постаје слуга, а ствари човекови господари. Уместо да буде власник, човек постаје власништво својих направа. И тако цена мртвих предмета поскупљује у очима људи, а вредност човека опада. Исто тако у очима људи све више Бог-Творац човека и свега што њему служи- постаје све мањи, док из дана и дан мртве ствари постају све више нова божанства. Тако је и у нашем времену неопходно да се човек што чешће сети оне значајне Господње речи: „Ја сам Господ Бог твој... немој имати других богова уз ме“ (2 Мојс. 20,2-3).

На леђима цивилизације

Прича говори о човеку који је много волео и неговао свога коња. Веровао је у пријатељство и крајњу оданост ове животиње. Једнога дана, из жеље да се одмори и разоноди, бацио се са великим поверењем на леђа свога коња и упутио се на шетњу у једну велику и богату шуму. У почетку је све било добро и пријатно. Али у једном тренутку,

због страха од неке звери, коњ се отео контроли свога господара и почео дивљим трком да бежи све даље у густиш оне велике шуме. На крају је збацио јахача са својих леђа и изгубио се у даљини врлетне планине. Дуго је онај човек лутао и на крају, не наставши пута, пресвиснуо у оном беспућу.

Писац који је написао чланак под насловом „На леђима цивилизације“, упоредио је цивилизацију нашега времена са оним подивљалим коњем, који је у беспућу оне велике планине збацио са леђа свога господара. Човечанство је изграђивало овај век са много вере, и са много љубави пело се на леђа савремене цивилизације. Али, на жалост, у великом броју људи су постали работи својих компјутера и машина, својих немилосрдних и сурових творевина. И не само да су постали работи, већ робови својих божанстава. Цивилизација је подивљала и побеснела, и тако добар део људи бацила у беспућа живота.

Цивилизација је изнервирала саму себе, постајући супротност ономе што је та реч у почетку значила. Ова реч долази из латинског језика, по речи која на нашем језику значи уљудност, просвећеност, усклађеност и пристожност.

Пре неког времена у једном нашем угледном недељном листу објављен је чланак под насловом „Уљудите се људи“. Чланак је написао један наш познати научник, академик, професор Универзитета и лекар. Пише о нашој савременој цивилизацији и о масама наших људи школованих и цивилизованих, образованих али без образа, цивилизованих али не уљудних, школованих али не просвећених. Због тога овај писац позива људе: „Уљудите се људи, пошто вам није уљудан разговор и нашањање, ни одело ни песма, ни игра, ни радне навике, нити међуљудски односи“.

Шта ми још недостаје

У еванђелској причи о богатоме младићу говори се како је овај учинио све што прописују „заповести“. Међутим, Спаситељ је својим божанским виђењем ушао у његову душу и сагледао да он више од вере у Бога верује у своје богатство. На питање шта ми још недостаје?" Спаситељ му је одговорио: „Иди, продај своје имање и дај сиромашнима, па ћеш имати благо на небу, и хајде замном“ (Мт. 19,21). Младић је био веома богат и веровао је да му је у имању извор сваког благостања. Био је убеђен да судбина човека и његова срећа више зависе од материјалних ствари, него од јединог правог Власника свих твари, свих појава и свих имања- од Оца Небеског, Створитеља и Сведржитеља свега што постоји на овом свету. Није Спаситељ свима говорио као оном младићу: „Иди продај све имање и дај сиромашнима“. Није тако говорио чак ни својим апостолима, нити својим најближим ученицима, јер они нису били материјалисти као онај младић, који је више веровао у

своје земаљске богове, иако је формално извршавао заповести Мојсијева закона.

„Шта ми још недостаје?“ То се питање данас поставља многим људима, не само неверујућим, већ и многим који себе сматрају хришћанима и да држе „заповести“. Многи међу нама мисле да су „одржали заповести“, ако су с времена на време дошли у цркву, запалили свеће, крстили децу, празновали празнике и крсну славу и дали прилоге храму. Ништа није учињено, ако су поред тога остали поклоници других, лажних богова: новца, имања, положаја, знања, машина и направе разне врсте. Таква врста многобоштва није ништа боља од многобоштва из старих времена и доба примитивних религија.

У наше време нарочито је раширено човекобоштво, обожавање појединих истакнутих људи на пољу политике, државништва, науке и слично. Таква „божанства“ су била у давна времена египатски фараони, римски цареви, а у новије време, Хитлер, Стаљин и други. У последње време, нарочито за младе, постали су права „божанства“ разни глумци, певачи, фудбалери и други забављачи сваке врсте.

Та „религија“ је толико дубоко захватила животе и свести великог дела младих људи, да су многи готови да и своје животе жртвују на „олтарима“ ових својих идола. Пре неколико дана читали смо у једном нашем популарном листу о „Смрти једне звезде“, осамнестогодишње јапанске рок певачице, која је постала, „идол“ великог броја младих не само у Јапану, већ и широм света. Да би поделили осећања и уверења са својом младом „богињом“, од месеца априла ове године па до данас извршило је самоубиство преко стотину омладинаца у Јапану. Поводом овога случаја, који није једини у Јапану, већ чест по читавоме свету, па и код нас, рекао је један од највећих јапанских психолога:

„Лавина коју је покренуло самоубиство путем телевизије, видеокасета, плоча, биоскопа, стадио-

на и другог, те уништавају код младих праве вредности вере и морала, упућујући их свакодневно на нове лажне изворе и на устајале баре живота, које их одводе у ништавило, самоубиства, песимизам и слично.“

Све ово и овакве појаве у свету, као и код нас, доводе нас пред једно важно питање: шта нам недостаје? Од свега што је најважније и што недостаје данас људима, то је да свакодневно слушају глас Божји, и да испуњавају Његову реч, која каже: „Ја сам Господ, Бог твој... немој имати других богова уза ме“. Такође је веома важно да човек свакодневно има на уму и ону другу Божанску поруку светог апостола Јована: „Не посвећујте љубав свету и ономе што је на свету... свет и жеља за светом пролази. Ко пак твори вољу Божју остаје довека“. (1 Јн. 2,15-17).

Остало ће све бити додато човеку благодаћу Господа нашега Исуса Христа, и љубављу Бога-Оца, и причастијем (учешћем) Светога Духа, сада и вазда - кроза све векове. Амин!

О МОЛИТВИ, О ЉУБАВИ, И О ДОТИЦАЈУ СА ОНИМ СВЕТОВИМА

Младићу, не заборављај молитву. Сваки пут у молитви твојој, ако је искрена, сине ново осећање, а у њему и нова мисао, коју раније ниси знао, и која ће те изнова охрабрити, и разумећеш да је молитва васпитање. Још запамти: свакога дана, и кад год само можеш понављај себи: „Госпode, смилуј се на све који су данас пред Тебе изишли“, јер сваког сата и сваког тренутка хиљаде људи остављају живот свој на овој земљи, и душе њихове долазе пред Господа - а колико се много њих са земљом растало усамљених, никоме знаних, у тузи и терету душевном, за којима нико неће зажалити, неће чак ни знати за њих да ли су живели. И гле, можда ће се с другог краја земље уздићи твоја молитва ка Господу за покој душе његове, макар ти њега никако и не знао, нити он тебе. Како ли слатко и умилно мора бити души његовој, која је у страху стала пред Господом, да осети да се у тај час и за њега неко Богу моли, да је остао на земљи човечански створ који и њега воли. А сам Бог ће милостивије погледати на обоје вас, јер кад си већ ти онога толико пожалио, колико ли ће га више пожалити Он, који је бесконачно милосрднији и љубазнији, него ти, и опростиће му тебе ради.

Браћо, не бојте се грехова људских, волите човека и у греху његовом, јер кад ко воли човека и грешног, то је већ слика Божанске љубави, и врхунац је љубави на земљи. Волите све створење Божије, и целокупно, и сваку мрвицу. Сваки листић, сваку зраку Божију волите. Волите животиње, волите биље, волите сваку ствар. Будеш ли волео сваку ствар - и тајну ћеш Божију разумети у стварима. А схватиш ли је једаред, ти ћеш је после неуморно почети познавати све даље и више, свакодневно. И заволећеш, најзад, сав свет васцелом и

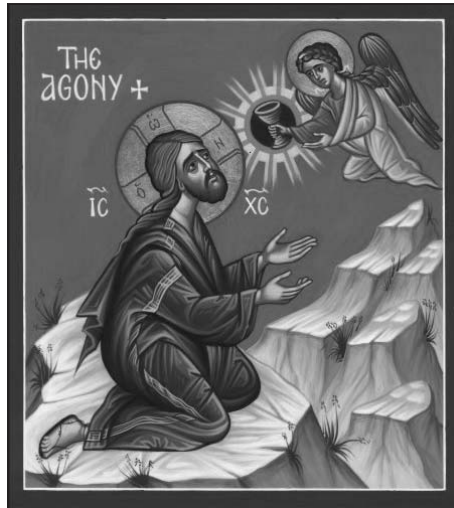
васионом љубављу. Животиње воли-те: њима је Бог дао клицу мисли и ти-ху радост. Немојте им је нарушавати и реметити, не мучите их, не одузи-мајте им радост, не противите се ми-сли Божијој. Човече, не узноси се, не мисли да си бољи од животиње: оне су безгрешне, а ти, са својим вели-чанством, ти само гнојиш земљу сво-јом појавом, на њој траг свој гнојни остављаш после себе, - и то, авај, скоро сваки, сваки између нас!

Децу волите нарочито, јер су она безгрешна као анђели, и живе да би нас раздрагала и усрећила; она живе зарад чишћења срдаца наших, као неки путоказ за нас. Тешко ономе ко увреди дете. Мене је отац Антим учио да децу волим: тај мили и ћу-тљиви човек, кад смо бивали на путу, он је за оне грошиће што нам их је свет делио куповао шећерлеме и ко-лаче, и деци их раздавао. Он није мо-гао проћи поред дечице без душев-ног потреса: такав је то човек био.

Пред понеком мишљу останеш у недоумици, нарочито гледајући грех људски, па се запиташ; „Да ли треба силом побеђивати, или смиреном љубављу?“ Свагда одлучуј овако: по-бедићу смиреном љубављу“. Одлу-чиш ли се тако једаред за свагда, цео свет ћеш моћи покорити. Љубавна смиреност је страшна сила, од свих најјача, нема јој равне на свету! Сва-ког дана и часа, сваког тренутка над-гледај самога себе и пази на себе, да ти изглед буде благо леп. Ето, про-шао си поред малог детета, прошао си љут, са ружном речју, са озлојеђе-ном душом; и ниси можда ни приме-тио дете, али је оно тебе видело, и лик твој, ружан и зао, можда је остао у његовом слабачком и незаштиће-ном срдашцу. Ти то не знаш, међу-тим си можда већ тиме бацио рђаво семе у његову душу, а то семе ће мо-жда и порастати, а све стога што се ни-си уздражао пред дететом, јер у себи ниси одгајио пажљиву и делатну љу-бав.

Браћо, љубав је учитељка, али је треба знати стећи, јер се она тешко

стиче, скупо се купује, дугим радом и после дугог времена; јер волети тре-ба не само случајно и на један трену-так, него насвагда. Случајно може свако заволети. Младић, брат мој, птице је за опроштење молио: то из-гледа скоро бесмислено, али је исти-на, јер је све као океан, све тече и до-дирује се: на једном месту додирнеш, на другом се крају света одазива и разлеже. Нека је безумље птице за опроштење молити! Али и птицама би било лакше, и детету, и свакој жи-

вотињи око тебе, кад би ти сам био бољи но што си сад - макар једну мр-вицу би им било лакше. Све је као океан, кажем вам. Тада би се и пти-цама почео молити, васионом љуба-вљу мучен, као у неком одушевљењу - молио би их да ти и оне твој грех опросте. Цени и воли то одушевље-ње, ма како оно људима изгледало бесмислено.

Другови моји, молитe радост од Бога. Будите радосни као деца, као птичице небеске. И нек вас у вашем делању не буни грех људски; не бојте се да ће он затрти дело ваше, и да му неће дати да се изврши. Не говорите: „Јак је грех, јако је непоштење, јака је гадна околина, а ми смо усамљени и немоћни, сатрће нас гадна околина и неће дати да се изврши добра ствар“. Клоните се, децо, од те боја-зни! Једини је ту спас: узми и учини себе одговорним за сав грех људски.

А то, брате, збиља и јесте тако: јер чим ти себе искрено начиниш одго-ворним за све и свакога, онога часа ћеш увидети да тако и јесте у самој ствари, а да ти и јеси за све и за свако-га крив. А збацујући и товарићи своју рођену леност и своју немоћ на људе, свршићеш тим да ћеш се сатанском гордошћу опасати, и на Бога узроп-тати.

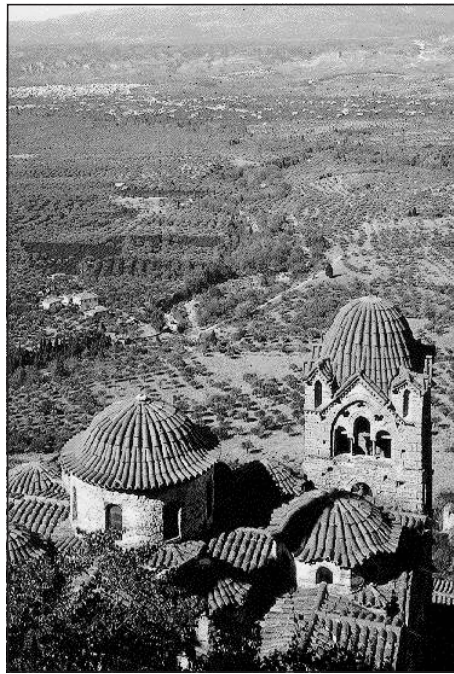
А о гордости сатанској овако ми-слим: нама на земљи је тешко њу схватити, и стога је тако лако пасти у погрешку па се здружити са њом, па још при том држати да нешто велико и лепо радимо... И много шта од нај-јачих осећања и покрета природе на-ше, ми на земљи схватити не може-мо; али ти се тиме не саблажњавај, нити помишљај да ти то ма у чем може служити као оправдање; јер ће вечни Судија од тебе тражити оно што си могао учинити, а не оно што ниси могао; сам ћеш се о том увери-ти, јер ћеш тада све правилно увиде-ти и нећеш спорити и порицати. На земљи пак, збиља као да лутамо; и да нема драгоценог Христовог лика пред нама, ми бисмо пропали и залу-тали сасвим - као некада род људски пред потопом. Много је на земљи од нас скривено, али нам је наместо то-га даровано тајно скривено осећање живе свезе наше са другим светом, са светом горњим и вишим; клице на-ших мисли и осећања нису овде, него у другим световима. И ето зашто ка-жу филозофи да се суштина ствари не може познати овде на земљи. Бог је узео семена из других светова и по-сејао их на овој земљи, и однеговао врт Свој, и никло је све што је могло никнути, и све што је збиља живо, живо је свешћу о додиру с другим та-јанственим световима; ако то осећа-ње у теби слаби и уништава се, онда умире и оно што је однеговано у те-би. Тада ћеш постати према животу равнодушан, па ћеш га чак и омрзну-ти. Ја тако мислим.

Ф. М. Досјојевски

СЛОВО О ЉУБАВИ ПРЕМА СИРОМАСИМА

Занемарићемо, браћо, све што је привремено, и побринуће мо се о вечном благу које нам је обећано. Постарајмо се, док се није смрачило, док се не затвори ова тржница. Начините себи пријатеље богатством неправедном (Лк. 16,9). Задобијмо као своје сведоке многе сиромаше, код њих купимо јелеј и пошаљимо их испред себе, јер управо они продају јелеј за наше светиљке- удовице, сирочад, слаби, осакаћени, хроми, слепи, губави и сви нишчи, који седе пред Црквеним дверима. Приклоните мо их на нашу страну, и они ће Судију помирити са нама. Неће мо се одвраћати од оних који нам приђу, него ће мо их радосно дочекати. Код оних, који нису у могућности да дођу, отићи ће мо и сами. То је још важније од оног првог. Нека се сваки распита у црквама, постоји ли неки сиромаш или путник, а када га нађе нека се постара да га прими у свој дом и успокоји. Нека се свако потруди да приграби сиромаша, пре свих осталих који желе да то учине, јер заједно са сиромашом у кућу улази и Христос, Који је нас ради постао сиромашан: Таквим се жртвама угађа Богу (Јевр.13,16). Ако ће онај, ко прими пророка, плату пророчку примити (Мт. 10,41), какву ће тек плату примити онај, који прима Самога Христа? Очигледно ону, о којој је написано да око не виде, и ухо не чу, и у срце човеку не дође (1 Кор. 2,9). Онај, који у свој дом уводи сиромаша, уводи и Христа Који је рекао: Блажени милостиви (Мт.

5,7). Ко поклања сиромашу, даје зајам Богу (Приче Солом. 19,17). Који каже: Кад учинисте једним од ове моје најмање браће, Мени учинисте (Мт. 25,40). Ко у свој дом прими путника (странца), тај прима Христа, Који о Себи каже да син Божји нема где главу склонити (Лк. 9,58). Све то и слично томе су плодови покајања, венац, похвала и слава хришћана.

Црква Панїанаса у Грчкој

Нека се мудри не хвали својом мудрошћу, ни силни својом снагом него сваки, ко се хвали, нека се Господом хвали (1 Кор. 1,31). Хришћанима је похвала - заповест Господња. Хришћанима је похвала- учење апостола и пророка. Хришћанима је похвача - псалмопојање са умилењем. Хри-

шћанима је похвала - покајање са сузама. Хришћанима је похвала - кротост са безмолвијем, да би се свакоме покоровали. Хришћанима је похвала - да перу ноге својој браћи. Хришћанима је похвала - да своме ближњем кажу: „Опрости ми, сагрешио сам пред тобом!“ Хришћанима је похвала - гостољубље и састрадање. Хришћанима је похвала и спасење - да за својом трпезом, поред сиромаша које хране, имају и нишче, сирочад и путнике, јер Христос никада неће напуштати такав дом. Хришћанима је похвала да не допусте да сунце зађе у гневу њиховом, и да не усну имајући на срцу нешто против било кога. Хришћанима је венац и похвала да трпе недаће и да не негодују. Такав човек ће бити пријатељ онога, што је рекао: Ваша жалост ће се окренути на радост (Јн. 16,20). Хришћанима је похвала да посећују затворене по тамницама, тј. у пећинама, планинама и провалијама земаљским, да их посећују, као Онога што је истинском ученику рекао: „У тамници бежах, и дођосте Ми (Мт. 25,36). Хришћанима је похвала да се свагда сећају Бога и страшног дана Суда. Најзад, зашто да некажемо и оно најважније? Хришћанима је похвала исповедање праве вере, како не би ступили у сагласност и у пријатељство са онима који мисле супротно, него да све до долаза нашег Господа Исуса Христа очувају заповести и завет непорочним, безпрекорним и чистим од сваке јереси.

ОБРАЂИВАЊЕ ДУШЕ НАШЕ

Подвиг је мајка освећења. Од ње се рађа први укус тајни Светога Духа. Душа, која се испрљала телесним страстима, не може да се уздигне у Царство Божије, нити може да се приброји светима. Сузе и пост стварају лепоту душе, којој су украс- врлине. Неволје и тешкоће помажу души у духовном напретку и задобијању врлина. Сви свети, прошпли су пећ невоља и тако су стекли врлине.

Бори се свим својим силама, сећајући се страдања Христових, да би могао да окусиш славу Његову. Јер, ако се разапнемо са Христом и као Христос, прославиће мо се са Њиме. Као што је Христос разапет за грехе наше, тако и ми треба да разапнемо наше страсти и рђаве жеље.

Ко презире људску славу, он ће се удостојити да ужива у слави Божијој. Међутим, да би неко достига ово стање, треба стално да чисти душу своју од сваке телесне жеље.

Да би напредовао у врлини, потребно је да упознаш Бога и да Га заволиш. И све ћеш Га боље упознавати, уколико Га више волиш. Треба да разапнеш своје страсти и рђаве жеље, да би у душу твоју дошла благодат Његова.

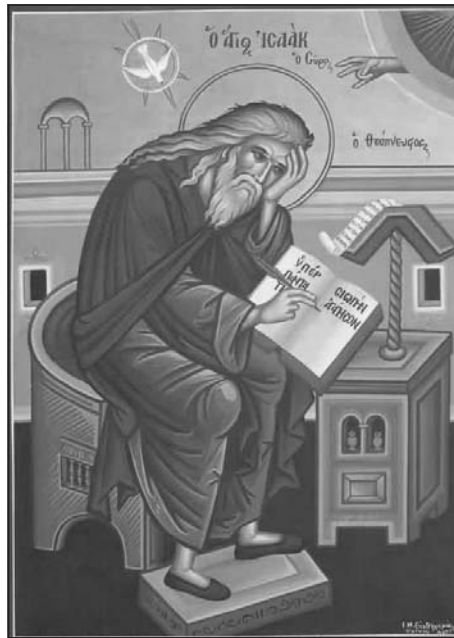
Темељ врлина је смирење. И да би стекли врлине, треба најприје да поставимо темељ врлина, а то је смирење.

Треба да се ослободиш телесних страсти да би могао да напредујеш у врлини.

Напредак у врлини није лака ствар. Потребна је љута борба на много година. Прво да упознамо нашу болест, да поверујемо да смо духовно болесни, и онда да пређемо на лечење. Свети оци нас уче да никада у животу нећемо видети Бога ако не одсечемо страсти. То је прави и једини на-

чин да се приближимо Богу. Блага Небеског Царства не дају се немарнима и онима који немају плод врлине.

Туге, невоље, болести, терет тела, телесне потребе, несреће и сама смрт се савлађује помоћу Божијом. Ова, пак, помоћ ће доћи када се човек бори да стекне врлине.

Подвиг врлине је веома значајан и она се не постиже лепим речима, него трудом, напором и знојем. Блажен је човек који стално напредује.

„Господе, окрени наша лица к Теби и учини да се са гађењем одвратимо од греха“. Дај нам снаге да Те истински волимо и да стигнемо као победници на крај пута овог живота. Оснажи нас, Господе, да очистимо душу нашу од телесних страсти и да стекнемо врлине, тако неопходне да би се неко приближио Теби и сјединио се заувек с Тобом.

Свети Исак Сирин

О ПОСТУ

Заволи сиромаштво Христово, да би се тамо обогатио Христовим божанством. Заволи прекрасни пост, као поштовања достојно и Богоугодно дело. Пост је кочија која узноси на небо. Пост рађа пророке и умудрује законодавце. Пост је добра заштита за душу, поуздани помоћник тела. Пост је оружје храбрих и школа подвижника. Пост одбија искушења, припрема за подвиг благочешћа. Он је пратилац трезвеноумља, узрочник целомудрености. Пост је храброст у биткама, пост гаси силу огњену, пост је затворио уста лавовима. Пост молитву узноси на небо, пост је мајка здравља. Пост је учитељ младости, украс старца, добар сапутник путницима. Тело испосника је часно, а душа драгоцену. Пост је Лазара упокојио у наручју Авраамовом. И ми ћемо заволети пост, да би смо се успокојили у Авраамовом наручју. Клонимо се раскоши и гласног смеха који прати пијанство, мајку разврата. Пијанство не прихвата Господа. Пијанство од нас удаљује Духа Светога. Пост је добро уређење града и добар поредак на трговима. Пост је пут ка покајању, пост је узрочник суза. Пост не љуби свет, ни оно што је у свету. Према томе, нећемо дозволити да нас, док постимо, обузме чамотиња (униније). У свакој цркви, ангео записује оне који посте. Пост не допушта злопамћење. Они пак који у сећању сабирају огорчења и зло које им је учињено, иако се привидно моле и посте, слични су оним људима што извлаче воду а затим је сипају у разбијено буре. Господ не прима молитву од онога, који гаји злопамћење према брату. Господу нека је слава и сила у векове векова. Амин.

НАУЧИ НАС БРОЈАТИ НАШЕ ДАНЕ

Време је тајна

Човек доживљава време на разне начине, али је веома важно како се он понаша према времену. Време је дар Божји који је дао Бог човеку да проживи на земљи. Од човека зависи како га он доживљава. Од тога зависи и његова земаљска судбина. У давна времена говорио је псалмопесник, молећи се Богу: „Научи нас тако бројати дане, да би смо стекли срце мудро“. Другим речима, помози нам, Боже, да се научимо да користимо сваки дан, сваки тренутак у животу. Помози нам да сваког часа учинимо неко добро. Помози нам да се обогатимо сваког дана новом љубављу, новим делима, новим животом у Христу Господу. Научи нас, Госпode, да бројимо наше дане!

По хришћанском схватању време је прилика (каирос), а не случајност (хронос). То је дар који је дао Бог човеку, да га за живота искористи за стицање вечног живота- вечности, која се не мери временом. Бог је човека створио за вечност, створио га је по својој слици и прилици. Пред Божјим очима је

„Хиљада година као дан јучерашњи“ (Пс. 90,4)

Питали су блаженога Августина: шта је то време? Он је одговорио: „Не знам. Време је тајна. О њему се не може ништа сазнати учењем из књига, већ живећи, радећи и доживљавајући време“. Свети Апостол Павле учи: „Ако смо се само у овом животу уздали у Христа, јаднији смо од свих људи“ (1 Кор. 15,19). То значи, ако се човек хвата само за оно што је временско, промашио је живот. Време га баца не све стране као врлетни поток, односи га „као поводњем“, нестаје „као сан“, као „трава која рано вене, ујутру цвета и увене, увече се покоси и сасуши“.

„Године наше пролазе као глас“ (Пс. 90,5-6,9).

У старо време Грци су веровали у једно Божанство које је стајало на путу и сретало људе, питало их да одгонетну неку загонетку. Ко не успе, ово га божанство прогута. И што је више жртава гутало оно је бивало све гладније и про-

Св цар Давид

ждрљивије. Тако и време прогута човека који промаши циљ живота на земљи и пренебрегне задатак који му је Бог поставио рођењем на овом месту. Траћење новца није добра ствар, али ипак може да се поправи и надокнади. Али трћење времена не може да се поправи, јер изгубљено време одлази у неповрат. Спаситељ је рекао: „Бдите и молите се“ (нпр. Мт. 26,41), то јест, будите свесни у сваком тренутку свога живота и молите се, да би сте сагледали смисао живота и да би сте, још у времену док сте у овом свету, доживели вечност

чинећи добро, љубећи Бога и свога ближњег, бојећи се за Божју истину и правду.

Не одлажите за сутра

Један мислилац је рекао: „Јучерашњи дан је чек који је изгубио своју вредност. Сутрашњи је обвезница. Данас је готов новац. Користите га“. Ово исто је рекао свети Апостол другим речима, наиме да је сваки дан „времја благопријатноје“ тј. „најпогодније време“ (2 Кор. 6,2) - прави тренутак да сваки човек учини нешто корисно за Бога и за људе и за самога себе. Тако се кроз цео живот- цео људски век- изграђује и надграђује човекова личност спремајући се за вечност. Та животна школа непрестано траје и завршава се за човека тек на самртничкој постељи. Најважније је да се све уради онога дана и онога часа када је то потребно и када се то може. Има један диван пример из наше историје. У првој половини прошлога века послала је наша Црква на студије духовних наука у Русију једног вредног младића. Чим је стигао у духовну академију, овај младић је на једном картону, који је уоквирио и ставио на свој сто, крупним словима написао ове речи: „Не заборави зашто си овде дошао“. Гледајући стално у овај потсетник, овај младић је непрестано радио, добро користећи сваки часак и тренутак у овоме духовном училишту. Као млад човек стекао је велики углед не само у кругу своје школе, већ се прочуо својим примером веома далеко.

По повратку, у својој двадесет и осмој години, изабран је за епископа наше Цркве, а мало доцније постао је Митрополит српски. Био је то Митрополит Михаило, најзначајнији јерарх (првосвештеник) Српске цркве у 19- веку, који је у своме животу много помогао нашој Цркви и нашем Отачеству. Оставио је за собом велика дела, која користе и нашем поколењу.

О ТОМЕ ШТА ЈЕ СУСТИГЛО ЈЕВРЕЈЕ ЗБОГ ОНОГА ШТО УЧИНИШЕ ХРИСТУ

Има једна прича, популарна по читавом свету, у којој се говори да је најуспешнија парола сатане: „сложите, причекајте, има времена“. Одлагање је нешто најопасније. Одлажући од данас до сутра своје обавезе према Богу, људима и себи, човек стално губи прилику за приликом, које се не понављају. Време тече као поток, односећи собом људску снагу, младост, здравље и могућности, које се никада више не понављају. Тако људи нестају и одлазе без плодова живота, „као ноћна стража“, „као сан и трава“, ношени временом, „као поводом“, вели Псалмопесник (Пс. 90,4-5).

„Тражите најприје Царство Божије“

Ипак није најбитније да човек уради на време све што му дође под руку да ради. Тако раде мрави, пчеле, птице. Потребно је да човек у времену, које му је дао Бог, у својим напорима нешто учини, изабере оно што је најдрагоценије. Потребно је да изабере оно што ће из свог временског живота моћи са собом да понесе у вечност. Потребно је да потчини временско и трошно ономе што је вечно и непролазно. Спаситељ је рекао: „Тражите прво Царство Божије и праведност Његову, а све ово додаће вам се“ (Мт. 6,33). Изнад свих брига, обавеза свих, свих идеала, које човек може да има у овоме свету, најважније је да „врши вољу онога који га је послао у свет и да изврши његово дело“ (Јн. 4,34). А Божја воља је да човек чини стално оно што је добро, племенито, праведно, истинито, да кроз живот иде „са Богом својим“. Ићи упоредо „са Богом својим“ значи руководити се Његовим истинама, начелима Христовог Еванђеља и Његовим примером.

То је најважније, да би човек успио у животу, да би стално и пажљиво пратио своје време, да би, „бројао своје дане“, да би стекао „мудро срце“ и задобио вечни живот. Остало све ће помоћи Отац наш Небески, коме припада хвала и слава и сада и свагда- кроз све векове. Амин!

После смрти Тиберија, власт је добио Гај. Он је учинио многа зла, али највеће патње је нанео Јеврејима. О томе се може сазнати од Филона, који овако говори о томе:

„Нешто нечовечно и страшно било је у односу Гаја према другим људима, а нарочито према Јеврејима. Он је силно мрзео тај народ. Оскрнавио је домове молитве по свим градовима, почев од Александрије, тиме што је наредио да се у њих ставе статуе са његовим ликом... Храм у светом граду, који је био неприкосновен и користио своје право уточишта, он је својим указом претворио у лично светилиште, назвавши га храмом Зевса Новојављеног Гаја“.

Тај писац, у другој књизи свог дела, под заглављем „О добродетелима“ говори о небројеним, тешким, неописивим страдањима која су трпели Јевреји у Александрији у време Гаја. Њега понавља и Јосиф, напомињући да је бешчасће било и над читавим народом у време Пилата, када је учињен преступ против Спаситеља нашег.

Послушајмо шта говори Флавије: „У Јудеју је Тиберије послао Пилата за државног управитеља. Он је наредио да се ноћу донесу у Јерусалим покривене слике Цезара, које Римљани зову знамења. Чим је свануло, то изазва међу Јудејцима највеће узбуђење, јер ко је год дошао близу, на њихов поглед узбудио се као на велику повреду закона, који су забрањивали свако постављање ликова у граду. Постепено је огорчење градског становништва захватило у великим масама и оне у унутрашности, па сви одоше у Кеса-

рију Пилату и замолише га да уклони знакове са Јерусалима, и поштује њихове отачке прописе. Када је Пилат одбио ту молбу бацише се на земљу и остадоше пет дана и ноћи лежећи а да се и не помакоше...“. Ако упоредите то казивање са Јеванђељем, видећете како се убрзо обрати против њих (Јевреја) врисак којим они повикаше пред Пилатом: „Немамо цара осим ћесара“ (Јн. 19,15). Затим Флавије казује о несрећи која их је сустигла: „После тога изазвао је (Пилат) и друге немире тиме што је употребио храмовни новац звани корбан за прављење водовода који је требао бити дугачак 400 стадија. Народ се због тога узрујао, па када је Пилат дошао у Јерусалим окружише његову судачку столицу, галамећи. Но он је био раније обавештаван о намеравању немиру, па је у масу потајно увукао војнике обучене у грађанско одело, наредивши им да не употребљавају мачеве против галамција, него да их нападну бичевима. Када је био дат знак са судачке столице, многи Јудејци изгибоше под ударцима војника, а неке изгазише њихови суграђани кад нагрнуше у бег. Уплашено жалосном судбином побијених, мноштво је ућутало...“. Он казује о многим смутњама и превратима у самом Јерусалиму. По његовом казивању, од тог времена и Јерусалим и сва Јудеја нису знали за мир: устанци, ратови, злочинења, смењиваше једни друге, и на крају опсада веспазијана, која је погубила град. Тако је казнио Јевреје суд Божји због преступа против Христа.

Р. М. Ц.

ЈЕЛИСАВЕТА (I дио)

„Твој народ њосѡао је мој на-
род, и њвој Боѡ - мој Боѡ“
(Рух. 1,16)

Априла мјесеца 1891.године, непосредно након преласка у Православље, овим библијским ријечи-ма обратила се свом супругу Сергију Александровичу Велика кнегиња Јелисавета.

Ко је заправо била света Јелисавета Фјодоровна?

Њемачка принцеза, потоња Света преподобно-мученица Јелисавета Фјодоровна рођена је 1. новембра 1864. године као друго од седморо дјеце у породици Надвојводе Хесен-Дармштатског Лудвига IV и принцезе Алисе, кћерке енглеске краљице Викторије.

Добила је име по Јелисавети Тириншкој, католичкој светитељки из епохе крсташких ратова. Њено одрастање пратиле су разне трагедије њене породице тако да се претворила у озбиљну и побожну младу жену која се, уз то, одликовала необичном љепотом. Њена тајна жеља била је да води девственички живот, што је била и жеља њеног друга из дјетинства Великог кнеза Сергија Александровича, сина Руске Царице Марије.

Као дјеца из владарских породица, морали су да ступе у брак који би одговарао интересима њихових династија. Сазнавши једно од другог за ту потајну жељу, договорили су се да ступе у брак у коме ће до краја живети као брат и сестра. За њихово окружење ово је остало непознато.

Ступивши на тло Русије, као жена Великог кнеза, иако окружена сјајем и богатством задржала је своју скромност и једноставност. Велики кнез Сергије био је дубоко побожан човјек, живио је по захтјевима Цркве, строго држао постове, редовно посјећивао богослужења и често обилазио руске манастире. Јелисавета, иако протестанткиња, свуда је пратила свог мужа. Видјевши његову

радост након примања Светих Тајни Христових и сама је пожељела да приступи Светој Чаши те је затражила да јој набави православно катихизис и тумачење Светог Писма те књиге духовног садржаја како би умом и срцем могла да докучи која је вјера истинита.

Њен муж Сергије никада ни једном рјечју није покушао да јој стави до знања колико силно жели да она прими Православље, препуштајући ту унутрашњу и суштинску одлуку само њој.

Четири године након њиховог девственичког брака, Сергије Александрович је требао да отпутује у Свету Земљу као представник царске породице на освећењу храма свете Марије Магдалине у Гестиманији. Јелисавета га је као у увијек пратила и на том путу. На Гробу Господњем молила се да јој сам Спаситељ открије Своју вољу. Најприје су

посјетили Назарет и Тавор, гору Преображења а потом су стигли у Јерусалим. У подножју Маслинове горе, У Гестиманском врту, осјетивши присуство благодати Божије, Јелисавета је рекла: „Како бих желела да овде будем сахрањена“. Ни слутила није да је изговорила пророштво које ће се испунити 35 година касније.

У Русију се вратила са чврстом одлуком да пређе у Православље.

Не добивши благослов од свог оца за тако нешто, показала је храброст и духовну чврстину, послушавши Христове ријечи: „И сваки који је оставио кућу, или браћу, или сестре, или оца, или ма-тер, или жену, или децу, или земљу, имена Мога ради, примиће сто пута онолико, и наследиће живот вечни“ (Мк.19,29)

25. априла 1891. године над Великом кнегињом извршена је Света Тајна Миропомазања, при чему јој је остало старо име, али не више у част Јелисавете Тириншке, него у част свете праведне Јелисавете, мајке Јована Крститеља.

Ускоро су супружници, након смрти њене рођаке и блиске пријатељице, принцезе Александре, усвојили њено двоје мале дјеце Димитрија и Марију. Велика кнегиња је много времена посвећивала добротворном раду. Обилазила је болнице, сиротишта, поправне домове и затворе. Лик сваког страдалника, болесника, убогог и сиромаша болно се одражавао у њеном срцу. Убрзо је задобила огромно поштовање житеља Москве.

Неколико година касније њена млађа сестра Аликс удаје се за царевића Николаја. У Русију стиже у тренутку када је цар Александар II већ био на смрти. Аликс прелази у Православље и добија име Александра. По смрти оца, Николај је крунисан и тако је почела владавина последњег Руског Цара.

Пријремил:
Најана Глоѡвац

СМРТНИ ЧАС

Ја, убоги, страхујем од смртног часа. Моја душа подрхтава, гледајући на своја дела. Видим нерад своје лењости и потресају се моје кости. Пред мојим очима указао се час разлучења, и кад сам помислио на њега, обузео ме силан страх. Уместо да се радујем, ја сам се још више уплашио, јер ни уз благодат нисам учинио своја дела достојнима. Све, мени сличне грешнике, у време смрти очекује огроман страх. Напротив, свим светима, праведнима и подвижницима, смртни час доноси велику радост. Међутим, тај исти час разлучења баца у велику жалост све немарне и слабе, када се сете свог немара и недостатка усрдности у протеклом времену свога живота. Тада кајање ужасно мучи човека који је овде био немаран према свом спасењу. Мука његовог кајања превазилази чак и сам страх од смрти и разлучења. Напротив, праведни, свети и подвижници радују се у часу смрти и разлучења, јер пред очима имају велики труд свог подвижничтва, бдења, молитве, пост, сузе, лежање на голој земљи и кострет. Њихова душа ликује, јер жуди да након разлучења са телом ступи у спокој. Међутим, долазак смрти је страхан грешницима и slabим људима, који се нису бринули за чистоту свог живота у овом испразном свету. Грешног човека силно жалости час разлучења, и њему није допуштено да било шта каже у своју одбрану, јер се заповест о том часу да је са строгошћу.

Тешко теби, душо! Зшто си немарна према свом животу? Зашто све дане читавог свог живота проводиш у расејаности? Зар не знаш да ће те изненада позвати? Шта ћеш радити тамо, кад си овде немарно живела? Шта ћеш одговорити у своју одбрану, кад станеш пред престо страшног Судије? Зар не разумеш, грешнице, да те непријатељ обмањује? Зар не знаш, расејана, да он из дана у дан поткрада твоје небеско богатство? Буди трезвена, душо, у часу битке! Преклињи Бога, моли

се са сузама! Призивај Бога са скрушеношћу срца, и Он ће ти убрзо у помоћ послати милостивог ангела, и ослободиће те и од само битке и од непријатељске пометње. Потруди се да те час разлучења не затекне у жалости и уздасима, и да не плачеш у векове векова.

У том часу ћеш се свега сетити и, горко јадикуюћи, рећи ћеш самоме себи: „Свакога тренутка сећао сам се свега тога и, прекоревајући самога себе, говорио да ћу преостале дане свог обитава-

Св. праоџац Авраам

ња на земљи провести не грешећи и не одступајући од заповести Божијих, него да ћу свагда с великом усрдношћу чинити оно што је Богу угодно. Сада се пак показује да сам празан човек, који уз себе нема ниједно добро дело“.

Уђи, душо, сама у себе, непрестано се подвизавајући и стално страхујући. Љуби Бога свог и служи Му добрим делима да би те Он, кад наступи час разлучења, затекао спремно и како Га радосно

очекујеш. Размисли, душо, о свом животу и о Божијем призиву. Час разлучења не жалости онога, ко се ослободио од свега земаљског; смрт, међутим, жалости расејаног (земаљским стварима) човека. Жалости грешника, жалости лењивца који је био немаран да учини што је Богу угодно. Жалости користољубивог, који је своју душу свезао световним (мирјанским) бригадама. Жалости богаташа, јер се противно својој вољи разлучује са овим светом. Жалости очеве, јер их разлучује од љубљених чеда. Жалости светољубца, јер их са сузама раздваја једно од другог (човека и свет). Сви се они жалосте у смртном часу, јер су везани мирјанским бригадама. Зашто би уздасала и жалостила се ти, душо, која си слободна од света и која си се одвојила од његових брига? Назвала си се слободном, и увек буди таква, одважно корачај по путу Божијем, спремно творећи оно што је Богу угодно. Ако се свесрдно привежеш за Бога, никада се нећеш плашити смртног часа, и убрзо ће ти се смрт и разлучење са телом преобратити у радост.

Спаси ме, Дуготрпеливи, спаси ме, Сине Божији, безгрешни Христе, и подари ми, Спаситељу, помисао на живот, како никад у свом срцу не бих имао другу помисао осим оне да свагда савршавам Твоју вољу, уз благодат која ће садејствовати мени, грешном. Тако ћу бити спреман да радосно корачам у заветима Твојим, да корисно употребим оне новчиће које си ми дао Ти Сам, небески Царе, да се на Твојој њиви, Спаситељу, сатворивши добру трговину, удостојим Твоје похвале, и да се, када доћеш, одважим да чистог срца кажем: блажен сам због Твог доласка, Владико! За свадбу бесмртног Женика обуци ме у достојно рухо, које сам задобио Твојом благодаћу! Запалићу и светиљку коју ми је подарила Твој благодат, Христе, и Твоје дуготрпљење. Радосно ћу Ти поћи у сусрет, прослављајући и благосиљајући бесмртног Женика, да би ме удостојило да будем сапричасник праведних и светих, који су Ти у векове угодили. Амин.

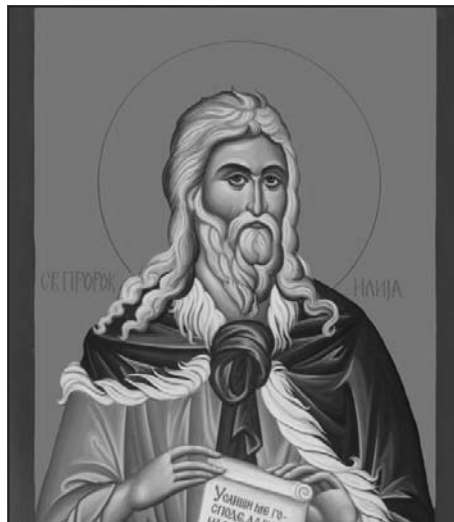
ПРАВИЛНИМ УПОТРЕБЛЕЊЕМ ЗЕМАЉСКОГА ИМАЊА, МОЖЕ СЕ ДОБИТИ НЕБЕСНО БЛАГО

Господ Бог као добар домаћин надгледа и обрађује своју Цркву за то, да би од нас као од урађене њиве добио плод. Због тога он чува нас од пропасти и једнако побуђује и учи нас да чинимо добра дјела, док је још време и док је оно у нашој власти; јер кад се сврши време, које је одређено да се чине добра дјела, настаће време у коме ће се давати за та дјела награде.

Знајмо дакле браћо, да кад настане време, у коме ће сви мртви воскреснути, тада у Царству Небесном ни ко ти не ће рећи; удели хљеба сиротињи, која гладује, јер тамо неће тада бити гладни. Нико ти неће рећи одени нагог, јер ће сви бити одевени бесмртношћу. Неће ти се рећи - странага прими у свој дом, јер ће тада сви живити у своме правоме отечеству. Неће ти се рећи: посети болестника, јер ће бити сви здрави а неће бити болестника. Неће ти се рећи: сарани умрлога, јер ће бити сви живи и нико неће умирати. Уобште рећи, тамо у будућем веку неће имати нико потребу да му ове услуге чинимо, те због тога нећемо имати прилике да ова добра дјела чинимо; јер ће тада бити и трајати вечно спокојство и ничим непо ремећена радост. А да не би на овом нашем веку заборављали дјела милости; често допушта управитељ света Господ да трпе невоље праведници у тој намери, да би добили прилику чинити добро људи богати и да земаљским богатством чинећи дјела милости слугама Божим - праведницима, заслуже себи место у вечном Његовом Царству, преко богоугодни молитава ови праведни душа.

На оваке ме мисли навела свештена књига о царствама, у којој

се пропева и казује за пророка Илију. Нема никакве сумње, да је Господ могао изранити га за време глади сам, како га је и пре тога ранио преко гаврана, који му је јутро вече доносио рану, па и сам пророк Илија могао је себи добавити ране по милости Божијој, кад је то учинио и слабој жени. Али да би била прослављена побожност

ове сиротне жене, Господ јој гле пошилије у госте пророка свога, да га она нарани, пошилије тада баш када ова сиротна жена сама ништа нема и тек што нија с децом умрла од глади. Јер као што пишу ове свештене књиге, Илија је дошао овој удовици онда, када она бјаше изишла из куће да нађе два дрвцета, ка која би могла испећи малиј лебчић од брашна што јој је већ последње било. Чудно је то, што се ова сиротна удовица сусрела с Божим човеком баш онда, када је тражила два дрвцета. Ово се није догодило случајно, него по наређењу промисла. И жена је овде прообразовала Цркву, а почем два дрвцета састављају кад се прекрсте крст, то је, значи она тражи-

ла оно, одашта зависи вечан живот. Ето у каком се станњу надила ова сирота удовица, када јој Илија каза заповед Божију, која му је дата, па је уверио, да она чини што јој он каже недвоумећи, ма да јој предстои да и она мора скоро умрети од глади. Али где је Господ казао удовици, да она нарани Илију (3 Цар. 17,9)? Јер се не види, да је Господ к њој пошилијао пророка, који би јој објавио вољу Божију, да она оно што има да, те да нарани гладнога слугу Његовог, ко би је убеђавао и уверио да се нимало не страши невоље и ко би јој обећао, да ће добити натраг све што она потроши на слугу Божијег Илију. Не дознаје се ни то, да јој је ангел казао напред да ће јој у госте доћи Илија и који би јој заповедио да га дочека и нарани. Господ није истина речима заповедио овој удовици да то она учини; али је он покренуо у њој таква осећања, која су је склањала да чини оно, што је корисно за душу, и тако је он склонио њу да ово добро учини, каогод што је он заповедио црву да подгризе корен оне тикве, под ладом које одмараше се Јона (гл. 4 ст. 7). Па зато када јој Илија рече да она умеси за њега хљеба од брашна што јој је још тако мало за једну шаку заостало; она је одма нимало не противећи се учинила, што јој пророк рече и радо је наранила слугу Божијег зато, што је Бог, који га је њој послао, склонио да то учини. Она је за ову услугу и била награђена тако, да је имала једнако и брашна и зејтина за сво време глади, док се Господ несмилова, те пусти кишу на земљу. О, како је благословена и срећна овака побожна сиротиња! И кад је на земљи још ова сирота удовица за своју побожност и по-

корност Божијој вољи добила награду; то зар је не чека велика награда на небу, у вечном Божијем Царству?

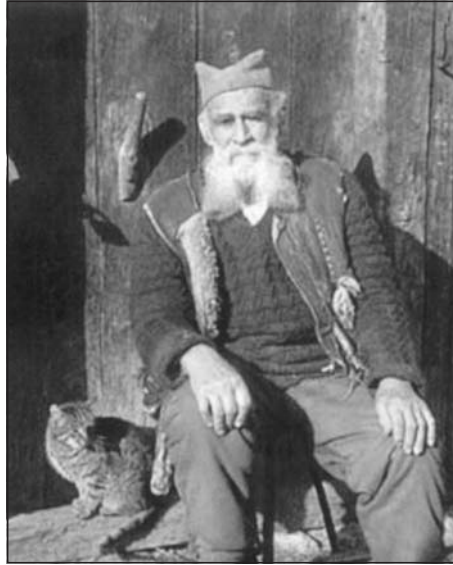
Но знајмо благочестиви христијани да награде за добра наш дјела, ми не треба да изгледамо и очекујемо овдје. Јер је овај наш на земљи живот одређен да у њему чинимо добра дјела, да сејемо а плод или род од тога што овде сада сејемо, ми ћемо радостно сабирати у будућем животу, као што вели Св. Писмо: „Умножио си народ, а нијеси му увеличао радости; али ће се радовати пред тобом као што се радују о жетви, као што се веселе кад дијеле пилјен“ (Исаија 9,3). Када би ова удовица за ово своје добро дјело била награђена само овде, она не би била толико срећна, јер не би од семена, што га посеја колико треба добила плода; почем она награда, да има за време глади брашна и зејтина само је привремена награда. Него оно што јој је Бог учинио за неко време, предсказало је награду која ће вечно трајати. Тамо ћемо сматрањем и служењем Богу добијати духовну рану, која никада кроз све векове неће нестати као што и ова услужна удовица имађаше земаљску рану за сво време глади. Такву ћемо награду добити за наша добра дјела! Такву награду да очекујемо од Бога за наша богоугодна дјела!

Па зато делећи сиротињи, ослони се на вољу Божију, па тражи и очекуј од Господа награду не земаљску, него више небеску. Сејмо браћо, сејмо усрдно не бојећи се да нам неће родити, сејмо с трплењем и негубимо духа онда, ако по вољи нашој скоро не сазрева оно што смо посејали, знајући, да ће негда морати сазрети и ми ћемо добити одтуда ране, којом ћемо се у Царству Божијем вечно ранити!

*Митрополит
Михаил, 1866.*

ЧАЂО

Додијало ропство и пакости. Превршила дара мјеру. Осии бегови и аге, не знају више шта ће, сеире и измишљају, себи сласт, сиротињи муку, подсмјех и пакост. Траже да прва ноћ са младом, када се Србин ожени, буде њихова. Србима дошло до грла. Препунила се чаша и прекипјела. Често

сијевне нож. Присједне Турцима похлепа и безобразлук. Отурили се хајдуци у планине. Страх овладао друмовима, касабанама и кулама. Из беглука и аглука често пребјегну смионији младићи и почну све изнова. Из Црне Горе од зулума и јарма турскога утекао младић као вила. Ведар и насмијан. Стасит и наочит. Није убио Турчина, али није хтио ни да трпи зло. Стигао у Биљин. Стигао младић у пуној снази, двадесета му година, мисли зреле, озбиљан, само одјећа на њему сиромашна. Богу се редовно моли. Спреман и вољан да помогне. Због добрих дјела брзо је придобио наклоност сељана. Сви су о њему похвално говорили.

Тог дана у Биљину је био вашар. Весело и лијепо сабор какав је само у Биљину могао бити. Ту су готово сви род и сродници. Сви се воле и поштују. Сви у једном колу играју. Заиграо и тек пристигли младић. Стасит, усправан, поносит, преплиће нога-

ма и надиграва све друге. Нико тог дана није могао добацити камен до даљине коју је он само одједном бадио. У трци је стигао први, а да се није ни ознојио. Тек је у трци коња, узјахавши на зека на, показао да му премца у овом крају и мјесту нема. Како је он освајао прва мјеста тако је радозналост и љубопитљивост све више расла. Одједном су сви зборили само о непознатом странцу. Како му ни име нису знали, можда због црног изгледа његове одјеће, а више из зависти, прозваше га Чађо. Тог дана и на том сабору, обећа Чађо и завјетова, да ће се ожени из овога мјеста да би ту остао и стекао пријатеље. Тако је и било. Иако је на женидбу чекао дуго, јер је дао ријеч да ће сачекати да се роди и порасте кћер човјека који му је честитао на побједама, онога првог дана и сабора.

Чађа није могао нико побједити, јер се отегло и његово момковање. Знали су сви да је вриједан и штедљив, па су неки једном пресрели Чађа по вратку из града. Пошто га нису познавали, када су срели чађавог домаћина нису ни посумњали да је то чувени домаћин. Тек када је пројахао и прошао далеко испред њих, схватили су да их је преварио његов изглед. Дукате, који су били под седлом, нападачи нису пронашли ни узели. Тако је Чађо надмудрио пљачкаше.

Бог му је подарио потомство и наградио његову смиреност и мудрост. Често и данас помене се Чађо, највише због његовог карактера и врлина које је имао. Потомци га помињу са диком и сјетом, а други због његове мудрости и истрајности, ради примјера и дивљења.

Често нас изглед превари. Не можемо судити о човјеку по изгледу и сјају његовог одјела, нити на основу спољашњости. Човјек је душа жива. Саздан по „слици и прилици Божјој“, а саткан моралним и хришћанским врлинама и особинама. Такав је био и Чађо.

М. В.

ИСТИНСКА СЛУЖБА

(наставка са 25. стране)

- Ах, ви, оваки и онаки! викао је он, лупајући ногом о земљу: - та ја ћу вас све... А знате ли што ја могу учинити. Могу вас све стрпати у тамницу, ако овога часа не станете продавати човечно храну! Овога часа ћу из града дозвати чету војника! Чујете ли ви?

И за доказ своје моћи, пустио је неколико врло јаких псовки.

Пазар се препадне, и цене се спуште на меру редовну. Тај мали докторчић радио је у опште необично јуначки. Он је видео да ће његови добровољни помоћници сустати, јер је њих свега тројица, а правих болесника више од тридесет. С тога почне тражити старе бабе, и њих упућивати да буду болничарке.

- Е, Бога ти, и онако узалуд квариш воздух, говорио би он у тој прилици. Зашто? Бојиш се заразе? Бојиш се умрећеш? Чудна ми чуда! Ако умреш, сахранит ће те, иструлићеш, црви ће те појести, и то је све! Хајде, хајде! Немој се шчињати!

Сељацу су га веома миловали; особити су га волели што онако ошто уме да псује.

- Верујте ви мени, да многи сељак само од тога оздрави! - говорио је он Ђирилу. - Чује своју рођену псовчицу, па му се душа обрадује и прене!

Ђакон Обновљенски нађе Ђирила чак на другом крају села. У кући, у коју је ушао, бејаше мрачно. На њега удари неки болеснички задах. Он опази две групе. Једна, у којој беху доктор и Нада Алексијевна, нешто намештаху код високога кревата. Ту је под опаклијом лежала жена у годинама, устуривши главу назад, и заклопивши очи. Доктор је имао посла с термометром. Ђакон стане жмиркати не би ли видео Ђирила, али га не нађе. Тада он погледа на другу

групу. Поред пећи је лежао шипарац од својих десетак година, покривен неком женском хаљином. Ђирило га је држао за руку. Ђакон приђе к њему. Погледавши у сина, он се престрави од похуђалости и бледеће лица његова. Ђирило је сам лично на болесника.

- Ђирило! тихо му рече он готово на само ухо, и кад Ђирило диже главу и погледа га, ђакон ману главом. Ђирило остави болесникову руку и

устаде. Он пољуби оца у уста.

- Видите ли, оцо, шта је ово у нас? Страх Божији! рекне он и, обрнувши се доктору и Крупејевој, додаде, ово је отац мој, предобра старина!

Доктор се диже и пружи ђакону руку, Нада Алексијевна му климну главом, и добро га погледа, као да би хтела размотрити црте лица његова.

- Да ижиђемо на часак! - рече Ђирилу ђакон.

Ђирило узнемирен, и изиђоше у авлију.

- Видиш, ја нисам сам дошао; и ташта је твоја ту... Она се веома љути, а и жена је твоја врло незадовољна.

- А ви? упитаће Ђирило: - јесте ли незадовољни ви?

- О мени није реч. Протиница, Ана Николајевна, хоће да води твоју жену и сина...

Ђирило се замисли за часак, као да би хтео промислити: је ли то добро, или ружно. По том рече: - Ако ће, то је добро што ће она отићи, њима ће онамо бити боље. Овде је оскудица и неспокојство. Кад се ово сврши Мура ће доћи.

- А зар теби, Ђирило, неће бити тешко?

- Неће, одсечно додаде он: - неће ми бити тешко.

Ђакон седе на банак пред кућом, а Ђирило уђе у кућу. Старац напусти мисао да одвраћа сина. Тон, којим је говорио Ђирило није остављао никакве наде. Видело се да је он сав прожет том својом дужношћу, и никакве прилике, никакви лични, макар и претешки губици, не би га могли отргнути од посла кому се предао свим бићем својим. И чудновата ствар! Дотле потресен и узнемирен, сада, видевши се са сином, он се на један мах умири, баш као да га је победило синовље прегалачко лице, његова мирна беседа.

Удубен у мисли, ђакон у један мах опази да је још неко сео на банак поред њега. Он погледа на суседа. То бејаше стари старац, сав сед, са смежураним лицем, с мутним старачким очима. Он је плакао и утирао је сузе своје песницом.

- Е, мој деда! Зашто плачеш? Бог је милостив, - рече ђакон желећи га утешити.

- О, миленко мој, није зато; не плачем зато ја, проговори стари поцепаним гласом, не могући слабим очима ни разликовати ко седи до њега. Од радости плачем, миленко мој, од радости!

- А чему се, деда, радујеш?

- Христови се људи јавили на земљи, ето чему се радујем! Као год некадашњи мученици. Ето наш попа:

тако млад, а каква дела твори. Ах, ах! Осамдесет ми је година, милан мој, а таквога попа видео нисам. Прави посланик Божији!... Анђели, нису људи!... Прави анђели... И знаш ли, милане мој кад такве људе гледаш, и грешити је срамота!... Анђели, анђели!...

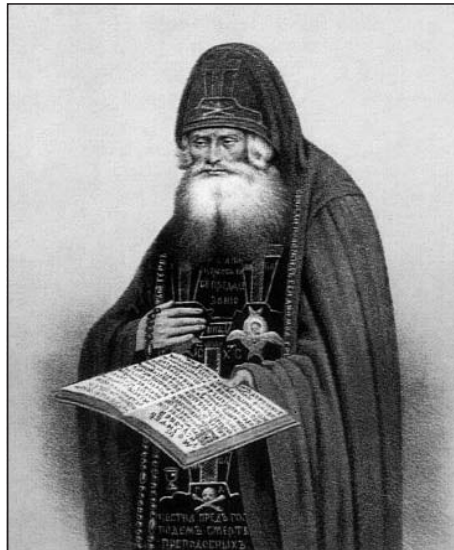
Старац се крстио, и плакао. Раздрагани ђакон једва уздржа своје сузе.

Кад се он и Ђирило вратише у црквену кућу, тамо бејаше све пусто. Ђирило уђе у спаваћу собу, погледа на орман, с кога су биле однесене све ситнице за Мурину тоалету, погледа на детињи креветац, на ком лежаше го душечић, и неко чудно осећање стеже његове груди. „Отићи и без опроштаја! у мислима кораше он Муру: - како смо далеко ми једно од другог!“

С оцем је говорио мало. Ђакон се журио да га смести да спава. Гледајући на његове ватрене очи и на грозничаво сухе губице, он се јако плашио за Ђирилово здравље. „Тешко мени, теби живота нема, нема!“ - с тугом је мислио он далеко после пола ноћи, седећи поред узглавља Ђирилова. Мислио је и о том: од куд његовом сину тако пламена душа? Мати му је љута, зла жена, а он - страшљив и забрављени сиромашак. Ето Назар је са свим другојачији, па и Методије још од трећег разреда мисли како би добио добро место. „На кога ли си се ти метнуо, сине мој?“ у мислима питаше старац, не смећући очију с бледога лица Ђирилова. А Ђирило је спавао тврдо после четрдесет осам сати упорнога рада.

Бејаше дан натухтен. Три не велика звона у Луговској цркви одјекиваху тај дан некако веома свечано. Црква бејаше дупке пуна народа, чак и у порти беше мало места. Толико народа долази цркви само о Вскрсу. После тешке седмице, дође недеља. Тада су у селу људи већ били дахнули душом. Знање доктора Сапошкова, енергија Ђирилова, која је одушевљавала и

покретала на рад оно добровољаца што се нађоше, а и издашност г-ђ Крупејеве - учине своје. Ђирило је служио службу. Никад до сад парохјани га нису видели такога какав бејаше тај дан. Јако похуђао, с упалим образима, блед, он се чињаше у свештеничким одежама нешто више него дотле. Уморан радом тешке седмице, он је корачао лагано, а молитве је читао развојетно изговарајући сваку реч. Глас му је био тих, али је у цркви била така тишина, да се лепо могла чути свака речца његова.

свештођорац
јеросхимонах Јован (крјуков)

У цркви бејаше и Нада Алексијевна. Она је такође била бледа, и веома похуђала. Поред ње је стајао и с чуђењем гледао све што се збива у цркви црнооки детић. Крупејева њега никад пре није доводила у цркву. Али тога дана баш је хтела да и он види како Ђирило служи, и како се народ Богу моли. Ђакон Обновљенски стао је за певницу и помагао Дементију. Не далеко од певнице стајао је доктор Сапошков који је држао да је његов посао већ свршен, и тај дан се спремао да се врати у град.

Служба се сврши, људи почеше излазити из цркве, али се не разила-

жаху кућама, већ стајаху у порти. Сви су нешто чекали. У цркви не оста нико од парохјана. Само су Крупејева и доктор ошекивали докле се скине Ђирило, јер је Нада Алексијевна молила њих обојицу да у ње ручају. И писарица је позвана била на ручак, али, као жена стиљива, бејаше се склонила у једно тамно угло, не усуђујући се стати напоре до с њима. Отац Симеун, и Дементије пословаху штошта у олтару, а стари ђакон чекаше за певницом. Најпосле, Ђирило изиђе из олтара, поздрав се са спахиницом и с доктором. К њима приступи и старац, а и писарица изиђе из угла, и сви се упутише да изиђу из цркве.

Ђирило иђаше напред. Тек што он прекорачи праг, у тренут ока, с неколиких стотина глава слетеше капе, у гомили оних људи зачу се неки најасни ромот, па се затим све утиша. Ђирило се устави, изненађен том неочекиваном сценом, а уставише се и други што иђаху за њим.

Сад се гомила малко растави, и из ње се издвоји висок, танак, сух старац, с оштром са свим белом ретком брадицом, с малим очима и малом ћелавом лубањом. Погнут, он се опираше на дебео штап, на врху кога бејаше прекрстио обе своје шаке.

- Оче, попо! - викну он задрхтаим али јаким и развојетним гласом, и ту глава његова задркта: - Оче попо! и сва друга господо! Господ посла невољу на нас и, са своје сиромаштине ми вам немамо чим платити! А како ми осећамо, ето нека вам цело село каже како осећамо! Једно ћу само казати: овакога попе, и оваке господе мора бити, да до сада на свету није ни било, нити ће бити. Ето како ми осећамо!

Старац подиже руку и својим старим рукавом обриса сузе.

(наставак у следећем броју)

О ЛАКОМ БРЕМЕНУ ХРИСТИЈАНСКОМ

Ходите к мени сви који сте уморни и обтерењени, и ја ћу вас одморити...

(Мт. 11,28-30)

Кога милостив Спаситељ призива к себи овим одвећ милим гласом? Милост је Божија тако велика, да се благочестиви Христијани и нама дарује и овај глас милости, тиче се и нас, па ето зове и нас јадне грјешнике - ходите вели Господ, к мени сви. Пуно љубави његово добро срце никога не тера од себе. Све који су уморени мукама смртоносне владе грјеха, све који су обтерењени тешким бременом проклетства за грјех зове Он к себи, јер Он спасава од грјехова, Он избавља од проклетства, обећавајући свима, који се само искрено Њему обраћају са злог пута грјеха који води пропасти зове све себи, почем је Он извор среће, живота, добра и спокојства. Ходите к мени сви, који сте уморни и обтерењени и ја ћу вас одморити, успокоити. Ово обећава сам Син Божиј, који је вечна истина, и који истинитост и верност обећања свога потврди својом пресветом крвљу, коју Он проли за спасеније свега света на крсту.

Дакле видите браћо и сестре, да човеку нема ни спокојства, ни истините радости донде, док се он свим срцем не обрати Господу и Искупитељу своме. Тежак је терет грјеха, који мучи, и бреме које убија стои на души грјешника све донде, док он кротко и смерно не узме на себе благ јарам и лако бреме заповедиј Исусови, које су у Евангелију.

Живот, радост, срећа и спокојство је наше само у Богу. Преблаг створитељ света, зато је и створио човека и дао му је живот са разумом, да га усрећи и уведе у блаженство, где би уживао све радости, зато му је и дао то преимућство образа и подобја свога, да би га ближе довео до престола свога, где би могао уживати све милине и среће рајске. Туге, жалости, невоље, патње, пропаст и смрт нису могле изићи из животноне деснице Отца Небеснога. Њи је родио грјех који каљајући

душу човечију, разлучава је од Бога - извора среће и добра, јер он недопушта да грјешник ужива оно, што и праведник. Тужан грјешник налик је на путника, који падне у руке пустаија и хајдука, јер и њега везују, свлаче, пљачкају, одузимају му тежњу и осећање за правду, чистоту и невиност, које добродјетели јарко сјаше у њему, лишавају га славе и као израњеног и изубијаног остављају га тек да је жив. У тако јадном и жалостном стању показује се грјешник, тако га представља у Евангелију сам Господ Исус Христос. Такво је мучно и бедно положење свију људиј, који изгубише образ и које напусти Бог да раде по својој злој вољи: јер сви сагрешеше и изгубили су славу Божију (Рим. 3,23), вели апостол Павле.

Па овако мучно, погубно и жалостно стање људско пролази небеса, долази до милостивог срца Небеснога Отца, и гле, једнородниј Син Божиј, оставља престол своје славе, силази на земљу зато, да потражи и спасе оне, који пропадоше, да извади душе наше из пропасти, у коју их свргну грјех, да их покрене и ојача опет да раде праведно, да живе свето, да излечи њиве смртне ране животноном крвљу својом, да им дарује помоћ благодатне своје силе да точно извршују Божије заповеди. И овај милосрдан Спаситељ пушта свој љубезан глас, који зове заблудивше и грјешнике: ходите к мени сви, који сте уморни и обтерењени, и ја ћу вас одморити!

Сладак је одмор после умора, вели премудриј, и ово је истинито у свима погледима на живот. Зато и Спаситељ зове све људе да се труде и раде док је још томе време - узмите на себе јарам мој а сбаците са себе несносан и мучан јарам робовања грјеху, вршите заповеди моје, па ћете наћи покој душама своима. Јер ћете се тиме, што вршите Божије заповеди и вером својом повратити извору од кога истиче живот, спокојство, срећа, радост, блаженство, поврати ћете се Богу без кога нема ни покоја, ни радости, ни утјехе. Наћи ћете покој и онолико уколико верујете и вршите Божије заповеди, добија ћете нове силе Св. Духа, које ће вас ојачати да напредујете у светом, побожном и добродјетелном живљењу. Наћи ћете покој, јер са Искупитељем нашим, који је узео на себе тешко бреме наши грјехова, вршећи Његове заповеди, победи ћете грјех и постати достојни да уђете у блажено Царство славе и радости вечне. Не само на земљи, него и на небу нема другога места, где би ми могли наћи право спокојство срца и душе. Наша је душа тако створена, да само у Једноме Богу може наћи истинито спокојство и срећу. Када би нас звао строг и суров господар и хтео да метне на рамена наша тешко бреме, онда би се ми могли плашити; али гле, зове нас Спаситељ наш, који је пун кротости и љубави, па зар Њега да не послушамо? Помислите који може бити милостивиј од онога, који ето положи душу своју за спасеније наше? Па хоће ли такав премилостивиј Господ, да метне на леђа наша тешко бреме, које ми не би могли носити? Заповеди Његове нису тешке, вели апостол Јован, али због тога што немамо тврде вере и топле љубави, оне се нам чине да су тешке. Зар су птици тешка крила на којима лети по ваздуху? А тако ни истинитоме христијанину не могу да буду тешке заповеди Божије које су у Евангелију, вршењем којих душа наша као на крилима узлеће на небо. Овако је апостол Павле док је још у животу био на земљи узлазио до трећег неба. Ово лако бреме примила је на себе и св. Параскева

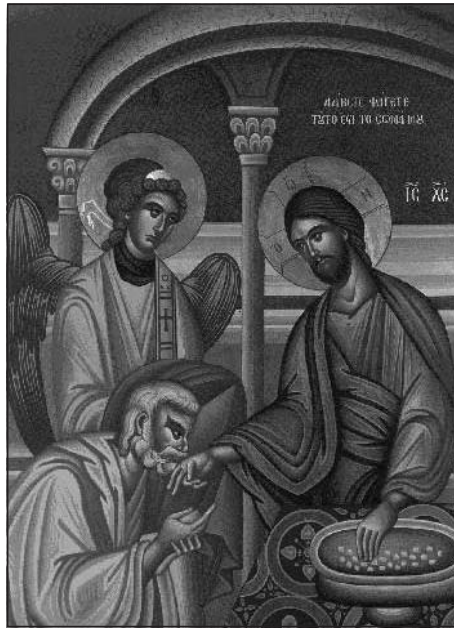
У ВЕЗИ СА ПРИЧЕШЋИВАЊЕМ

још од ране своје младости и верно га је носила за сво време свога испостничког живота. Па гле, како се на њој извршише велика обећања Божија. Спаситељ је рекао, да је дошао зато, да људи имају живот и да имају оно што је више и боље од живота. Ово ће се обећање извршити подпуно на небу кад се после страшнога суда уведу у блаженство вечнога живота сви кои верују у Христа и кои вршише Његове свете заповеди; али је Господ и овде сво? угоднике прославио не зато, што би то потребно било самим праведницима и угодницима Божим него што је то нужно а подкрепљење наше вере и надежде. И гле, слаба тјелом а јака духом и вером преподобна Параскева, оставља угодности светске и домаће, као чист суд излази у пустињу и шуму, ту и дању и ноћу пребива на молитви и размишљајући о величини љубави Сина Божијег к недостојном роду људском, као Марија египетска и Варвара великомученица савлађу? женску слабост тјела, јер чистоћом, богомољом, вером, надеждом, љубавију зачуди све људе, кои у гомили долазаху да иј она учи, да се за њи Богу моли. Избегавајући славу и похвалу од људиј, она све даље иђаше у усамљена места да Богу служи у тишини и самоћи где као праведница предаде Богу своју душу. И Бог опет за нашу корист изнесе затим нетрулежне свете мошти њене на јавност, које и данас целокупне почитају у Јашу у саборној цркви, куда долазе верни и по благодати Господа добијају милост Божију заступањем богомољке свете Параскеве, која је за време свога земаљског живота верно носила лако бреме заповедиј Христови.

И нас све зове Господ да носимо верно ово спасоносно и лако бреме, које смо са вером у Христа примили; па не затварајмо своје уши за овај глас, не ослабљавајмо у ношењу благог јарма и лаког бремена заповедиј Божи, да би могли наћи покој души својој и овде усред невоља, трудова и патњи земаљског живота, а задобили би покој и онога света у радостима вечнога блаженога царства, по молитвама преподобне матере наше свете Параскеве!

*Мийројолић
Михаил, 1866*

1) Одлазити што је могуће чешће на литургију, и за време њеног вршења стајати у чврстој и светлој вери у жртву Божију која се тада свршава. Тајна Тела и Крви Господње за хришћане је и храна и жртва. На литургији се не причешћују сви, нити се причешћују увек, али се жртва приноси од свију и за све. Због тога су сви дужни да учествују у Литургији - са вером, са болном скрушеношћу због грехова, са понизним припадањем Господу, Који Себе прино-

си на жртву као Агнеца за живот света. Већ само живо сазерцање ове Тајне снажно оживљава и буди дух. Вера и скрушеност увек доносе очишћење греха, а неретко и скривени Господњи дотицај човековог срца, којим се оно наслађује и оживљава - а то је својеврсно причешћивање у духу.

Дотицај Господњи слађи је од меда и шећера и више крепи од

свих укрепљујућих духовних средстава. Али ваља имати на уму да је он у потпуности дар Божији, и да од самог Господа зависи када ће га, коме и како подарити. Хришћанин треба да га прихвата са страхом Божијим и радосћу, веселећи се ако га се удостоји; али не треба се напрезати да до тога дође, не измишљати могуће начине за постизање тога, не испитивати да ли је до тога дошло и да ли је оно што се осећа заиста дотицај Господњи. Ово препоручујемо да би се избегло преузношење и да би се предупредила преласт.

2) Ако не можеш да будеш у храму, час када се свршава свештена и Божанска жртва немој оставити без уздисаја и обраћања Богу; ако можеш, стани на молитву и учини неколико поклона. Страшне појаве у природи сву твар нагоне на дрхтање: тако бива код грмљавине, земљотреса, силне буре. А у тренутку свршавања Божанствене жртве у храму се дешава нешто најстрашније, најузвишеније и на земљи и на небу, али се то чини невидљиво, духовно, пред лицем Безграничног Тријединог Бога, Светих Ангела и свију чинова Небеске Цркве, пред оком вере свих који се подвизавају и који живе на земљи; то се дешава невидљиво, али због тога не мање реално. Стога онај ко верује у Господа не сме да ове тренутке оставља без пажње. А када их се сећамо, самим им сећањем разгорева се дух и вазноси ка Богу, чиме се и привлачи благодат.

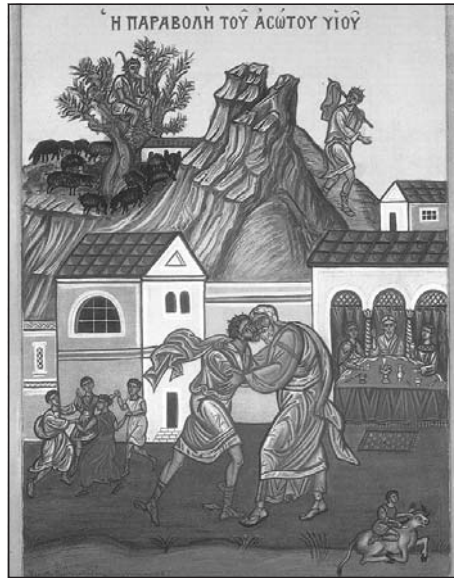
О ПОКАЈАЊУ

Господ, Који са недара Очевих низије и учини Себе путем спасења за нас, Блаженим и Божанственим Својим Гласом учи нас покајању, говорећи: „Нијесам дошао да зовем праведнике на покајање но грешнике!“ И још: „Не потребују здрави љекара него болесни!“ Ако то кажем ја, можеш ме и не послушати. Али ако каже Сам Господ, зашто га омаловажаваш, не марећи за живот свој? Ако си постао свјестан да ти је у души рана од помисли и дјела твојих, зашто не мариш за скривене ране своје? Зашто се бојиш Љекара? Он није бездушан, а исто тако - не несасрадалан ни тврда срца. Он никако не користи жељезо нити жестоке љекарнице нити болна места пали. Господ само ријечју лијечи. Ако захтједнеш да Му дођеш, знај да је препун добра, препун милосрђа. Он је тебе ради са Недара Очевих низишао. Тебе ради се оваплотио - да би Му приступио без страха. Тебе ради је постао човјек, - да би твоје тешке ране исцјелио. Са великом благошћу Господ те призива к Себи.

Приступи, о грешниче, исцјели се без муке. Збаци са себе бреме греховно, принеси молитву и сузама ороси ране загнојене. Јер, овај Љекар Небесни, Љекар Благи, сузама и уздисањем ране исцјељује. Приступи, грешниче, к добром Љекару, сузе Му принеси, оне су лијек најбољи. Јер, баш то је и угодно Небесноме Љекару - да се свако сопственим сузама излијечи и спасе. Дејство тога лијека не почиње тек након дужег узимања, он рану не зацјељује постепено, него те (цијелог) исцјељује одмах. Љекар очекује да угледа твоје сузе. Приступи, не бој се! Покажи Му рану своју и са њом заједно принеси му и лијек - сузе и уздахе своје.

Ето, отворена су врата Покајања! Постарај се да уђеш, о грешни, док ти се не затворе! Он неће дати времена твоме немару. И сама врата, видећи те тако безбрижног, неће чекати да се твој нехај настави. Зашто си замрзео живот свој, несрећниче? Шта је више од душе твоје, човјече? А ти, грешан,

омаловажио си је! Та, не знаш, љубљени, у који ће час Небесни Љекар заповиједити да се затворе врата Његова Љечилишта. приступи, молим те, гледај да се исцјелиш. Господ жели да твојим покајањем обрадује војску небеску, Сунце је већ достигло час свога смираја, и само тебе ради још оклијева - да би стигао до обитељи небесне.

Зар ћеш дуго нечистог свога непријатеља трпјети, бестидно испуњавајући његову вољу? Он жели да те у огањ свргне! Ето за шта се он стара! То је Његов дар онима који га воле! Он увијек ратује са свим људима, поражавајући их злим и нечистим жељама, и он, нечисти, до очајања доводи оне што су му се покорили, одрвењује срца, исушује сузе, да грешник не дође у скрушење. На сваки начин бјежи од њега, о човече! Осећај мржњу и одвратност незлобиву према ономе што је њему драго. Тако одговни лукавога, тако бежи од коварнога, јер је он човекоубица од искони и до краја. Бјежи од њега, човјече, да те не погуби!

Послушај, љубљени, блажени глас који ти свкодневно говори: „Ходите к мени сви уморни и обременени и ја ћу вас одморити. Узмите јарам мој на себе и научите се од Мене, јер са Ја тих,

кротак, милостив и смирен срцем, и наћи ћете спокој душама својим!“ Господ ти најављује успокојење, и из дана у дан живот обећава. Приступи, и не бој се! Благи Владика ни за чим нема потребе, Њему није потребна обвезница свих твојих грехова. Он је прибежиште од свију зала, лијечи ране и дарује живот у изобиљу, као Благи; драге воље прима оне који се уз Њега приљубљују; као Бог Величанствени, Које је све унапријед знао, Он зна све наше мисли и, ако Му ко долази ради исцјелења, види срце и све усрђе његово. Када онај ко Му приступа, води постојано благочастив живот, тада се Сам Бог Благи, по Својој благодисти, одмах даје њему који Га тражи, и прије него што човјек узведе поглед ка Богу, Бог му говори: „Овдје сам“; и прије него што Му се прближи, отвара Свје скривнице пред искатељем; и прије него што Га човјек за то замоли, измирује се са њим; и прије него што се помоли, удостојава га милости. Зато што то захтијева и жели љубав Божија. Она не оклијева да услиши оне који заиста прилазе Богу. И не прекоријева нечастивог који му опет долази, ријечима - „зашто си толико времена служио ђаволу и добровољно презирао Мене Владика?“ И не истражује Владика колико је времена протекло, но гледа само на смирење, сузе и уздисања онога ко припада к Њему. Зато што све зна унапријед, као Бог и Саздатеља наш, Он нам одједном опрашта све гријехе, сва сагрешења у мислима и дјелима, и наређује да се грешнику донесе првоздана одјећа и још прстен на десну руку, и свим Анђелима заповиједа да се радују поновном проналажењу грешникове душе.

Блажни смо сви ми, људи. У нас је Владика кротак, незлопамтив, благ, сажалив, милосрдан, дуготрпелив, и сваки пут нам опрашта наше несреће, ако то смо желимо, Јер, ево Он дозива, ево - дуго трпи, ево - подаје нам сва блага Своја у овом и тамошњем животу, ако хоћемо.

*Свети Јефрем
Сиријски*

О БЕЗБРАЧНОМ ЖИВОТУ

МИРЈАНИН: Како ће хришћанин знати да ли је способен или неспособан за безбрачни живот? По моме мишљењу, то питање мора да баци у велику бригу свакога ко намерава да ступи у монаштво.

МОНАХ: Способан је - онај који хоће (Мат. 19,12). Како је човеку у непорочном стању било стављено на вољу да пребива у томе стању или да изађе из њега, тако му је и по обновљењу природе остављено на вољу да усвоји обновљену природу у свој њеној развијености, или да се окористи њоме само у извесном степену који је неопходан за спасење, или пак да остане у стању пада и развије у себи палу природу. Обновљење природе је дар Искупитељев. Стога сваку јеванђелску врлину ваља добровољно изабрати, те ће је Христос као дар подарити ономе ко је жели. Добра воља се доказује тиме што човек принуђава себе на врлину, а ова се опет да измолити од Бога прилежном и стрпљивом молитвом. Ниједна јеванђелска врлина (добродетељ) није својствене палој природи: подвижник мора на сваку од их да присиљава себе и сваку да испроси од Бога смерном молитвом, сједињеном са плачем срца. Као и остале јеванђелске врлине, безбрачни живот се бира добровољно. Борба с тежњама пале природе и обуздавање тела подвизима доказаће искреност те добре воље, а дар чистоте измолиће се од Бога сазнањем неспособности пале природе за чистоту и пламном

молитвом, пуном умиљења. Господ ће ниспослати дар Свој, осењујући човека божанском благодаћу, која мења и обнавља природу. Објашњавајући на овај начин човекову способност за безбрачни живот (Мат. 19,12), блажени Теофилакт Бугарски за-

Св. Игњатије Брјанчанинов

кључује своје објашњење следећим речима Господа: „Сваки који иште, прима; и који тражи, налази“ (Мат. 7,8). Размотрите она житија светих у којима је описан подвиг светитељски против пале природе, па ћете увидети да су сви свети из обичног стања у којем је човек неспособан за безбрачни живот прешли у стање којем је безбрачје својствено тек после

усиљене борбе против жеља и нагона пале природе; још ћете увидети да су им главно оружје били молитва и плач; увидећете и то да се нису само девственици уклонили од неопходности брака, а удовци од његовог понављања, већ су се и најразвратнији људи, препуни страсти, који себе испрљаше преступима и свезаше и оковаше греховним навикама као ланцима, отргли и узлетели к нетрулежној чистоти и светости. Понављам вам: у Новозаветној Цркви има на хиљаде хиљад девственика и девственица, непорочних удоваца и удовица, прељубника и блудница који се претворише у сасуде целомудрија (здроумља, невиности, чистоте) и благодати. Ово огромно мноштво доказује неопориво да подвиг целомудрија не само што није немогућ него и није тако тежак како га представљају теоретичари који о њему расуђују без опитног знања, без знања које нам прибавља наравствено предање Цркве. Ти теоретичари расуђују и закључују - да кажем отворено - из свога разврата, из слепог и упорног предубеђења, из мржње према монаштву и уопште према православном хришћанству. Право писаше преподобни Исидор Пелусиот светом Кирилу, патријарху александријском: „Предубеђење не види јасно, а мржња је - потпуно слепа“.

*Св. Игњатије
Брјанчанинов*

(одломак из књиге „Азбука православног живота“)

О ПОСЛЕДЊЕМ ВРЕМЕНУ

Од око 1900. године, па до средине XX столећа, људи тога доба постаће такви да ће се једва моћи препознати. Када се приближи време Антихристове доласка, разум људи помрачиће се од плотских страсти и само ће се бесчашће и безакоње разрастати. Свет ће бити непрепознатљив, измениће се изглед људски, захваљујући бестидности у одевању и чешљању неће моћи јасно да се разликују мушкарци од жена. Ти ће људи бити дивљи и зверски сурови због саблазни Антихристових. Неће бити поштовања према родитељима и старијима, љубав ће нестати. А пастири хришћански, епископи и свештеници, постаће људи сујетни који савршено не разликују десни пут од левога. Тада ће се хришћански морал и предање изменити. Међу људима ће нестати скромности и челомудрија, а зацариће се блуд и распуштеност. Лаж и среброљубље превазићи ће сваку меру, а тешко онима који гомилају благо. Друштвом ће загосподарити блуд, прељуба, мужелоство, тајна дела, крађе и убиства.

И у то будуће време, захваљујући сили огромнога злочинства и распуштености, људи ће се лишити благодати Духа Светога коју су добили на Светом Крштењу, а уједно ће изгубити и грижу савести.

Цркве Божије остаће без богобојажљивих и благочестивих пастира и тешко онима хришћанима који остају у свету и који ће савршено изгубити веру, пошто ће бити лишени могућности да ма од кога виде светлост познања. Тада ће се они удаљавати од света, тражећи у свештеним прибежиштима олакшање од душевних страдања али свугде ће наилазити на препреке и тегобе. И све ће то бити последица тога што ће Антихрист успети да загосподари свима и да постане владар целе васелене и што ће творити чудеса и невероватна знамења. Он ће уз то дати порочну мудрост несрећном човеку, тако да ће овај начинити таква открића да може један човек са другим да разговара са једног краја земље на други. Тада ће људи летети по ваздуху као птице и прошетаће морским дубинама као рибе. И када све то достигну, бедни људи ће у удобности проводити живот, не знајући, несрећници, да је то - обмана Антихристове. А он ће, зликовац, захваљујући човековој сујети тако усавршити науку, да ће то људе скренути са пута и привести у неверовање у постојање Троицког Бога.

Тада ће Свевлаги Бог, видећи погибао рода људскога, скратити дане ради оних малобројних који се спасавају, јер ће Антихрист хтети да саблазни, ако је могуће, и изабране... Тада ће се изненада појавити Мач казне и убиће Опсена и слуге његове.

Свешти Нил Мироточиви

СЈЕЋАЊЕ

Молим Ти се драги Боже за
Рајско насеље нашој драгој

† Александри

Александра, јагње Божије, голубице мила, у Бога се надам да си с Анђелима, и у Мајку Свету да си нам у Рају.

У нашим срцима увек си ти, лепота наша и љубав и понос наш. Вечно нам живи.

Молим Бога, и Мајку Свету да услише молитву ову.

Волимо те Александра.

Твоји најдражи

СЈЕЋАЊЕ

Дана 21. јануара 2007. године навршава се пет година туге и бола од када остварио смо без драгог сина, оца, супруга и брата

† Драга Тотића

„Сјећања трају, вријеме пролази, а твоја љубав и доброта нас прате.“

Никада те неће заборавити твоји најмилији: синови Милан и Јово, супруга Миленка, отац Милош, мајка Милева, сестра Драга, сестрићи и остала родбина.

СЈЕЋАЊЕ

† Љуба Ђерић, рођ. Планинчић (22.12.2000 - 22.12.2006)

Душе њраведника су у руци Божијој и неће их се доићи невоља.

Драга мајко, увијек ћеш бити у нашим срцима.

Породица

СЈЕЋАЊЕ

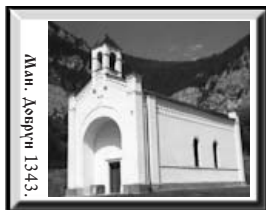
† Јела Васиљевић

23. децембра 2006. навршава се година дана од смрти наше баке

Твој осмјех памти од нас свако, волимо те наша добра бако.

Твоји најмилији

**На насловној сѝрани: Комплекс „Дражевина“ у изградњи
Храм Светог Николаја и Народни дом**

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 34

ЧЛАНОВИ ХРИШЋАНСКЕ ОМЛАДИНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ИЗ ЗЕНИЦЕ НА САБОРУ ПРАВОСЛАВНЕ СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

03.10.2006

Благословом Његовог Високопреосвештенства Митрополита дабробосанског Г. Николаја, чланови Православне хришћанске омладинске заједнице из Зенице учествовали су на Првом сабору православне омладине Републике Српске и Федерације БиХ, који је одржан у манастиру Озрену од 28. септембра до 1. октобра ове године.

Сабор, који је окупио 64 представника из 13 омладинских организација, организовала је Светосавска омладинска заједница Епархије зворничко-тузланске, у сарадњи са Српским сабором Двери, уз благослов Његовог Преосвештенства Епископа зворничко-тузланског Г. Василија.

Током Сабора, чланови ПХОЗ из Зенице размијенили су искуства са светосавцима из Републике Српске, а договорено је умрежавање и по-

бољшање сарадње међу српском православном омладином у цијелој Босни и Херцеговини.

Православна хришћанска омладинска заједница из Зенице благодари Високопреосвећеном Митрополиту Нико-

лају на његовом архипастирском благослову за учешће на Сабору, а организатору срдечно захваљује на топлини и гостопримству.

Јереј Бојан Глишић

ОСВЕШТАНИ ТЕМЕЉИ НОВОГ ХРАМА У ФОЧИ

17.10.2006

На празник Покрова Пресвете Богородице, 14. октобра ове године, у Фочи су освештани темељи новог храма, који ће бити посвећен Светом Сави првом српском архиепископу.

Чин освешћења извршио је Његово Високопреосвештенство Митрополит Дабробосански Г. Николај, који је потом, уз саслужење више свештеника, служио Свету архијерејску Литургију. Кум освештаних темеља био је начелник општине Фоча г. Здравко Крсмановић, који је уједно и предсједник Одбора за изградњу овог храма.

Обраћајући се присутним вјерницима, Митрополит Николај је рекао да ће „задатак и циљ ове школе побожности бити исти као и код некадашњих, давно порушених храмова у овом древном мјесту и оног манастира, који је био на овој мјесту. И онда и данас, наша мајка Црква упућује многобројне поруке Јеванђеља Христовог. Подижући овај храм, вјерници ће у њему духовно одмарати своју душу и тијело, и из њега односити духовне радости у своје домове. Још да нагласим: ако би се у било чијем молитвеном мјесту, па и овоме, људи усмјеравали на мржњу, непријатељство, завист једни према другима, или на било који гријех према Богу и бли-

жњем, онда нам ниједан и ничији храм не треба.“

На крају бесједе Високопреосвешћени Митрополит је поручио: „Истрајте у памћењу да су ваши преци били најсрећнији и најјачи не када су били најбогатији, већ када су били најбољи, најсложнији и када су били највећи родољуби и богољупци. Истрајте у борби против сваког зла и искушења. Истрајте у чувању своје свијетле историје. Истрајте у части и поштењу, у части и чистоти родољубља, чојства и јунаштва.“

До 1501. године у Фочи су постојале двије цркве, док је на мјесту гдје је започета градња храма Светог Саве био манастир. Све те богомоље Турци су срушили и Фоча је била без цркве све до 1857. године, када је саграђен храм Светог Николе. Тај храм је изван града, с веома лошим прилазом, тако да се одавно почело размишљати о градњи нове цркве. Земљиште за нови храм освештано је 11. маја 1998. године, док су темељи изливени током септембра и прве половине октобра ове године. Пројекат новог фочанског храма израдила је пројектна кућа „Линк“ из Београда, а главни пројектант је био архитекта др Предраг Ристић. Средства за изградњу храма обезбјеђиваће се добровољним прилозима вјерника.

ЧЛАНОВИ ХРИШЋАНСКЕ ОМЛАДИНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ИЗ ЗЕНИЦЕ ПОСЈЕТИЛИ ДОЊУ ГРАДИНУ

26.10.2006

Благословом Његовог Високопреосвештенства Митрополита дабробосанског Г. Николаја, чланови Православне хришћанске омладинске заједнице из Зенице посјетили су, у недељу 22. октобра ове године, спомен подручје Доња Градина.

Ову посјету стратиштима српског народа и поклоњење српским новомученицима из Другог свјетског рата, организовала је Светосавска омладинска заједница Епархије зворничко-тузланске, а на основу статута који је усвојен на недавно одржаном Сабору православне српске омладине у манастиру Озрену.

Прије посјете спомен подручју, поклоници су присуствовали Светој Литургији у манастиру Моштаници, а затим се упутили у Доњу Градину гдје су саслушали историјат логора и прочитали Акатист Пресветој Богородици. Потом је посјећен Драксенић, а на темељима цркве у којој је пострадао око 600 Срба одслужен је мали помен. На крају поклоничког путовања посјећен је Дракулић и спомен храм за 2300 српских мученика, страдалих од усташког ножа 1942. године.

јереј Бојан Глишић

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО У ПОСЈЕТУ ЊЕМАЧКОГ АМБАСАДОРА

26.10.2006

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај примио је данас, у својој резиденцији у Сарајеву, новоименованог амбасадора Савезне Републике Њемачке, Његову Екселенцију господина Михаела Шмунка.

Митрополит Николај је господину Амбасадору најприје пожелио добродошлицу и Божји благослов за успешан рад на овој веома одговорној служби, а потом је високог госта упознао са историјом Митрополије, те животом Српске православне цркве у Босни и Херцеговини, наглашавајући проблеме с којима се сусрећу православни свештеници и вјерни народ у Федерацији БиХ.

Током посјете, ријечи је било и о положају православне Цркве и њеног народа у Босни и Херцеговини, враћању имовине, обнављања храмова те раду Међурелигијског вијећа, за које Митрополит истакао да се, захваљујући његовом постојању, црквени и вјерски поглавари у Сарајеву ослањају се једни на друге

у плановима за побољшање свеопштег стања у земљи и труде се да буду примјер за углед свима. Господин Митрополит је, такође, упознао Амбасадора Шмунка са радом православних богословских школа, као и с недостатком добре воље код одговорних људи у граду Сарајеву за враћањем зграде Богословије, истичући да је то прави примјер неравноправности православног српског народа у Сарајеву и Федерацији БиХ.

Господин Шмунк је, на крају разговора, захваливши домаћину на срдчаности и отворености, обећао да ће Амбасада Њемачке размотрити могућности за помоћ при обнављању унутрашњости Саборне цркве, музеја Старе цркве, те учешће у другим пројектима у граду, битним не само православнима, него и свим грађанима Сарајева, те је договорено да се настави досадашња успјешна сарадња између Амбасаде Савезне Републике Њемачке и Митрополије дабробосанске.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ДАБРОБОСАНСКИ У ПОСЈЕТИ СВЕТИЊАМА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

КИМ Инфо-служба

Дечани, 5. новембар 2006. год.

Митрополит Дабробосански Николај са својим ђаконом о. Митром Танасићем боравио је у посети Косову и Метохији од 1. до 4. новембра. Након што је са владиком Артемијем прославио његов имендан у Грачаници Митрополит Николај је заједно са викарним епископом Теодосијем посетио најважније светиње наше Цркве и упознао се са ситуацијом у којој живи верни народ на овим просторима.

Посета Митрополита Николаја отпочела је доласком у манастир Девич 1. новембра где га је с радосћу примила мати Анастасија са својим сестринством. Митрополит Николај је посебно везан за овај манастир јер је у својој младости, као ученик Богословије Св. Кирила и Методија у Призрену био стипендиста манастира Девич. Богословију у Призрену уписао је 1946. године да би након две године примио и монашки чин. Своју љубав и бригу о овој светињи Митрополит Николај је изразио и тако што је дао прилог да се купи мермерна плоча за гроб Св. Јоаникија Девичког. Сестринству манастира Митрополит је и овом приликом донео помоћ и две пећи за зиму. Посета Митрополита Нико-

лаја посебно је обрадовала сестринство које јуначки остаје и опстаје у својој светињи чувајући мошти Св. Јоаникија Девичког. У манастиру је управо у току обнова старог конака у који сестринство планира да се усели следеће године, када ће почети обнова и трећег конака чиме би се заокружио процес обнове манастира који је запаљен у току мартовског погрома 2004. године.

У пратњи јеромонаха Андреја Дечанца Митрополит Николај је потом отпутовао за манастир Грачаницу како би учествовао у прослави имендана епископа Артемија заједно са викарним епископом Теодосијем, настојатељима и монашвом рашко-призренских манастира. Свету Архијерејску Литургију 2. новембра на празник Св. Великогученика Артемија служио је Митрополит Николај са епископима Артемијем и Теодосијем уз саслужење свештенства Епархије рашко-призренске. Владика Артемиј је посебно захвалио Митрополиту Дабробосанском на његовој посети и части коју му је указао одслуживши Св. Литургију на његов имендан.

У поподневним часовима Митрополит Николај је отпутовао за Призрен заједно са владиком Теодосијем. Посетили су манастир Св. Архангели, а потом и сам град Призрен. Владика Николај је могао да

види запаљену зграду Богословије Св. Кирила и Методија, која је предвиђена за обнову наредне године. Владике су такође посетиле храм Богородице Љевишке, саборни храм Св. Георгија који је у обнови као и мали храм Св. Георгија Руновића поред запаљене зграде Епископије. Посета Призрену била је прилика за Митрополита Николаја да евоцира сећања из своје младости и првих монашких дана које је провео у овом граду. Гледајући рањене призренске светиње Митрополит Николај је изразио јаку жељу и наду да се српски прогнаници врате у Призрен и да се у граду поново обнови богослужбени живот.

Митрополит Дабробосански и о. Митар потом су заједно са владиком Теодосијем посетили манастир Пећку Патријаршију где је митрополит наредног дана одслужио Св. Архијерејску Литургију у патријаршијском храму Св. Апостола. Драгог госта срдечно је примила игуманија Февронија са сестринством изражавајући искрену радост што је Митрополит и поред својих година и обавеза нашао времена и снаге да посети Пећку Лавру и охрабри сестринство. Владика Теодосије и арх. Марија Јовин упознали су митрополита Николаја са током рестаурације Пећке Патријаршије и

показали му две новонађене фреске у прозору храма Св. Великогученика Димитрија.

Истог дана Митрополит Николај допутовао је у манастир Дечани где су га срдечно дочекали дечански монаси. Наредног дана, 4. новембра Митрополит Николај служио је заједно са владиком Теодосијем, ђаконом Митром и дечанским јеромонасима Св. Архијерејску Литургију, а потом и парастос поводом митровданских задушница. Након Св. Литургије Владика Теодосије упознао је митрополита Николаја са активностима дечанских монаха и показао му дуборезачку и иконописачку радионицу. Око поднева Митрополит Николај је отпутовао са Косова и Метохије не скривајући дубоку радост што му се пружила прилика да проведе неколико дана у нашим древним светињама.

Опраштајући се од драгог госта Владика Теодосије је захвалио Митрополиту Николају на недавном гостопримству које му је Митрополит указао у Сарајеву као и на посети Косову и Метохији, рекавши да је његова посета Косову и Метохији велико охрабрење за монаштво и верни народ као и израз искрене братске љубави и бриге за Цркву на овим просторима.

МЕЂУРЕЛИГИЈСКО ВИЈЕЋЕ БиХ О ЗГРАДИ САРАЈЕВСКЕ БОГОСЛОВИЈЕ

10.11.2006

Међурелигијско вијеће у Босни и Херцеговини је на својој 40. сједници, одржаној 9. новембра, разговарало и о враћању Сарајевске богословије Српској православној цркви.

Чланови МРВ БиХ поново су нагласили потребу враћања имовине црквама и вјерским заједницама кроз натуралну реституцију, која је уједно и једина економски одржива.

Чланови Вијећа су, на иницијативу Српске православне цркве, а по питању Сарајевске богословије, изнијели јасан и недвосмислен став да је неопходно остварити све услове како би СПЦ што прије могла обновити рад ове високошколске установе у Сарајеву.

Такође су нагласили да обнављање рада Сарајевске богословије не треба бити везано за доношење Закона о реституцији и да се питање повратка зграде као основног услова треба и може ријешити прије тога.

Обнављањем рада Сарајевске богословије заједнички ће се приступити рјешењу уласка свих високошколских установа цркава и вјерских заједница у Универзитет града Сарајева.

ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА ХРАМА СВ. ВЕЛИКОМУЧ ГЕОРГИЈА НА ВРАЦАМА

17.11.2006

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, служио је јуче, на празник Обновљења храма Св. великомученика Георгија, Свету архијерејску Литургију у истоименом храму на Врацама у Источном Сарајеву.

Светој Литургији, те чину освећења кољива и ломљења славског колача, у овом још недовршеном храму, присуствовао је вјерни народ ове младе парохије, међу којима је био већи број званичника града Источног Сарајева и његових општина.

Високопреосвећени Г. Митрополит је, у бесједи на крају Свете Литургије, присутнима честитао празник и храмовну славу, захваливши се свима који су, предвођени надлежним парохом протојерејем-ставрофором Војиславом Чаркићем, помогли да се овај храм сагради и уреди заједно са портом, те позвао да се заједничким снагама потруде, како би у што скорије вријеме храм био довршен и освештан.

ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА СТАРЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

22.11.2006

Јуче, на празник Сабора Светог Архангела Михаила, Светом архијерејском Литургијом коју је служио Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, а саслуживала четири свештеника и два ђаконa, прослављена је храмовна слава Старе цркве у Сарајеву. Свету Литургију је својим умилним појањем уљепшао сарајевски црквени хор Слога, са диригентом ђаконом Душком Сандићем.

По одслуженој Литургији обављен је чин освећења славског жита и ломљења колача, након чега је Високопреосвећени Митрополит одржао бесједу, у којој је присутне подсетио на значај празника Аранђеловдана, коме је посвећена и ова древна српска сарајевска светиња, те улогу духовних бића у животима људи, као и о нашем спасењу унутар Свете Цркве Христове.

У Дому Свете Текле је потом приређена свечана трпеза љубави за свештенство и вјерни народ који је у великом броју присуствовао прослави празника Сабора Светог Архангела Михаила у Старој сарајевској цркви.

У СОФИЈИ ПРЕДСТАВЉЕНА БИБЛИЈСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА, АУТОРА РАДОМИРА РАКИЋА

29.11.2006

На Богословском факултету у Софији, у присуству много уважених гостију, представљена је књига професора Радомира Ракића, „Библијска енциклопедија“ у два тома, у издању Богословије у Фочи. Промоцији књиге присуствовао је и Високопреосвећени Митрополит дабробосански Г. Николај, а домаћин промоције је био др Емил Трајчев, ректор Богословског факултета у Софији. Скупу су присуствовали и уважени професори Славчо Вулчанов, Николај Суваров, Иван Желев, Антони Кубанчев, Ратко Поптодоров, као и ректор Софијске Семинарије архимандрит Сиониј.

Ректор Трајчев је топло поздравио госте из српских земаља и бираним речима се захвалио аутору на труду око издавања ове књиге.

Високопреосвећени Митрополит дабробосански прво је у својој речи изразио топлу благодарност домаћинима на братском дочеку и љубави коју су им приредили. Затим је говорио колико је велики труд уложен од стране аутора књиге, проф. Радомира Ракића, и колико је висока вредност ове енциклопедије. Високопреосвећени се затим кратко задржао на проблемима на које Српска црква наилази у Босни и Херцеговини, а посебно у Са-

рајеву. Обавестио је присутне како се није могло у Сарајеву на достојан начин свечано обележити 125 година изградње и рада Богословије, јер је та зграда одузета и до данас није враћена Српској цркви. А приликом саме свечаности у Сарајеву, дошло је до напада непознатих лица каменицама, којом приликом је ударен један од ученика. У згради Богословије и данас се налази Економски факултет.

Професор Радомир Ракић је затим кратко представио „Библијску енциклопедију“ и захвалио се љубазним домаћинима на дивном пријему.

Скуп је завршио уважени професор Иван Желев, који је у својој надахнутој беседи рекао како је за све овде велика част долазак аутора заједно са Митрополитом да лично представи своју књигу. Са усхићењем је рекао, да тамо где је православнима изузетно тешко, тамо где православне прогоне и убијају, излази овакво капитално дело.

Гости су се током дана поклонили моштима српског краља Светог Милутина, које се налазе у оближњој цркви Свете Недеље, а обишли су и прво земаљско почивалиште Светог Саве у Великом Трнову.

Зоран Пешуџић

ОСКРНАВЉЕНО ПРАВОСЛАВНО ГРОБЉЕ КОД КАКЊА

29.11.2006

Непознати вандалаи поломили су шест надгробних споменика и порушили два камена крста на православном гробљу Бризик, које се налази недалеко од села Миочи, на граници какањске и зеничке општине, преносе федерални медији.

Полицијској станици Какања јуче је пријављено да је православно гробље оскрнављено у периоду од 1. до 26. новембра.

Из МУП-а Зеничко-добојског кантона саопштено је да је оперативни рад на терену у току и да полиција прикупља информације које би могле довести до починилаца.

Посљедњи пут ово православно гробље је у великој мјери оскрнављено 1992. године, када су осим споменика, девастиране стара и нова капела.

Предсједник Српског грађанског вијећа - Покрет за равноправност Зеничко-добојског кантона, Миро Јањушић рекао је да су се у овај крај вратиле три српске породице, које до сада нису имале проблема.

*Извор: СОЗ
Епархије
зеничко-
требњевске*

НА ВАВЕДЕЊЕ МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО ЛИТУРГИЈУ У ФОЧИ

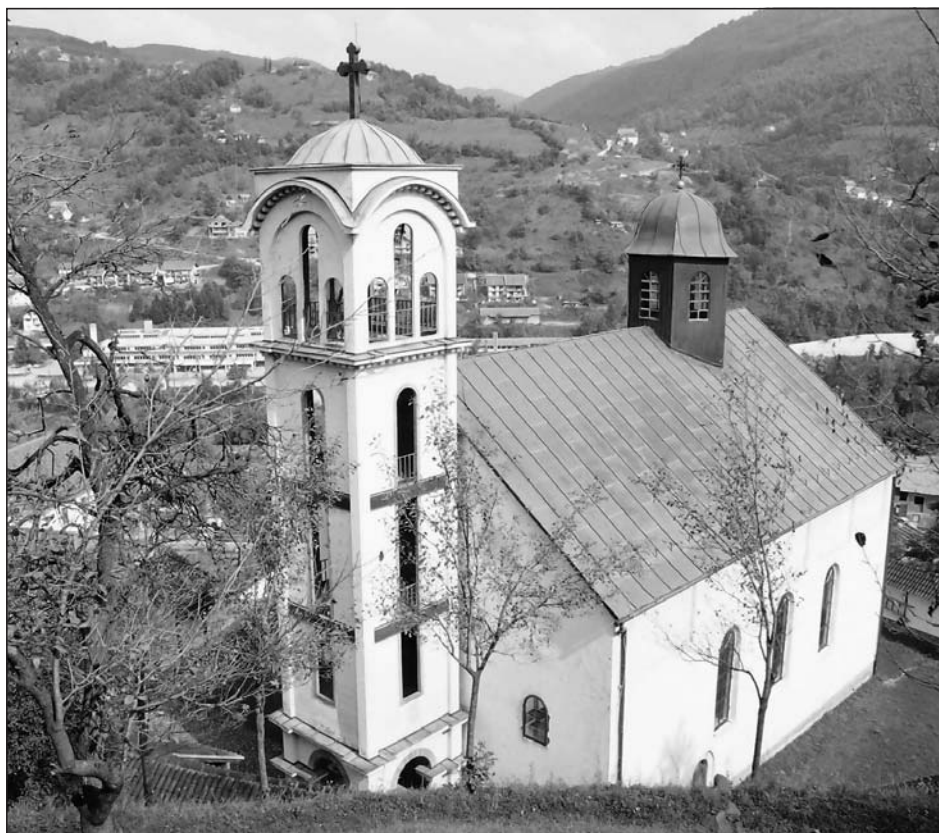
04.12.2006

На празник Ваведења Пресвете Богородице, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај служио је Свету архијерејску Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи. Високопреосвећеном Митрополиту саслуживали су свештеници и професори Богословског факултета и Богословије, протојереји-ставрофори: Новица Јањић, Лазар Васиљевић, Ранко Билинац; протојереј Данило Црногорац, јеромонах

Данило Гаврановић и ђакон Ненад Тупеша.

Пре почетка Литургије обављено је освећење нових крских знамења и звона за храм Светих Василија Острошког и Петра Дабробосанског, који је у изградњи у кругу комплекса Богословског факултета и Богословије. Светим и животворним тајнама Тијела и Крви Господње приступили су професори, студенти и ђаци ових богословских школа.

*Јеромонах Данило
Гаврановић*

ВЕЧЕ СТАРОГ ДОКУМЕН- ТАРНОГ ФИЛМА У МУЗЕЈУ СТАРЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

05.12.2006

У четвртак, 7. децембра 2006. године, у Музеју Старе цркве у Сарајеву одржаће се „Вече старог документарног филма (1911-1941)“. Организатори ове манифестације су Црквена општина сарајевска и Амбасада Републике Србије у Сарајеву, у сарадњи са Југославенском кинотеком.

Пројекције ће почети у 19 часова, а биће приказани следећи документарни филмови: „Једна српска сеоска свадба“ из 1911. године, „Београд“ из 1930, „Љубав у Сарајеву“, „Прича једног дана или недовршена симфонија једног града“ из 1941. и „Сарајево - избор архивских материјала о Сарајеву до 1941. године“.

Више о филмовима на интернет страници Старе цркве у Сарајеву.

MRV

MEĐURELIGIJSKO VIJEĆE U BOSNI I HERCEGOVINI
MEĐURELIGIJSKO VIJEĆE У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
Interreligious Council in Bosnia-Herzegovina

МЕЋУРЕЛИГИЈСКО ВИЈЕЋЕ БиХ О СТРАДАЊУ ПОРОДИЦЕ СТАРОВЛАХ

07.12.2006

ЗАЈЕДНИЧКО САОПШТЕЊЕ

На основу дописа породице Старовлах Међурелигијско вијеће у Босни и Херцеговини на својој 40. сједници донијело је следеће саопштење:

Међурелигијско вијеће у Босни и Херцеговини изражава своју забринутост што ни до данас није спроведена подробна, правовремена и непристрасна истрага о акцији коју су 1. априла 2004. године спровеле мировне снаге (СФОР), а у којој су нанесене тешке и по живот опасне повреде свештенику Српске православне цркве, протојереју-ставрофору Јеремији Старовлаху и његовом сину катихети Александру, због чега су они данас трајни инвалиди. Међурелигијско вијеће је забринуте и због чињенице да жртве још увијек нису оствариле право на надокнаду штете.

Имајући у виду да су међународне снаге за сваки кривични или дисциплински преступ, под искључивом надлежношћу правосудних органа држава из којих долазе, Међурелигијско вијеће позива надлежне међународне институције у Босни и Херцеговини и у земљама чији су војници учествовали у упаду у парохијски дом Српске православне цркве у Палама, да утврде одговорност за повређивање протојереја-ставрофора Јеремије Старовла-

ха и катихете Александра као и да се породици омогући правична надокнада.

Вјерујемо да ћете овоме позиву чланова Међурелигијског вијећа у Босни и Херцеговини посветити дужну пажњу.

Чланови Међурелигијског вијећа у Босни и Херцеговини:

Митрополит дабробосански
Николај, председник

Реису-л-улема Исламске заједнице у БиХ Мустафа еф. Церић

Надбискуп врхбосански
Винко кардинал Пуљић

Јакоб Финци, председник
Јеврејске заједнице БиХ

КАМЕНОВАНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА У КАКЊУ

14.12.2006

Синоћ, 13. новембра 2006. године, око 22 часа, два непозната починиоца каменовала су православни храм Светих апостола Петра и Павла у Какњу.

Надлежни парох, јереј Мирослав Вујичић, који станује у парохијском дому код самог храма, чуо је синоћ звук ломљења стакла. Изашавши у порту, примјетио је двојицу младића који бјеже преко главне капије, али није одмах уочио оштећења на цркви. Тек јутрос, око 8 часова, примјетио је да су на цркви полоњена армирана стакла на два прозора у храму, а у самом храму нашао је камен умотан у папир на ком је била исписана порука националистичке садржине. О овоме је отац Мирослав одмах обавијестио полицију која је извршила увиђај.

Ово је само један у низу напада на имовину Српске православне цркве у Средњој Босни. Подсјећамо да је недавно оскрнављено сеоско гробље у близини Какња, а прије мјесец дана извршена је провала и преметачина у храму Светог Јована Крститеља у селу Зимча код Високог. На храм Светог великомученика Прокопија у Високом, у посљедњих пет година, извршено је више од тридесет напада различите врсте. О свему овоме редовно је обавјештавана надлежна полиција, која до сада није ријешила ниједан случај, док медији у Федерацији Босне и Херцеговине ћуте, стварајући тако лажну слику мира и толеранције на овом подручју.

10 ГОДИНА „ДАБРА“

У Манастиру Добруну је обиљежен вриједан јубилеј: 10 година издавачке куће „ДАБАР“. Крсној слави наше издавачке куће, светог апостола Матеја, присуствовали су мно-

ги гости из јавног културног живота Епархије дабробосанске као и свештенство и монаштво. Славски обред извршио је јереј Драгиша Симић. Овом приликом захваљујемо се свим сарадницима и читаоцима.

УЈАКОВА ПОСЕТА

У кући газде Богдана било је увијек весело. Пуна кућа сваког изобила Газда Богдана је радио као мрав, али и своју чељад је укључивао у кућне и друге обавезе. Та ко да је кућа цвјетала свим изобиљем. Деветеро чељади. Седмеро дјеце домаћица и он свакодневно су су радили на добро њиховог дома

Али изненада разбоље се Богдан и за десетак дана угаси се његов живот. Би то гром из ведра неба за дом Бигдана и Радмиле.

Туга је читаво село обузела како брзо изненада нестане Богдана домаћица Радмила је покушала да се снађе у новонасталој ситуацији али кратко је трајала њена борба јер многочлана породица тражила је чврсту руку а она и сама скрхана болом након губитка мужа једва је имала воље за животом. Дјеца су била порасла треба школовати и усмјеравати а она нема снаге и често су јој предлагали комшије да дјецу пошаље у најам да раде код газда како би опстали. Она се противила на крају ипак Наду посла код породице газда Обрада да ради и бар себе исхрани. Тужан би растанак са најстаријом кћери. Али мајка Радмила бодрила је кћи: „Дјете моје брзо прође и живот а једна година је ништа. Ми ћемо те обилазити. То ти је исто као да си кренула у ва рош да се шкјолујеш.“

Ове ријечи охрабрише младу дјевојчицу и она крену у неизвјесност.

Код нове породице није било као код куће али вриједна и са надом да ће година проћи брзо Нада се трудила да све послове уради најбоље што може.

Али након извесног времена захвати је носталгија и свако вече након напорног дана дуго је плакала и венула молећи Бога да је избави.

Дани пролажаху рад јој је све теже падао. Газда је почео малтретирати и тјерати да ради све и свашта.

Туга је постајала све већа а ноћи проплакане непреспаване. Ипак се надала да ће Бог и на њу помиислити. Прођоше двије године. Нигдје никога свога. А да пита газду да обиђе ближње не смије, може је и истући.

Сва туга овог свијета и терет спустио се на њену душу.

Тако су дани пролазили у незнању. Нада се поче молити Богу да умре јер овако више не може. Чекаше она неки одговор. Па постепено почела је и обавезе да занемарује.

Једног јутра појави се у дворишту средовјечни господин. Тражио је Домаћина. Домаћин-газда се појави и запита одакле такав господин у оваквој забити.

Па ето ја мало залутао. Него чух да код тебе у најму ради једна дјевојка Нада, па дођох да је видим и да је водим кући. Нема овдје никакве Наде. А иако је има ја је храним и одјевам код мене има све. Ма усталом ко си ти? Ајде иди својим послом јер имам много посла. Ја сам Надин ујак. Дошао сам да водим Наду кући а ти се неиграј са мном могао би лоше проћи. Газда мало устукну, па видјевши да се странац не шали позва Наду. Надо дјете, дођи ево ти дошао ујак у посјету. Не у посјету рече странац него да те водим кући чедо моје.

Нада је стајала скамењена. Плачући јурну у загрљај ујаку. Сва је дрхтала, и јечала, шапућући: „Ујко спаси ме.“

Тог поподнева ујак је одвео своју сетричину родном крају. А она се и данас моли да Бог да рајско насеље ујаку - спаситељу.

По њричању П.Т.
Њрибележио С.Ј.Г.

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
синђел *Калистираш (Бобушић)*

Технички уредник:
синђел *Јован (Гардовић)*

Редакција:
*Њрођој-сѣавроф. Момир Васиљевић
Њрођојереј Богдан Сѣанишић,
Ђорђе Ђурић, Најаша Глођовац*

Фото:
Младен Томић

Сарадници:
*Њрођојереј Рајко Цвјејковић,
Њрођојереј Милосав Видаковић,
Њрођојереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
ђакон Злајко Бођановић,
Небојша Ђосовић*

Уредништво и администрација:
**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манасѣир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манасѣир Добрун, 31243 Мокра Гора, СРБ*

e-mail: dabar@prijeopolje.net
dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 483-123, *ѣел./факс 612-747*
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
3000 *ѣримерака*

Штампа:
Шѣамѣарија „Рођаѣица“, Рођаѣица

Припрема штампе:
Мирослав Радловић

Решењем Министарства информатија
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успења Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвоног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.